

ŽELEZAR

JESENICE, 26. JUNIJA 1986

ŠTEVILKA 25 • XXXV

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik — novinar Dare Brađakšja, lektorica — novinarka Veronika Osredkar, novinar — fotoreporter Borut Grce, administracija — Marija Lužnik in Mira Keserović. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Stevilke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, 25-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Sporočila in resolucija 13. kongresa ZKJ bodo morala postati zavest in prepričanje vseh organizacij in članov zveze komunistov

Včeraj se je v centru Sava v Beogradu začel 13. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, ki je v središču zanimanja ne samo domače, temveč tudi svetovne javnosti, saj mu po napovedih poleg domačih delegatov prisostvuje 145 tujih delegacij iz 93 dežel in 200 tujih novinarjev, poleg več kot 1200 domačih. Minulo štiriletno obdobje, za katerega bo partija na kongresu polagala obračun svojega dela, je bilo eno najbolj zapletenih v razvoju Zveze komunistov Jugoslavije, naše federativne skupnosti in samoupravne socialistične družbe, ki je prineslo vrsto kriznih pojavov in številne negativne posledice. Zato tujina razdovedno pričakuje in ugiba, kakšen nadaljnji razvojni kurz bodo na kongresu sprejeli jugoslovanski komunisti, mi pa seveda pričakujemo od kongresa odločnih, enotnih in idejnopolično čistih odgovorov in usmeritev za zagotovitev nadaljnje kontinuitete socialistične revolucije na Titovi in Kardeljevi poti.

Čeprav je vsak kongres zveze komunistov neke vrste etapa v kontinuiteti naše socialistične revolucije, pa vendarle delavci in ostali delovni ljudje in občani pričakujemo, da bo ta kongres tudi prelomni, predvsem prelomni v razhajanju med besedami in dejanji. Kajti prav ta razkorak med besedami in dejanji, med normami in delovanjem, naš je pripeljal v veliko moralno krizo, ki je vzrok mnogih slabosti in težav s katerimi se srečujemo v našem družbenoekonomskem razvoju. Na srbskem kongresu komunistov je nek delegat postavil v ospredje vprašanje morale, enotnosti in odgovornosti kot temeljnih vzvodov za reševanje vseh ostalih ekonomskih in družbeno razvojnih težav in nalog.

Danes so nam dobro znane težave, odstopanja in izkrivljanja v našem dosedanjem razvoju, ki so bile največkrat povezane z neenotnostjo, neodgovornostjo, oportunističnim in pasivnostjo članov zveze komunistov, znani so nam poskusi zaviranja in onemogočanja demokratičnega razvoja socialističnega samoupravljanja, znani tudi temeljni vzroki za vse to, pa tudi večina odgovorov za reševanje vseh teh nalog. Od delegatov 13. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije pričakujemo, da se bodo soočili z dejanskimi, temeljnimi problemi in sprejeli optimalne možnosti za njihovo razreševanje, vključno s strategijo za dosledno in odgovorno uresničevanje teh možnosti in rešitev.

V ospredju kongresnih razprav bo nedvomno uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije v povezanosti z dograjevanjem in nadaljnjim razvojem političnega sistema socialističnega samoupravljanja in v okviru tega vprašanja tudi učinkovitejšega funkcioniranja federacije. Vzporedno s tem pa bodo nedvomno delegati veliko pozornost namenili vprašanju uresničevanja vodilne idejne in politične vloge zveze komunistov v sedanjih zaostrenih razmerah. Še zlasti ustreznim oblikam in metodam delovanja znotraj družbenoekonomskega in političnega sistema za dosledno uresničevanje samoupravnih rešitev poglavitnih razvojnih problemov, ki jih bodo ugotovili in opredelili na kongresu.

Marsikdo bo dejal: znani in že mnogokrat pogreti problemi in naloge, kar je tudi res, vendar pa smo bili doslej pri njihovem reševanju in izpolnjevanju premalo resni in odgovorni in zato je tudi že ogrožen nadaljnji razvoj naše družbe. Zato bo kongres moral tudi odgovoriti, kaj narediti, da se bodo hitreje in dosledneje uresničevali zaključki 13. seje Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, ki govori o krepitvi vodilne vloge zveze komunistov in njene idejne in akcijske enotnosti. To pa bo le, če bo postala predvsem vodilna moralna sila, moralni vzor, če bodo člani zveze komunistov tudi usposobljeni in pripravljeni, da z osebnim zgledom pozitivno vplivajo na vse druge delavce, jih združujejo in mobilizirajo v boju za boljše in kvalitetnejše delo in za socialistične samoupravne družbene odnose v lastnem okolju pa tudi širše.

Kongres bo prav gotovo moral ponovno zaostri vprašanje idejnopolične diferenciacije v zvezi komunistov, kajti po nekaterih raziskavah člani zveze komunistov sami ocenjujejo, da je med njimi manj kot 20 odstotkov takih, ki se skladajo z resničnim likom komunista, kot zglednim borcev za ustavne pravice delavskega razreda, za socialistične samoupravne rešitve razvojnih problemov. Zveza komunistov se bo morala rešiti moralnega oportunitizma in premostiti prepad med besedami in dejanji.

Edvard Kardelj je na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije dejal: »V zgodovini se nič ne dogaja samo po sebi. Vsak korak naprej je odvisen od ljudi, od njihove sposobnosti, da na sleherni stopnji družbenega razvoja spoznajo dejanske probleme, da odkrijejo prave možnosti za njihovo razreševanje ter da se znajo boriti za uresničevanje teh možnosti in takih rešitev.« To so jugoslovanski komunisti dokazovali vso svojo zgodovino, 13. kongres Zveze komunistov Jugoslavije pa bo nedvomno dokazal, da smo sposobni premostiti tudi sedanje težave.

Pogled s kauperjev (foto B. Grce)

Druge seje konferenc delegacij

Pred dvema tednoma so bili v Železaru objavljeni povzetki gradiv (v glasilu Delegat pa celotno gradivo, ki so ga člani delegacij prejeli na dom) za seje skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Od 9. do 23. junija so se na ravni Železarne sestali delegati temeljnih organizacij in delovnih skupnosti na sejah konferenc delegacij za posamezno SIS. Na sejah konferenc so uskladjili pripombe in predloge svojih delegacij, oblikovali stališča in vprašanja do predlaganega gradiva ter delegirali delegate na seje skupščin.

Konferenca delegacij za raziskovalno dejavnost

Je tokrat obravnavala gradivo za republiško raziskovalno skupnost oziroma za 1. sejo skupščine Posebne raziskovalne skupnosti za energetiko, mineralne surovine in metalurgijo (PoRS 02).

Konferenca delegacij je menila, da bi moralo biti poročilo o rezultatah raziskovalne dejavnosti v obdobju 1981—1985 in ocena opravljenega raziskovalnega dela za leto 1985 pisana bolj enostavno za delegatsko bazo, ker študije obravnavajo strokovnjaki, ki se ukvarjajo z raziskavami. V poročilu naj bi bila opisana tudi uspešnost opravljenih nalog in učinkovitost posameznih projektov.

Ob obravnavi predloga finančnega plana po programih Posebnih raziskovalnih skupnosti je konferenca ugotovila, da v tabeli plana združevanja sredstev za leto 1986 manjka postavka za približno 200 milijonov dinarjev ali pa navedene številke niso točne, da bi se dobila vsota 366 milijonov.

Konferenca delegacij je menila, da bi moralo biti poročilo o rezultatah raziskovalne dejavnosti v obdobju 1981—1985 in ocena opravljenega raziskovalnega dela za leto 1985 pisana bolj enostavno za delegatsko bazo, ker študije obravnavajo strokovnjaki, ki se ukvarjajo z raziskavami. V poročilu naj bi bila opisana tudi uspešnost opravljenih nalog in učinkovitost posameznih projektov.

Ob obravnavi predloga finančnega plana po programih Posebnih raziskovalnih skupnosti je konferenca ugotovila, da v tabeli plana združevanja sredstev za leto 1986 manjka postavka za približno 200 milijonov dinarjev ali pa navedene številke niso točne, da bi se dobila vsota 366 milijonov.

Konferenca je obravnavala brez bistvenih pripomb poročilo o delu skupščine v preteklem mandatsnem obdobju, konstituiranje skupščine in njenih organov ter nekaj samoupravnih aktov, ki so potrebni za uspešnejše delovanje Posebnih raziskovalnih skupnosti v Sloveniji.

Konferenca delegacij za kulturo

Največ pozornosti je konferenca delegacij namenila obravnavi pred-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Za konec šolskega leta

Ob koncu šolskega leta navadno bolj intenzivno razmišljamo o vlogi šole, o učiteljih in tegobah vzgoje in izobraževanja, pa tudi o tem, kakšne so možnosti današnje mlade generacije.

Vzgoja in izobraževanje na vseh stopnjah pa ni samo stvar šole. Mlade poleg šole oblikujemo tako starši kot širša družbenopolitična skupnost. Najbolj dragoceno vzgojno sredstvo je VZOR — VZOR V MEDČLOVEŠKIH ODNOSIH, VZOR V NAŠEM ODNOSU DO DELA, DO DRUŽBENEGA OKOLJA, DO OKOLJA... Pridige in parole zaležejo malo ali nič. Pritegne pa konkretna, dobro organizirana akcija, delo v kulturnem ali telovadnem društvu, ki ga vodi strokovno dobro usposobljen mentor. Pripravljeni so zagnano delati in se učiti na delovnem mestu. Če so nezadovoljni, so nezadovoljni tudi zato, ker je vse okoli njih polno nezadovoljstva, ki marsikdaj ni utemeljeno.

Naša šola je naravnana na povprečnega učenca. Manj nadarjene večkrat na silo vlečemo naprej, bolj nadarjene vzpodbujamo in usposabljam, da se vključujejo v tekmovanja, natečaje in srečanja v občini, regiji in republiki.

Vzemimo si čas, pa jim povejmo in pokažimo, da so nam potrebni vsi, da jih imamo radi, da nam je potrebna njihova prisotnost, njihove roke, misli in čustva. Kot starši, kot vzgojitelji in učitelji, kot stipenditorji in kot družbenopolitični delavci pa jim povejmo tudi to, da so dosegli določene rezultate zaradi tega, ker jim je DRUŽBA omogočila pridobiti znanje in ker so V DRUŽBI organizirane določene aktivnosti. Premalo časa si vzamemo za to, da bi jim dali čuti, da pripadajo delovnemu in življenjskemu okolju, ki ga bodo imeli možnost oblikovati po svoje, kot smo ga oblikovali mi.

Bolj dosledno jim je potrebno vcepiti občutek odgovornosti do znanja, ki ga imajo možnost in dolžnost osvojiti, do dobrin, ki so jih deležni.

Občečloveške vrednote, kot so delavnost, poštenost, odkritost, ljubezen do bližnjega in do okolja veljajo za vse družbe, za vse čase, za vsa življenjska okolja, torej jih skrbno negujemo kot starši, kot delavci in kot prebivalci v krajevni skupnosti, pa nam bo lažje prebroditi tudi krizo današnjega časa!

Majda Malenšek

ODPREMA DALEČ POD PLANOM!

Do 23. junija smo po podatkih statistične službe izdelali 85.047 ton skupne proizvodnje in tako dosegli operativni program 99,1 odstotno. Uspešne proizvodne temeljne organizacije so: Jeklarna (106 %), Valjarna bluming - štekel (102,3 %), Valjarna debele pločevine (99,8 %) in Elektrode (100,1 %).

V TOZD Plavž so izdelali 8.382 ton grodlja, kar je 78,7 odstotka družbenega plana in 91,1 odstotka operativnega programa.

V TOZD Jeklarna so v lili 29.668 ton jekla in tako presegle družbeni in operativni program za 6 odstotkov.

Še šest odpremnih dni je do konca meseca, odprema količina izdelkov pa je precej pod planom. Do sedaj smo prodali 21.183 ton končnih izdelkov in storitev, kar je le 87,6 odstotka družbenega plana in 89,3 odstotka operativnega programa. Plan odpreme so izpolnili le v TOZD Profilarna s 112,1 odstotka.

TOZD KOMERCIALA

Ō prihodnosti delovne skupnosti za komercialno in finance, iz katere naj bi po reorganizaciji Železarn nastala temeljna organizacija Komerciala, smo se pogovarjali z vodjo delovne skupnosti in članico poslovnega odbora za to področje Jelko Vidali.

Vemo, da pri novi temeljni organizaciji seveda ne gre zgolj za formalno spremembo, ampak za vsebinsko spremembo na področju komercialne in finančne dejavnosti. Kako bi nam torej predstavili bodočo temeljno organizacijo, v primerjavi s sedanjo delovno skupnostjo, kajpada?

Komerciala bo v principu ostala taka kot sedaj, upoštevati pa bomo morali ves razvoj in dognanja na področju sodobnega trženja. Funkcije sedanjih služb: nabave, prodaje, zunanje trgovine in marketinga se v principu torej ne bodo spremenile, prilagoditi pa se bodo seveda morale novi organizaciji celotne železarnne in posameznih temeljnih organizacij. Komercialna dejavnost se bo organizirala po programih (ploščati in okrogli program), hkrati pa se bo povečala aktivnost na področju namenske proizvodnje.

Doslej smo nekako uspeli slediti novostim na področju sodobnega trženja, začeli smo že razmišljati o marketingu in inženiringu, za ta področja imamo nenazadnje dovolj usposobljenega strokovnega kadra, zato je smer razvoja na teh področjih bolj ali manj jasna. Zelo resno pa se bomo morali spoprijeti s področjem materialno skladišnega poslovanja, ki ga bomo morali urediti ne glede na reorganizacijo Železarn in to v najkrajšem času.

To je naloga, ki smo si jo zastavili že s programom za odpravo motenj v poslovanju, vendar preprosto nimamo ustreznega strokovnega kadra. Ureditev materialno skladišnega poslovanja zadeva tudi Jeklarne 2, kjer poskušamo zadevo urediti nekako hkrati z gradnjo, vendar je treba to urediti za celotno železarno in ne samo za novo jeklarne.

Materialno skladiščno poslovanje

je treba organizirati za vso železarno pod enotnim strokovnim vodstvom, kar pomeni poostreno vhodno kontrolo, optimizacijo zaloga po vrstah materialov. Odpraviti bomo morali razdrobljenost skladišč.

Za to bomo kajpada morali dobiti ustrezne ljudi, strokovno skupino, ki pa ne bo organizirana v smislu projektne skupine, ampak bo tudi kasneje zadolžena za materialno skladiščno poslovanje.

O marketingu pa moramo razmišljati predvsem v zvezi z Jeklarne 2 in njenim proizvodnim programom, ki bo zahtevala sodobnejši pristop k prodaji. Prav tako bomo morali biti bolj prodorni na področju razvoja varilne tehnike (hkrati s proizvajalci varilne opreme), kjer smo med nosilci razvoja v Jugoslaviji, hkrati pa je na tem področju tudi močna konkurenca.

Ko govorimo o asortimentu naših proizvodov, razdrobljenosti, spremembah, kakšna je pravzaprav naša strateška usmeritev?

Naša strateška usmeritev na tem področju bi pravzaprav morala biti krčenje asortimenta in specializacija proizvodnje. Vedeti pa moramo, da imajo na trgu prednost kompletne ponudbe. Hkrati pa imamo seveda določene obveznosti tudi do naših kupcev, ki združujejo sredstva za novo jeklarne. Mimo teh obveznosti seveda ne moremo in ne smemo. Zato bomo seveda še vedno delali določen asortiment manj kvalitetnih jekel.

Pustiva prihodno organizacijo železarn za trenutek ob strani. Veliko slišimo in beremo o pogojih deviznega poslovanja, o izvozu, o naši devizni zakonodaji. Vse bolj je slišati glas tistih, ki zahtevajo spremembe na tem področju. Kako te stvari vplivajo na naše poslovanje?

Zakaj pravzaprav moramo izvažati. Predvsem zaradi kvalitete, ki se lahko izkaže šele v stiku s kvalitetnimi izdelki predvsem tujih proizvajalcev, zaradi deviz in zaradi nujno potrebnih vložnih materialov za našo proizvodnjo. Tržnih viškov pravzaprav nimamo in izvažamo samo tisto, kar moramo izvoziti zaradi zagotavljanja pogojev za lastno proizvodnjo. Naša devizna zakonodaja pa izvoz dejansko zavira, saj ni več izvoznih stimulacij, zaradi česar imajo izvozniki izgubo ali vsaj slabšo bilanco uspeha. Dobro vemo, da s svojo produktivnostjo in lastno ceno ne moremo biti konkurenčni na tujih tržiščih, po drugi strani pa si celo države z večjo produktivnostjo ne morejo privoščiti, da bi svojim izvoznikom odrekale izvozne stimulacije.

Nova jeklarne in ostale investicije (predvsem v toplotno obdelavo) nam bodo omogočile spremembo asortimenta za izvoz, da se bomo lahko izognili antidumpinškim postopkom. Raziskujemo trg in vemo, da so možnosti velike, hkrati pa nam tuji partnerji še vedno zaupajo. Najboljši je seveda skupni izvoz, kjer že dalj časa sodelujemo s stalnimi partnerji. Ufčen izvoz je seveda temeljito presekala nova devizna zakonodaja in potrebovali smo kar nekaj časa, da smo se novim pogojem prilagodili.

Ni pa pravzaprav problem v sami devizni zakonodaji, ampak v ekonomskih instrumentih, ki spremljajo uresničevanje te zakonodaje. Prav z ukinitvijo izvoznih stimulacij smo naredili veliko škodo. Zdi se, da se prepuščamo toku, kar gre seveda predvsem na račun izvoznikov in lastnega ugleda v svetu.

Bojrat Grce

STALIŠČA IN MNENJA VODSTVA

Projekt organizacijskih sprememb Železarn vključuje tudi kratek seminar o upravičenosti in poteku organizacijskih sprememb. Cilj seminarja je informiranje in usposabljanje, namenjen pa je vodjem vseh nivojev, strokovnim delavcem, vodjem samoupravnih delovnih skupin in funkcionarjem družbenopolitičnih organizacij kolektiva.

Veliko število udeležencev je narokovalo razdelitev na 16 skupin, ki so bile oblikovane tako, da bi bila diskusija kar najbolj živahna in raznolika. Obenem pa je bila taka organizacija dela primerna za sistematično ugotavljanje mnenj. Zato so vsi udeleženci na zaključku seminarja odgovorili na nekaj vprašanj v zvezi s potekom organizacijskih sprememb. Naj pomembno, da so bila vprašanja postavljena tako, da so omogočala anonimne odgovore.

Oglejmo si mnenja udeležencev seminarja, še prej pa smo dolžni opozoriti na omejitve pri interpretaciji teh podatkov. Kljub temu, da je bilo anketiranih precej udeležencev seminarja, pa rezultatov ne gre posplošiti na delovno organizacijo, saj tak izbor ne zagotavlja reprezentativnosti. Prvič zato, ker so bili na seminarju vabljeni v glavnem delavci na takih ali drugačnih vodstvenih funkcijah in drugič zato, ker je bila udeležba na seminarju kaj skromna (58,9 odstotka).

Anketirani v glavnem menijo, da je vpliv organizacijskih sprememb na uspešnost poslovanja precejšen ali znaten (zmeren, poprčen). Še bolj pa so izrazila pozitivna stališča do predlaganih sprememb organizacije, saj 72 odstotkov anketiranih meni, da so take spremembe precej ali zelo potrebne. Prav gotovo lahko k tistim, ki take organizacijske spremembe podpirajo, prištejemo še skupino z odgovorom zmerno. V tem primeru se izkaže, da predlagane organizacijske spremembe podpira kar 87 odstotkov vseh anketiranih. Skladna s temi stališči je tudi njihova pripravljenost aktivnega sodelovanja v prid organizacijskim spremembam, saj jo izraža več kot 75 odstotkov anketiranih.

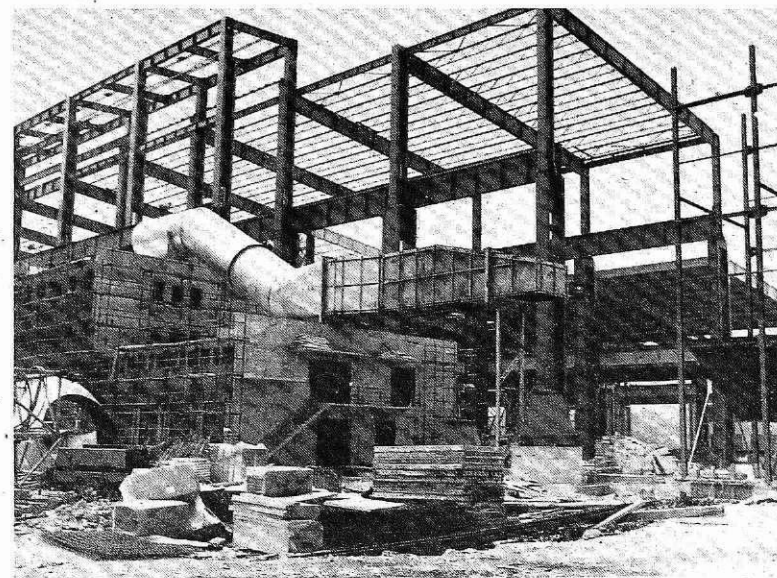
Bolj previdna, neodločna ali celo rahlo pesimistična stališča izražajo

vprašani tedaj, ko jih postavimo pred vprašanje, kako bo na predlagane spremembe reagiral celoten kolektiv. Več kot 70 odstotkov meni, da bodo mnenja deljena, neenotna in da so vsi poskusi doseganja soglasja negotovi (42 %) ali celo neuspešni (29 %).

Na osnovi teh stališč lahko povzamemo, da je treba graditi na izkaza-

ni pripravljenosti o nujnosti reorganizacije in pa izrečni pripravljenosti aktivnega sodelovanja vodstvenih in političnih struktur ter nadaljevanju začete aktivnosti po predlaganem programu. Ob tem le še pripomba, da bi kazalo program razširiti na področju informiranja in komuniciranja, tako na ravni celotne delovne organizacije, kakor tudi posameznih specifičnih okolij. Predlagamo tudi, da se kar v največji možni meri izognemo časovni stiski in naglici, s tem pa tudi seveda nestrpnosti in površnosti.

Bojan Erjavšek

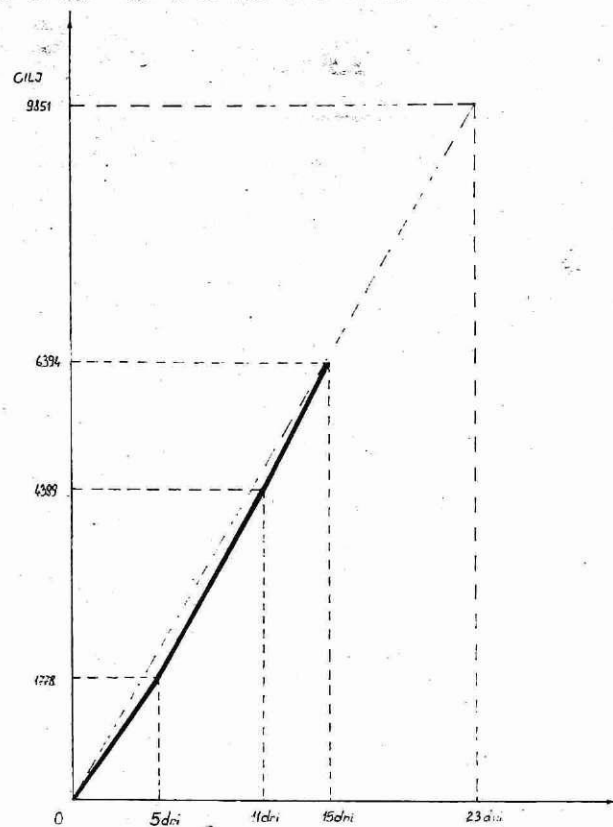
Gradnja Jeklarne 2 (foto I. Kučina)

OBVESTILO KRAJANOM KS EDI GIORGIONI V TREBEŽU

Obveščamo krajanke, da je bila 16. junija iz odpadne jeklenke, najdene v starem železu, v oddelku PIV v Trebežu izpuščena določena količina neznane plina, ki je v bližnji okolici povzročil škodo na vrtovih. Analize na Inštitutu Jožef Stefan so pokazale, da je bil plin v jeklenki klor, ki je zelo reaktiven in je hitro ožgal rastline v okolici, to je poškodovano, ni pa strupeno. Nevarnosti zadrževanja v tem območju ni več. Ko bodo zaključene vse raziskave, bomo objavili dodatno pojasnilo.

Odsek za ekologijo

doseganje skupnega cilja poslovanja

V petnajstih dneh meseca junija smo dosegli 6.394 milijonov din realizacije, torej dosegamo 99,5 % cilja.

Položaj se je od prejšnjega tedna nekoliko popravil. Pred nami je še sedem delovnih dni, krepko se bomo morali potruditi, da bomo zastavljeni cilj dosegli in presegli.

Oddelek za nagrajevanje

Na osnovi sklepa delavskega sveta delovne organizacije Železarna Jesenice z dne 28. maja 1986 in v skladu z 91. členom Statuta delovne organizacije Železarna Jesenice ter 124. in 125. členom Samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarno Jesenice, objavlja razpisna komisija

RAZPIS

prostih del in nalog

- PREDSEDNIKA POSLOVODNEGA ODBORA DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE JESENICE, za mandatno dobo štirih let
- ČLANA POSLOVODNEGA ODBORA DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE JESENICE ZA EKONOMSKO PODROČJE, za mandatno dobo štirih let.

Kandidat pod a) in b) mora poleg splošnih, z zakonom opredeljenih pogojev, za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visokošolsko izobrazbo in pet let uspešnega dela v gospodarstvu,
- da ima ustvarjalen odnos do uveljavljanja in uresničevanja samoupravljanja, do naše politične usmeritve, da je pošten, da odgovorno gospodari z družbenimi sredstvi, da spoštuje zakonitost, da ima pravilen odnos do ljudi ter da je sposoben povezovati pravice z dolžnostmi in odgovornostmi.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo predsednika in člana PO« v osmih dneh po objavi tega razpisa na naslov: SLOVENSKE ŽELEZARNE — ŽELEZARNA JESENICE o. sol. o., Jesenice, Cesta železarjev 8.

Na osnovi sklepa delavskega sveta delovne organizacije Železarna Jesenice z dne 28. junija 1986 in v skladu z 88., 92. in 93. členom Statuta delovne organizacije Železarna Jesenice, objavlja razpisna komisija

RAZPIS

prostih del in nalog

VODJE KOMERCIALNEGA SEKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom opredeljenih pogojev, za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko šolo ekonomske ali tehnične usmeritve,
- pet let delovnih izkušenj,
- da ima registracijo za opravljanje zunanjetrogovinskih poslov,
- da ima ustvarjalen odnos do uveljavljanja in uresničevanja samoupravljanja, do naše politične usmeritve, da je pošten, da odgovorno gospodari z družbenimi sredstvi, da spoštuje zakonitost, da ima pravilen odnos do ljudi ter da je sposoben povezovati pravice z dolžnostmi in odgovornostmi.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo za vodjo komercialnega sektorja« v osmih dneh po objavi tega razpisa na naslov: SLOVENSKE ŽELEZARNE — ŽELEZARNA JESENICE, o. sol. o., Jesenice, Cesta železarjev 8.

Na podlagi sklepa Odbora za delovna razmerja pri delavskem svetu TOZD Valjarna debele pločevine ponovno

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge:

VARILEC — specialist, šifra 1348, D-4, 11 ktg, 1 oseba

Pogoji:

Poklicna šola, smer ključavničar-varilec

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh na naslov: Železarna Jesenice, kadroviski sektor, Cesta železarjev 8.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadroviskega sektorja.

Dopolnilo objave

za delovno skupnost KO - FI iz prejšnje številke:

»Kandidati naj prijavnice z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh na kadroviski sektor...

Kadroviski sektor

Remont elektro peči ASEA

Letošnji generalni remont elektro peči ASEA se je močno razlikoval od običajnih letnih remontov, ki trajajo običajno sedem dni. Čas letošnjega remonta je bil planiran na osem dni — oziroma 210 ur. Pogojen je bil predvsem zaradi velikega obsega predvidenih popravil. Elektro peč obratuje že od leta 1965, zato je oprema že močno iztrošena. Drugi vzrok večjega obsega del na remontu pa je bila montaža novega VODOHLAJENEGA OBOKA elektro peči, ki ga je TOZD JEKLARNA nabavila v inozemstvu pri firmi MORE-RCE.

Jeklarska tehnologija v svetu že dalj časa uporablja poleg vodohlajenih panelov tudi vodohlajene oboke, izdelane v obliki dolge cevi, ki tvori cevno steno. V cevno steno, ki tvori oboke, je v sredini vgrajeno »SRCE« (das Herzstück), ki je izmenljivo. Prednost vodohlajenega oboka je zmanjšanje porabe ognjevarnega materiala, slaba stran pa večja poraba energije, ki se odvaja s hladilno vodo v odtok in stalna nevarnost vdora vode v elektro peč.

Kakor sem že uvodoma omenil, je peč že močno iztrošena, posebno je to veljalo za kotel peči in vodohlajne panele, ki so bili v obratovanju že približno šest let in so imeli verjetno »svetovni rekord« po vzdržnosti — oziroma po številu šarž. Predhodno smo se zato odločili, da se izdela nov segment kotla višine 1.110 mm in se namontira med remontom na spodnji del kotla — po demontaži starega dotrajanega dela.

Med remontom je bilo planirano centriranje elektrodnih ram na delilni krog Ø 1.600 mm, kar je bilo pogojeno z novim vodohlajenim obokom in s težnjo zmanjšanja porabe električne energije za izdelavo jekla — zmanjšanje specifične porabe električnega toka na tono jekla.

Med remontom je bilo planirano tudi instaliranje električnih elementov in priključkov za računalniško vodenje elektro peči. Zaradi planirane nenormalnega trajanja remonta, je vodstvo TOZD Jeklarna že pred pričetkom del postavilo ostro zahtevo po skrajšanju remonta — kar je razumljivo, saj vsaka ura skrajšanja remonta pomeni večjo proizvodnjo elektro jekla.

Vodstvo TOZD Vzdrževanje je zato že pred ustavitvijo elektro peči organiziralo sestanek vodij izvajalcev del zaradi določitve KRITIČNE LINIJE REMONTA. Odločili smo se, da se celotna montaža vodohlajenih panelov in priključkov hladilne vode izvede v KONSTRUKCIJSKI DELAVNICI. Potek del je pokazal, da je bila naša odločitev pravilna — saj je bilo za to delo porabljeno 42 ur — kar pomeni, da se je za toliko časa zmanjšal čas kritične linije. Določena dela na novem vencu oboka — predvsem varjenje priključkov hladilne vode in preizkus s hladnim vodnim tlakom, pa bi bila na licu mesta zelo otežkočena.

Predčasen zaključek remonta je bil posledica uspešnega sodelovanja med asistenti za delovne naprave TOZD Jeklarna in asistenti TOZD Vzdrževanje — vodji izvajalcev del ter vsakega posameznega delavca, ki je pri remontu sodeloval.

Delo je potekalo praktično na treh delovnih mestih:

Prvo delovnišče je bilo kot sem že omenil v KONSTRUKCIJSKI DELAVNICI, kjer se je kompletiral novi del kotla — izdelali so ga v rekordnem času pri podjetju ELKOV LAŠKO. Pri sestavi segmentov, montaži panelov in preizkusu tesnosti so se posebno izkazali delavci MONTAŽNEGA ODDELKA, INSTALATERJI in VARILCI KONSTRUKCIJSKE DELAVNICE.

Drugo delovnišče je bilo organizirano pred halo kontiliva, kjer se je sestavljal novi vodohlajeni oboke. Glavni izvajalec del je bila HIDROMONTAŽA MARIBOR — za cevovode hladilne vode; samo sestavo oboka pa so izvedli pod nadzorstvom monterjev dobavitelja monterji METALNE MARIBOR.

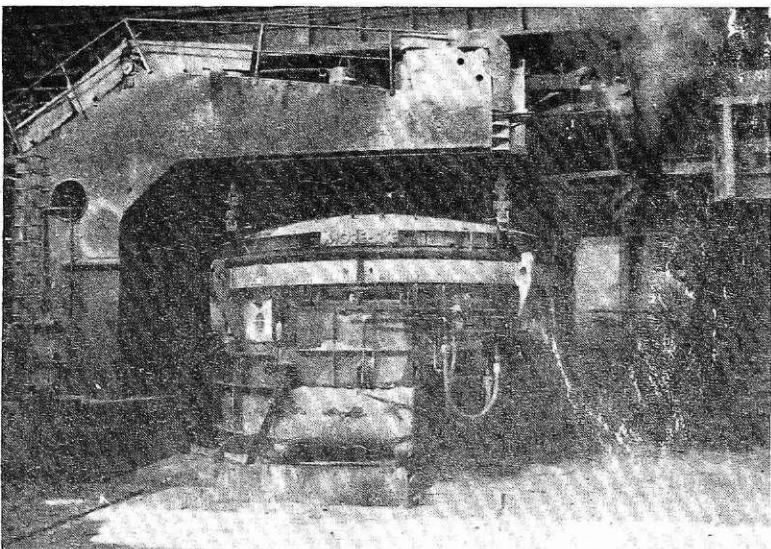
Hkrati je glavni del remonta potekal na območju elektro peči ASEA. Po kompletiranju venca kotla in vodohlajenega oboka smo obe konstrukciji transportirali na elektro peč, kjer je bila opravljena dokončna montaža.

Remont je bil zaključen 20. junija ob 2.15, ko je elektro peč ASEA ponovno pričela obratovati. Pri izvajanju del na remontu so sodelovali vzdrževalci TOZD Vzdrževanje — vzdrževanje Jeklarna in Remontne delavnice, RTA, novogradenj, Energetike in delavci Kovinarja Jesenice. Za obzidavo kotla peči in srca oboka je bila zadolžena VATROSTALNA — sanacija livnih jam in žilidrnega podesta pa je izvedlo podjetje GRADIS.

Za uspešen zaključek remonta in za kvalitetno opravljeno delo — predvsem po teži in obsegu dela, so posebej zaslužni delavci MONTAŽNEGA ODDELKA, INSTALATERJI in TESARJI GRADBENEGA ODDELKA. Iz leta v leto pa opažam, da moramo vedno več remontnih del prepustiti tujim izvajalcem METALNE in HIDROMONTAŽI, ker nimamo sami zadosti usposobljenih delavcev za opravljanje remontnih del. Delo na remontih se vedno opravlja pod težkimi delovnimi pogoji — v hrupu, prepihu, prahu, vročini, vlagi in umazaniji in morajo večkrat prav sodelavci tujih firm opraviti dela, za katera doma ne najdemo izvajalca.

Vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri generalnem remontu elektro peči ASEA in pripomogli k pravočasnemu zaključku del, se lepo zahvaljujem.

Franc Novak

Remont elektro peči ASEA (S. Kokalj)

Druge seje konferenc delegacij

(Nadaljevanje s 1. strani)

loga srednjeročnega plana Kulturne skupnosti Jesenice za obdobje 1986—1990. Iz predloga srednjeročnega plana je razvidno, da se bodo sredstva za izvajanje programov v kulturni dejavnosti zbirala s prispevnostjo iz BOD, kar pa je seveda nezadovoljiva razlaga. Zato je potrebno ovrednotiti plan posamezne naloge in nato sklepati o sprejemu srednjeročnega plana.

Verjetno zaradi tega tudi ni posvečeno dovolj pozornosti pridobitvi nove čitalnice. Konferenca je predlagala, naj se lokacija ene čitalnice planira v okviru prireditvenega centra, druga pa na področju bivše krajevnne skupnosti Plavž. Potrebno pa je skupno reševanje problemov kulturne dejavnosti v občini, saj bi le tako lažje dosegli zaželjene cilje.

Srednjeročni plan kulturne skupnosti prav tako preveč pavalno obravnava problematiko kadrov. Natančneje bi morali opredeliti, na katerih področjih manjkajo strokovni kadri ter temu primerno zaščitati plan štipendiranja. Iz predloga plana tudi ni razvidno, kakšna bo »usoda« Delavskega doma pri Jelenu, saj je predvideno rušenje te stavbe.

Nadalje je konferenca ugotovila, da Kino Radio ni primeren prostor za izvajanje koncertov (obstoja nevarnost zrušitve stropa) in predlagala, naj se koncerti v prihodnje organizirajo v hali Podmežakla. Realizirala pa naj se tudi restavriranje fresk v cerkvi Sv. Marka v Vrbi.

Ob obravnavi poročil o delu izvajalcev Kulturne skupnosti Jesenice za leto 1985 je konferenca ugotovila, da podatki za Gledališče Tone Čufar glede premiernih uprizoritev (navedenih je 5 premier) niso točni, zato naj se navedejo dejanske številke.

Glede predloga sklepa in pravilnika o podeljevanju Čufarjevih plaket in diplom je konferenca menila, da bi zadostoval samo pravilnik, ker že v sedanjem predlogu zajema večino vsebine sklepa in predlagala spremembo besedila 6. člena pravilnika, ki naj se glasi: »Žirijo imenuje skupščina SIS za kulturo občine Jesenice na predlog odbora za družbeno-ekonomске in samoupravne odnose. Predsednik sklicuje seje, jih vodi in predpisuje sklepe v zvezi z delom žirije. V primeru odsotnosti ga nadomešča namestnik.«

Na predlog članov žirije za podelitev Čufarjevih plaket in diplom konferenca ni imela pripomb.

Delegatski vprašanja za sejo skupščine pa sta bili naslednji: Zakaj ne deluje več KUD »Jutro« in ali je možno plakirati na panojih, tako kot v Radovljici?

Konferenca delegacij je tudi poudarila, da strokovna služba SIS ne upošteva sklepa 1. seje skupščine, da se gradivo za seje skupščin posreduje 14 dni pred sejo skupščine.

Na 2. sejo skupščine Kulturne skupnosti občine Jesenice je konferenca delegacij delegirala osem delegatov.

Konferenca delegacij za socialno skrbstvo

Konferenca delegacij je obravnavala in se strinjala z vsemi poročili izvajalskih delovnih organizacij (Center za socialno delo Jesenice, Dom upokoencev dr. Franceta Berglja, Delavnice za delo pod posebnimi pogoji) o delu v preteklem letu in z obema samoupravnima sporazumoma za srednjeročno obdobje (samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela s Centrom za socialno delo Jesenice in samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela na področju varstva, usposabljanja in zaposlovanja duševno in telesno prizadetih odraslih oseb pod posebnimi pogoji).

Na 2. sejo skupščine skupnosti socialnega skrbstva občine Jesenice je konferenca delegirala osem delegatov.

Konferenca delegacij za stanovanjsko gospodarstvo

Največ pozornosti je konferenca delegacij namenila obravnavi in sprejemu predloga aneksa k družbenemu dogovoru o skupnih izhodiščih za oblikovanje stanarin in najemnin v letu 1986. Konferenca se ni strinjala s 87 odstotnim povečanjem stanarine od 1. julija dalje. Podpira pa predlog občinskega sindikalnega sveta Jesenice, da naj se stanarine v

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE

OD 30. JUNIJÁ DO 6. JULIJA

30. junija, Martin ŠKETA, vodja SEO, Bled, Alpska 1, ☎ 77-130.
1. julija, Lado ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, ☎ 77-136.
2. julija, Jože ŠLIBAR, vodja TOZD Transport, Jesenice, Cesta 1. maja 58.
3. julija, Franc VIČAR, vodja invest. razvoja, Žirovnica, Rodine 51, ☎ 80-268.
4. julija, Janez BIČEK, vodja TOZD Jeklarna, Jesenice, Udarina 9, ☎ 83-193.
5. julija, Božo BARTELJ, podpredsednik PO, Žirovnica, Zabreznica 44/b ☎ 80-726.
6. julija, Janez BEGEŠ, vodja TOZD Elektrode, Lesce, Na trati 59, ☎ 74-766.
Dežurstvo traja vsak dan od 14. ure do 6. ure naslednjega dne in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah, praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.
V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti en obhod po Železarni, svoje pripombe pa vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora. 24 vrst

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 30. 6.	MARTIN BRUMAT	BOJAN FINC
TOREK — 1. 7.	AHMED TELALOVIC	JANEZ FALETIC
SREDA — 2. 7.	IVAN MEŽIK	MARJAN ERMAN
ČETRTAK — 3. 7.	PAVEL ŽMITEK	JANEZ JAKŠIČ
PETEK — 4. 7.	STANE MENCINGER	ALEŠ ROBIČ
SOBOTA — 5. 7.	ALOJZ SLIVNIK	BOŽIDAR INTIHAR
NEDELJA — 6. 7.	IVO LEBAN	MATIJA URH

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 30. junija do 5. julija bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj Odar.
POPOLDNE: IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
V soboto, 5. julija, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
ZOBNA AMBULANTE
DOPOLDNE: III. zobna ambulanta — mr. dr. stom. Bela Gazafi.
Za Vatrostalne: od 9.30 do 10.30.
II. zobna ambulanta je zaradi letnega dopusta terapevta zaprta.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — Viktor Stražisar, v. dent.
V soboto, 5. julija, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — Viktor Stražisar, v. dent.

DEŽURNI V VATROSTALNI

28. in 29. junija, Rifet JAŠAREVIČ, Jesenice, Kurirska 1/a, ☎ v služb 83-916, ☎ doma 83-831.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času od ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

JUBILANTI 50 - LETNIKI

V mesecu juliju bodo praznovali petdeset let svojega življenja naslednji sodelavci: Matevž HAFNER, Transport — 1. julija; Hamzo ALIŠIČ, Valjarna žice — 5. julija; Stanko BENIČ, Jeklarna — 7. julija; Francišek JASENC Transport — 19. julija; Ljudmila KOŠIR, Remontne delavnice — 22. julija; Ostoja RADONIC, Livarna — 24. julija; Marjan PERKO, ETN — OTK — 24. julija; Edvard KAVČIČ, KSI — kadrovske — 27. julija in Regina KOCIJAN CIG, ETN — OTK — 28. julija.
Vsem iskreno čestitamo!

jeseniški občini povečajo za manjši odstotek kot je predlagano. Pri tem naj se upošteva predlog, da naj po prečno povečanje stanarin v Sloveniji znaša od 1. julija 45 odstotkov in ne 69, kot je predlagano v gradivu za sejo skupščine.

Konferenco delegacij tudi zanima, ali je pri zasledovanju cilja ekonomske stanarine do leta 1990 oziroma povečanje stanarine za 87 odstotkov s 1. julijem upoštevano realno padanje življenjskega standarda prebivalstva ter koliko bo to dodatno bremenilo sredstva za izvajanje socialno varstvenih pravic (npr. subvencije stanarin).

V zapisnik seje skupščine naj se napiše, kaj je ekonomska stanarina in katere občine v Sloveniji uveljavljajo ekonomsko stanarino. Prikaže naj se tudi dohodek občine Jesenice v primerjavi s S.R. Slovenijo.

Nadalje je konferenca zahtevala odgovor na vprašanje, kakšno garancijo za izvajanje svojih del daje nova delovna organizacija Kres ob povečanju stanarin (dogovorov, pogodb se ne drži, stanovanja pa propadajo) in ali so bili stanovalci, ki ne plačujejo stanarine, premeščeni v druga, slabša oziroma manjša stanovanja.

Ugotovljeno je bilo tudi, da se ne izvaja Zakon o stanovanjskih razmerjih in se prazna stanovanja (nosilec stanovanjske pravice je v drugem stanovanju ali v lastni hiši) ne dodeljujejo drugim proslcem.

Iz predloga o brezplačnem prenosu stavbe na Jesenicah, Industrijska 1 a delovni organizaciji Kres Jesenice ni razvidno, kdo je plačal adaptacijo omenjene stavbe.

Konferenca je oblikovala tudi delegatska vprašanja in ugotovitve: koliko je na Jesenicah začasno prijavljenih delavcev, za katere se pri-

spevki plačujejo v drugi občini; ali bo možno odvečno toplo vodo in par ob dokončanju investicije Jeklarnice uporabiti za ogrevanje Blejske Dobrave in Koroske Bele; skladno s kadrovsko politiko v Železarni ni prilično delavcev od drugod, letno pa je še vedno približno 700 proslcev za stanovanja!

2. seje skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice se je udeležilo šest delegatov. (nadaljevanje prihodnjic CPSI—D. H.)

Dopisniki Železarja!

Gotovo ste v našem glasilu že prebrali, da prehajamo na zajemanje besedil za Železarja z računalnikom. S tem pa se bo spremenil tudi ritem dela na uredništvu. Zato naprošamo vse dopisnike, tako zunanje kot tudi iste iz Železarne, da oddajo svoje prispevke čimprej, po možnosti že v ponedeljek, zadnji rok pa je torek do 10. ure. Po tem roku bomo sprejemali prispevke le v izjemnih primerih in še to po predhodnem dogovoru z urednikom glasila. Upamo, da te omejitve ne bodo predstavljale kakršnekoli ovire pri našem nadaljnjem sodelovanju, nam na uredništvu pa bo omogočena še kvalitetnejša priprava prispevkov za tisk.

UREDNIŠTVO

ODBORI ZA GOSPODARSTVO

TOZD Žičarna

Odbor za gospodarstvo v TOZD Žičarna je na 13. seji, dne 30. maja, potrdil operativni plan za junij v višini 3480 ton vlečene žice. Za primerjavo: v aprilu so izdelali 3455 ton vlečene žice ali 95,73 odstotka plana.

Odbor se je seznanil tudi s kvaliteto problematiko v aprilu. Vrednost reklamiranega materiala glede na prodajno vrednost je v kumulativni znašala 2,87 odstotka. Kupci so največkrat reklamirali žico zaradi zamešnjav (11,5 odstotka), mehanskih lastnosti (17,7 odstotka) in napak predelave kot so na primer teža kolobarjev, risi, vdrtine in neplastičnost (50,1 odstotka).

TOZD Valjarna žice in profilov

Odbor za gospodarstvo v TOZD Valjarna žice in profilov je na 10. seji, 3. junija potrdil operativni plan v višini 7000 ton. Seznanil se je tudi z dopisom vodstva TOZD odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarn, s katerim je zahtevalo znižanje operativnega plana za mesec maj.

V maju so v TOZD opravili 496 ur nadurnega dela, in sicer v proizvodnji in na odpremi.

V aprilu so v TOZD ugotovili za 153.570.094,27 din znižanja stroškov. 163.065.000 din znižanja so zabeležili zaradi nižjih cen gradiv s kontinuita. Razlika je nastala zaradi zvišanja

Seznanil se je tudi s predlogom vodstva, da naj oddelek pocinkovalnice obratuje v sobotah samo dopoldan, medtem ko se nočna dnina prične v nedeljo zvečer ter da se v juniju organizira dodatno delo na proste sobote v Žičarni I in v adjustaži na rezalnih strojih. Po predlogu vodstva naj bi delavce, ki bi opravili 24 nadur in obenem izpolnili pogoje za stimulacijo, še dodatno nagradili s po 2000 dinarji nagrade.

TVD Partizan Žirovnica je odbor podaril 60 kilogramov pocinkane žice (rabili jo bodo za zaščitno mrežo okoli teniških igrišč), Hokejskemu klubu Jesenice pa 50 kilogramov (za dobiček na tomboli).

stroškov zaradi izprena in prekvalifikacij (7.144.739 din), obremenitve s strani žičarne za II. a kvaliteto (5.193.298 din) in višjih stroškov AZ za predelavo (2.955.642 din).

Krajevni organizaciji ZB NOV Javornik-Koroška Bela je odbor podaril od 200 do 250 kilogramov betonskega železa (za srečelov, ki ga bodo borci organizirali ob proslavi 45-letnice Dneva vstaje v Javornškem rovtu). Ustregel je tudi prošnji Planinskega društva iste krajevske skupnosti za prevajanje pet ton materiala, ki ga bo društvo dobilo od TOZD Valjarna bluming štekel.

TOZD Profilarne

V TOZD Profilarne je odbor za gospodarstvo na 11. seji 16. junija, potrdil znižanje družbenega plana za junij v višini 1830 ton, na 1300 ton, in sicer zaradi pomanjkanja naročil in delavcev. Iz istih razlogov nameravajo tudi v juliju narediti le 1300 ton.

Kadrovski problematiki je odbor namenil posebno točko dnevnega reda, saj ugotavlja, da v kolikor ta problem ne bo rešen, tudi izboljšanje v proizvodnji ne more biti, pa četudi bi imeli dosti naročil. Po planu bi morali imeti zaposlenih 63 delavcev, stalo pa jim je od 1. januarja do 1. junija padel na 57 delavcev. S takšnim staležem pa je po oceni odbora »izpolnjevanje operativnega plana nemogoče«. Se več, saj vse bolj kritično postaja tudi izpolnjevanje znižanega operativnega plana, posebej še pri izpolnjevanju izvoznih obveznosti in namenske proizvodnje, kjer je potrebno več fizičnega dela (kontrola in dodelava). V letošnjem letu jim primanjkuje naročil za profile, obveznosti do namenske proizvodnje, kjer je naročil sicer dovolj, pa zaradi pomanjkanja vložka ne izpolnjujejo niti 50 odstotno. Iz poročila o kadrov-

ski problematiki in izpolnjevanju gospodarskega načrta je bilo tudi razvidno, da je — tako je pokazal zadnji preventivni pregled — splošno zdravstveno stanje delavcev v tej temeljni organizaciji slabo.

Odbor je soglašal tudi z odpisom nekaterih osnovnih sredstev (stoli, fotokopirni stroj, dva elektromotora).

Jesenškim tabornikom — Odredu jeklarjev — je podaril 60 kilogramov odpadnih profilov (rabili jih bodo v Savudriji za ograjenje za korita, v katerih pripravljajo hrano). Krajevni organizaciji ZB NOV Javornik-Koroška Bela (za srečelov) in Športnemu društvu Jesenice (za tombolo) pa po 200 kilogramov odpadnih profilov.

TOZD Jeklovlek

Odbor za gospodarstvo v TOZD Jeklovlek je na 10. seji, 16. junija, potrdil plan za junij v višini 1950 ton (1590 ton vlečenega jekla, 210 ton brušenega in 150 ton valjano poboljšane). Dvesto ton bodo izvozili na Poljsko.

V maju so v TOZD opravili 629 ur nadurnega dela in 285 ur za manjka-joče.

Športnemu društvu Jesenice je odbor podaril 250 kilogramov odpadnega materiala (za tombolo), krajevni organizaciji ZB NOV Javornik-Koroška Bela pa 500 kilogramov. Dvema delavcema je dovolil nabiranje odpadnega lesa. Sklenil je, da je treba vsakega delavca opozoriti, da ni dovoljeno odnašati palet, ker jih je treba vračati, pa tudi, da se mora med nabirali vzpostaviti določen red, tako, da bo vsakič nabiral samo eden.

Se vedno ni rešen sklep v zvezi z družbeno prehrano, sprejet na prejšnji seji.

TOZD Želbljarna

Odbor za gospodarstvo v TOZD Želbljarna je na 14. seji, 16. junija, potrdil operativni plan za julij v višini 550 ton. Za izvoz bodo namenili 530 ton žbljev, 20 ton pa za domače tržišče.

V maju so v TOZD namesto planiranih 650 ton izdelali le 579,1 tona (89,09 odstotka plana), čeprav so imeli dovolj naročil. Izdelovali so neugoden dimenzijski asortiman (53 odstotkov žbljev — je bilo pod 3,4 mm), pesti pa jih tudi veliko pomanjkanje delavcev. Za izvoz so izdelali 572,7 ton žbljev, odpremili pa še nekaj več (601 tona). Navojnikov so izdelali 37,3 tona (v juliju jih nameravajo izdelati 39 ton, od tega 32 ton za izvoz). Dobili so sicer naročila iz ZDA v višini 120 ton, ki pa jih zaradi pomanjkanja primernih žbljarskih strojev ne morejo uresničiti. Na žbljarskih strojih prihaja do zastojev, največ zaradi pomanjkanja delavcev.

Slabi dosežki so posledica pomanjkanja delavcev, ugotavljajo člani odbora. In dalje: »V stanju, kakršno je zdaj v TOZD Želbljarna, količinskih planov ne bo moč dosegati. Obstaja samo možnost pridobitve vsaj 100 ton žbljev iz kooperacije s privatnimi proizvajalci.«

Akcija z zasebnimi kooperanti je v teku. Odbor je na seji namreč sklenil, da se Miranu Kneževiču in Petru Grubarju posodi vsakemu po en žbljarski stroj na reverz, s tem, da se, v kolikor Grubar ne bo uredil formalnosti z občino, en stroj posodi Alpskemu letalskemu centru iz Lesc (ALC bodo kasneje posodili še en stroj). Alpskemu letalskemu centru je odbor na njegovo prošnjo za nedoločen čas posodil na reverz tudi ročnega vilicarja, z utemeljitvijo, da imajo v TOZD dva, ki pa se le malo uporabljata.

Za popravilo izposojenih strojev bodo morali skrbeti zasebni kooperanti sami, rezervne dele pa bodo lahko dobili iz skladišča potrošnega materiala v TOZD Želbljarna preko asistenta za delovne naprave, ki bo ocenil stopnjo okvare stroja. Ostali

pogoji ne v zapisniku in ne v sklepih niso omenjeni.

Ker v letu 1985 v TOZD niso popravili cene za opravljanje uslug (orodjarna), jih je odbor sklenil povečati za 100 odstotkov, s tem, da jih je treba v letošnjem četrtem kvartalu še enkrat korigirati na osnovi kalkulacij, tako da bodo stroški kriti in da usluge pridejo na ekonomsko ceno.

Odbor je obravnaval tudi osebne dohodke v mesecu maju. Ugotovil je, da so — z izjemo TOZD Družbena prehrana — spet med najnižjimi v Železarni (v Železarni je bil povprečni osebni dohodek na delavca 118.000 din, v Želbljarni pa 90.206 din) in da stimulacijska lestvica za izvoz ni realna (stimulacije za izvoz je bilo le 2 odstotka).

Odbor je zato zahteval, da se lestvica stimulacije za izvozno proizvodnjo prilagodi družbenemu planu in da se na osnovi popravljene lestvice pripravijo tudi popravki obračuna od 1. januarja dalje. Ta zahteva je bila — kot je pojasnil vodja TOZD — že večkrat podana službi za osebne dohodke, a ta popravek še vedno odklanja. Člani odbora so v zvezi s to zahtevo odločili: »Ta zahteva mora biti v tem mesecu popravljena, v nasprotnem primeru bosta odbor za gospodarstvo in TOZD Želbljarna zavzela drugačna stališča.« Dokaz za to, da osebni dohodek ni primerno ovrednoten, vidijo člani odbora tudi v tem, da I. žbljarji z 10. kategorijo ne dosežejo niti poprečja osebnega dohodka na delavca v Železarni.

Odbor je bil seznanjen tudi s sklepi odbora za gospodarstvo pri delav-

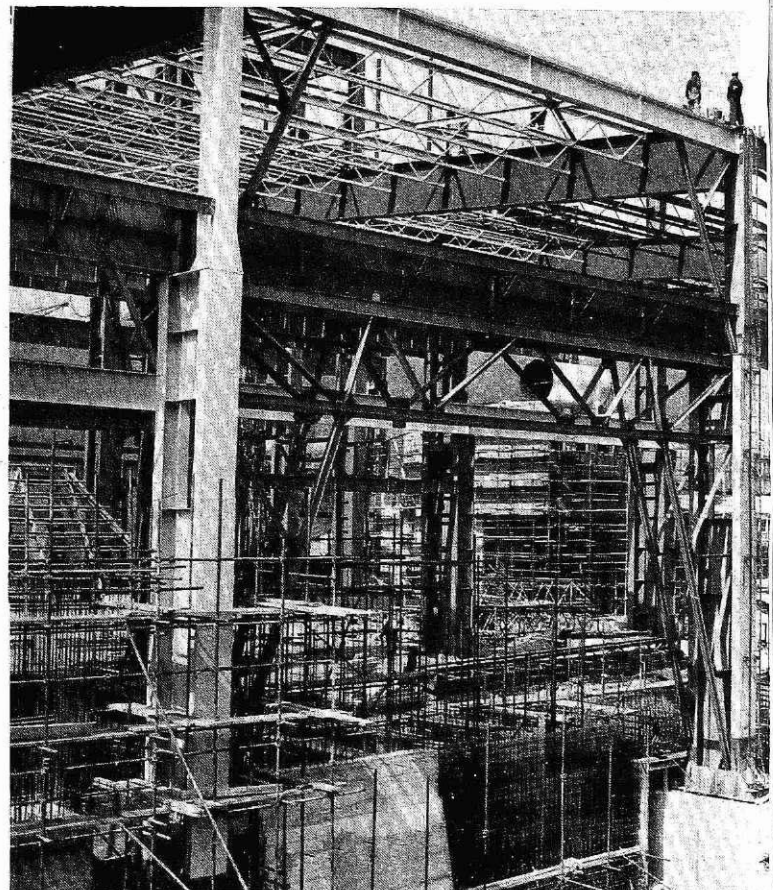
skem svetu Železarn z dne 28. maja. V zvezi z njimi zahteva od služb da za TOZD Želbljarna priskrbi material, ki ga TOZD potrebuje za proizvodnjo navojnih žbljev (orodja iz uvoza), za katero ima dovolj naravnih orodij pa ne.

Za izvedbo tombole je odbor Hokejskemu klubu podaril 50 kilogramov kvalitetnih žbljev.

CPSI — BL

Odbori samoupravne delavske kontrole

Odbori samoupravne delavske kontrole v TOZD se sestajajo zelo poredkoma, ponekod pa sploh ne. Največkrat (trikrat) se je letos sestel odbor v TOZD Strojne delavnice; v TOZD Valjarna bluming štekel, Vratni podboji, Jeklovlek in Elektrode po enkrat, v TOZD Plavž, Livarna, Valjarna žice, Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Bela, Hladna valjarna Jesenice, Transport in Družbena prehrana pa se letos sploh še ni sestel. V ostalih TOZD, ki jih posebej ne omenjamo, se je odbor letos sestel dvakrat. Na potezi je sindikalna organizacija.

Gradnja Jeklarne 2 (foto I. Kučina)

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE smo prejeli zapisnike SDS centralno skladišče, skladišče Bela, domača prodaja in marketing, zunanja trgovina — nabava, špedicija, računovodstvo prihodkov in dohodka, računovodstvo osnovnih sredstev, finance in računovodstvo osebnega dohodka. SDS skladišče Bela vprašuje, kaj je z mikroorganizacijo skladišča. SDS zunanja trgovina — nabava v zvezi s seznamom prosilcev stanovanj zahteva, da se ob sestavljanju vrstnega reda prosilcev stanovanj velikokrat upošteva čakalna doba v Železarni Jesenice, obenem pa meni, da smo »domačini«, zaposleni v Železarni Jesenice, v neenakopravnem položaju do delavcev iz drugih republik in da bi zato »morali imeti tudi izdelane kriterije, kateri profili delavcev so Železarni Jesenice potrebni v naslednjem srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.« Pod razno je SDS zahtevala, da se nujno poskrbi za nadomeščanje obolele telefonistke. Pravijo, da je zaradi obolele telefonistke telefonska centrala neizkoriščena, delavci zunanje trgovine in nabave pa so zato veliko bolj obremenjeni s telefoniranjem in iskanjem telefonskih števk, pa tudi poslovni partnerji imajo težave zaradi klicanja preko te telefonske centrale. SDS računovodstvo prihodkov in dohodka še vedno čaka na informacijo vodje njihove delovne skupnosti v zvezi s sklepom o podpisanih materialnih čekov. Vodjo je namreč delavski svet zadolžil za rešitev tega problema. Skupina tudi ugotavlja, da se posamezni prosilci stanovanj že po letu ali dveh ponovno pojavljajo na seznamu prosilcev — in to sorazmerno visoko. SDS predlaga, da se delavcu, ki mu je Železarna rešila stanovanjski problem, za določeno število let odkloni vsaka prošnja za novo stanovanje, ali pa, da se mu številni točki ustrezno zmanjša (za povprečno čakalno dobo v ŽJ). »Ni namreč prav«, poudarja SDS, »da določeni delavci v dveh, treh letih dobijo dve stanovanji, drugi pa čakajo na eno stanovanje pet ali več let.« Pod točko razno pa SDS izpostavlja naslednji problem v zvezi z nagrajevanjem: »V FRS so določena delovna mesta, ki so v času izdelave kataloga del in nalog dobila dodatna opravila. Delavci na teh delovnih mestih niso ustrezno nagrajeni, ker naj bi ta problem rešil katalog. Ker delo v tej smeri ni več mogoče in ker so sklepi vseh DPO v Železarni, da je treba dopolniti obstoječi sistem nagrajevanja, predlaga

SDS, da vodstvo FRS za ta delovna mesta vložijo zahtevek za večje kategorije. Osnova za izbiro delovnih mest je lahko točkovanje v katalogu.« SDS finance opozarja (8. maja), da še vedno niso prejeli odgovora, zakaj kljub žigosnim karticam ne morejo zapustiti Železarn od 13.45 do 14. ure. Pod razno je predlagala, da naj se zamenjava dotrajane opreme rešuje v skladu s programom amortizacijske zamenjave. SDS računovodstvo osebnega dohodka je k listi prosilcev stanovanj dala naslednjo pripombo: »Osebna ocena, ki se upošteva pri točkovanju, že tako ni realna. Pri delavcih, ki so odsotni daljši čas (bolezenska odsotnost, porodniška ali služenje JLA) pa nikakor ni objektivna, ker imajo ti delavci najnižjo osebno oceno zaradi odsotnosti.«

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE smo prejeli zapisnike SDS kadrovski sektor, oddelek za zdravstveno in socialno varstvo, sekretariat, oddelek splošne administracije — čistilke, CPSI, SVS 1, 2, 3 in 4 ter PGRC. SDS kadrovski sektor je na sestanku 6. maja ugotovila, da se ne more dati ustreznih odgovorov glede nabave avtomobilov in zobozdravstvenih storitev. Pripombe so imeli tudi na poslovno poročilo. Poudarjajo, »da morajo imeti tisti, ki odločajo, bolj kvalitetne podatke.« Ne strinjajo se s predstavitvijo vzrokov (predstaviti bi bilo treba, kakšen je posamezen delež vzrokov). Po njihovi oceni pomanjkanje delavcev, ki je sicer prisotno, ob znanih in sprejetih omejitvah ne more biti vzrok za slabše doseganje rezultatov. Rešitev vidijo v optimalni organizaciji, ki naj bi zagotovila, da bomo zaposleni opravljali vsa za organizacijo dela in poslovanje bistvena opravila, s tem, da bomo proizvajali le tisto, kar je ekonomsko opravičljivo. »Kadrovska vprašanja ne bomo rešili s povečanim zaposlovanjem«, poudarja SDS, »ampak z opuščanjem nerentabilne proizvodnje, z modernizacijo in avtomatizacijo naprav ter z večjo produktivnostjo.« Dodajajo, da je kljub investiciji v Jeklarne 2 potrebno izvajati tudi manjše investicije.

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE smo prejeli zapisnike SDS oddelek za ekonomske analize in planiranje, organizacija dela in OZIL, oddelek za študij dela in časa, raziskovalni oddelek, glavni laboratorij, tehnološki laboratorij, mehanična delavnica, mehaniška preskuševalnica, oddelek za vhodno kontrolo surovin, spektrokemični oddelek, kemijski laboratorij HVB, OID, ERC in oddelek za operativno planiranje proizvodnje. SDS oddelek za študij dela in časa ni zadovoljna z odgovorom vodje splošne-

ga sektorja na delegatsko vprašanje glede nakupa osebnih avtomobilov. Takole pravijo: »Smatramo, da odgovor ni popoln. Odgovor bi moral biti posredovan od podpisnikov, ki dajejo soglasje za nabavo osebnih in drugih avtomobilov, ker oni morajo imeti točne podatke o dejanskih potrebah in možni izkoriščenosti vozila. Stihijska nabava vozil na osnovi interventnih potreb je za DO nesprejemljiva.« V zvezi s poslovanjem v prvih treh mesecih pa ugotavlja, da »s primerjavo doseganja proizvodnih rezultatov z gibanjem nagrajevanja ugotovimo, da ni v popolni korelaciji in da so vse preveč prisotni opravičljivi razlogi za nedoseganje poslovnih rezultatov (produktivnosti)«. Po njihovem mnenju bi morali — v kolikor bi želeli izboljšati poslovne rezultate — sistem nagrajevanja ustrezno dopolniti. V zvezi s kadrovskimi gibanji in skupnih službah pa predlagajo, naj odbor za delovna razmerja izdela analizo preseganja plana z ustreznimi obrazložitvami, ker — tako meni SDS — »izgleda, da smo v oddelkih nedosledni pri izvajanju sprejetih sklepov (znižanje števila zaposlenih, predvidena reorganizacija ni kriterij napredovanja)«. SDS tehnološki laboratorij se pritožuje, da gradivo za obravnavanje poslovnih rezultatov prihaja prepozno. Skupina tudi pripominja, da se pri prosilcih stanovanj premalo upošteva stalnost v Železarni in število let, ko je prošnja vložena. Tudi SDS kemijski laboratorij HVB se pritožuje, da je gradivo o poslovanju prejela prepozno. Na sestanku, ki ga je imela 7. maja, opozarja: »SDS je dobila gradivo večkrat. Ker smo v turnusu 4+1, je nemogoče seznaniti vse sodelavce, zato v bodoče želimo gradivo vsaj en teden pred možnim rokom sestankov, ki je bil to pot tudi skrajšan za tri dni.« SDS OID se pritožuje, da urejanje prostorov OID poteka prepočasno. SDS operativna novogradnja je predlagala, naj bi nekaj stanovanj držali v rezervi, izven liste prosilcev stanovanj, in sicer za posebne kadrovske potrebe Železarn. Pritožujejo se, da na njihov oddelek dobe premalo izvodov Železarn. Predlagali so tudi, da naj vozni listki za službene prevoze z avtobusov mestnega prometa ne bi bili opremljeni s ceno. Argument: Železarna jih pri Viatorju kupi za enkratni prevoz, če pa so opremljeni s ceno, pa Viator v primeru podražitev neupravičeno zahteva doplačilo. Tudi SDS ERC se zavzema za to, da bi v okviru stanovanjskega fonda rezervirali določeno število stanovanj za reševanje problemov pri pridobivanju nujno potrebnih kadrov ter za reševanje različnih življenjskih problemov posameznikov.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

DRO
DITI
BELI
strok
nejša
polov
nili p
včera
večje
benil
kje v
razre
podo

Ob
treh
ne Č
Kara
mreč
šolar
delki
napo
S t
prost
vserr
kate
neje;
Kara
Beli
bili r
mo t
lahk
ke š
ki ji
osno
Tone
natr

Za
najp
so n
ga i
in š
učer
1986
ja J
vpiš
rirje
1.

la je
sols
delk
doga
spev
sred
oddi

2.
8. r
tvi
za
neg
na,
dalj
tovl

3.
me

4.
pin
v š

5.
usn
rirj
s T

da
ma
rajo
pos
gos
ljen

6.
jem
so
pre
vzr
zad
pov

♦♦♦

SI

sva
Noč
prih
okt
bi r
ne
je z
tov
skr
kor
jih
zal
psu
no
ter
voc
tih

Problem šolskega prostora

EN ODDELEK UČENCEV 1. RAZREDA Z OŽJEGA MESTNEGA PODROČJA — IZ CENTRA 2 NA JESENICAH, — ZAČNE 1. SEPTEMBRA HODITI V OSNOVNO ŠOLO KARAVANSKIH KURIRJEV NOB NA KOROŠKI BELI. Tako je rešitev, ki se je po mnogih pretresih in variantah v aktivu strokovnih in svetovalnih delavcev ter ravnateljev pokazala kot najustrenejša ob dejstvu, da kljub dvema osnovnima šolama, ki ju obiskuje več kot polovica učencev v dveh izmenah, ni prostora za šolske novince, ki so izpolnili pogoje za vstop v šolo. Problem šolskega prostora na Jesenicah ni od včeraj, pa tudi ne samo na Jesenicah. Poznaajo ga povsod tam, kjer se gradijo večje stanovanjske soseske, v katere se naselijo mlade družine. Veliko družbenih sredstev je potrebno zagotoviti že za stanovanja, za novo šolo pa jih ni kje vzeti. Opozoriti moram tudi na to, da je za prihodnje šolsko leto za prvi razred po popisu prebivalcev prav toliko šolskih novincev, torej bo problem podoben letošnjemu.

Območja šolskega okoliša vseh treh mestnih osnovnih šol (OŠ Tone Čufar, OŠ Prežihov Voranc, OŠ Karavanskih kurirjev NOB) so namreč večja kot okvirna pripadnost šolam na mestnem področju, oddelki pa so ob vpisu enakomerno napolnjeni do normativa.

S to rešitvijo problema šolskega prostora želimo seznaniti predvsem starše šolskih novincev, za katere menimo, da je najprimernejše, da začnejo in obiskujejo šolo Karavanskih kurirjev na Koroški Beli vseh 8 let. Zato smo jih povabili na sestanek. Poudariti pa želimo tudi to, da šola na Koroški Beli lahko sprejme v posamezne oddelke še nekaj učencev, zlasti tistih, ki jih obremenjuje množičnost na osnovni šoli Prežihov Voranc in Tone Čufar, ki sta še ves čas prenatrpani.

Za širše razumevanje navajam najprej razloge in utemeljitve, ki so nas vodile v oblikovanje predloga in v akcijo obveščanja staršev in širše družbene skupnosti, da 30 učencev 1. razreda v šolskem letu 1986-87 z ožjega mestnega področja Jesenic — torej iz Centra 2 — vpišemo na OŠ Karavanskih kurirjev NOB.

1. V KS Javornik — Koroška Bela je testiranih in pregledanih 58 šolskih novincev, torej za dva oddelka 1. razreda. Na šoli pa je po dograditvi učilnic iz 2. samopripravke, za katere so prispevali sredstva vsi občani, prostor za tri oddelke vsakega razreda.

2. Šola dela v eni izmenah od 1. do 8. razreda. Pogoji bodo po dograditvi telovadnice (jeseni 1986) dobri za vse oblike vzgojnoizobraževalnega dela, zagotovljena je prehrana, učence je možno vključiti v podaljšano bivanje, torej je zagotovljeno tudi varstvo.

3. Učencem bodo zagotovljene mesečne karte za mestni avtobus. 4. Oblikovana bo homogena skupina, ki bo kot taka delovala tako v šoli kot v krajevni skupnosti.

5. Ko smo iskali varianto, da bi usmerili na OŠ Karavanskih kurirjev otroke s Ceste železarjev ali s Tomšičeve ceste, smo ugotovili, da je teh otrok premalo in problema ne bi rešili, razen tega pa morajo na poti v šolo čez cesto 1. reda posamično, s čimer bi bili zaradi gostega prometa bolj izpostavljeni.

6. Z vzgojnega stališča ni sprejemljivo premeščanje učencev, ki so že v šoli, na drugo šolo. Tako premeščanje je v preteklosti povzročilo že veliko problemov in nezadovoljstva, ki je pri marsikom povzročilo splošno nezadovoljstvo.

s šolo, za kar ni bilo nobenega drugega razloga.

Razlogi, zaradi katerih s pedagoškega stališča ni ustrezno, da vse šolske novince vpišemo na OŠ Tone Čufar in Prežihov Voranc.

1. OŠ Tone Čufar in Prežihov Voranc sta, kot pravimo, gigantski šoli, zlasti OŠ Tone Čufar, ki je bila zgrajena za 800 do 900 učencev, obiskuje pa jo že vsa leta več kot 1100 učencev.

Šolsko leto	OŠ T. Čufar	OŠ P. Voranc
	štev. odd.	štev. učen.
1983-84	35	1136
1984-85	43	1191
1985-86	44	1228

Skupno število šolskih novincev na ožjem mestnem področju:

1983-84	9	270
1984-85	10	281
1985-86	10	288
1986-87	10	291
1987-88	10	288
1988-89	8	241

V zadnjih štirih šolskih letih je iz 8. razreda Osnovne šole Tone Čufar odhajalo tri do pet oddelkov, v 1. razred pa se je vpisovalo šest oddelkov. Na OŠ Prežihov Voranc so iz 8. razreda odhajali trije oddelki, v 1. razred pa so bili vsako leto vpisani štiri oddelki učencev. Tako imata v šolskem letu 1985-86 obe šoli maksimalno število učencev, ki jih za tako obliko dela še lahko sprejmeta.

2. Vse strokovne analize (v republiki in regiji, zaključna poročila, analize o pregledu šol s strani zavoda za šolstvo) opredeljujejo tudi optimalno oziroma največjo velikost šole. Šole z več kot 800 učenci in več kot štirimi oddelki enega razreda so težko obvladljive, težje izpolnjujejo učnovzgojni program, v učencih in učiteljih je več napetosti in utrujenosti, pojavlja se več vzgojnih problemov, ki jih poglobljajo tudi napetosti domačega utrujenega okolja — velike stanovanjske soseske, v kateri ni prostora za sprostitev. Na velikih šolah je težko, marsikdaj pa nemogoče organizirati različne sprostivne dejavnosti in prehrano, ker so utrujene v skoraj do minute natančno določen urnik.

3. Učenec se težko uveljavi kot subjekt vzgojnoizobraževalnega procesa, saj so oddelki napolnjeni do normativa (32 učencev v oddelku). Zaradi vedno večjega števila učencev na šolah in v oddelkih je to pedagoško načelo vedno težje izvedljivo. Zlasti v 1. razredu je pomembno, da ni preko 30 učencev v oddelku.

Zaradi pomanjkanja šolskega prostora je bilo v preteklih letih že veliko organizacijskih sprememb.

V šolskem letu 1982-83 je bilo z OŠ Tone Čufar preusmerjenih 59 učencev od 2. do 4. razreda. S tem so bili napolnjeni oddelki do normativa (takrat 36 učencev v oddelku), skupno število oddelkov na obeh šolah pa zmanjšano za tri oddelke. Po štirih letih ugotavljamo, da je to pri nekaterih učencih povzročilo določene motnje.

Vsako leto se oddelki 1. razreda napolnijo na obeh šolah do normativa. V občini Jesenice imamo največje povprečno število učencev v oddelku v Sloveniji.

Od šolskega leta 1983-84 dalje je pouk od 4. do 8. razreda na OŠ Tone Čufar in od 5. do 8. razreda na OŠ Prežihov Voranc organiziran v dveh izmenah. Bistveno so bile skrajšane sestavine COŠ na predmetni stopnji.

Če se zmanjša število učencev v več oddelkih istega razreda (zaradi ponavljajcev, preselitev), se oddelki na novo formirajo.

Pouk na predmetni stopnji je zlasti na OŠ Prežihov Voranc okrnjen, ni mogoče organizirati kabinetnega pouka v specialnih učilnicah, ker je potrebno zagotoviti prostor za učence na razredni stopnji. Peti odderek 1. razreda bi na tej šoli pomenil, da gredo v dve izmeni še 4. razredi, šesti odderek 1. razreda na OŠ Tone Čufar pa bi pomenil dve izmeni še za 3. razred in nemogočo situacijo čez nekaj let, ko bi bilo po 6 oddelkov enega razreda na predmetni stopnji.

Ob vsestranski osvetlitvi problema torej predlagamo staršem in skupščini občinske izobraževalne skupnosti, da podprejo to rešitev.

Direktorica Vzgojnoizobraževalnega zavoda Jesenice:
M. MALENSEK

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

ZAHTEVAJO MALO, DAJEJO VELIKO

Rudninske snovi (minerali) so nujne za normalen razvoj človeškega organizma. V sodelovanju s številnimi fermenti, vitamini in hormoni vplivajo na dejavnost osrednjega živčnega sistema, na dihanje in nastajanje krvi. Čebelji med vsebuje kalij, kalcij, natrij, magnezij, železo, klor, fosfor, jod in žveplo.

Mikroelementi so pomembni pri izmenjavi snovi v organizmu. V medu so naslednji mikroelementi: baker, mangan, kobalt, nikelj in cink. Prav tako pomembne za organizem so organske kisline: jabolčna, vinska, citronska, mlečna in oksalna.

Vsebnost vitaminov je odvisna od vsebine cvetnega prahu, ki je glavni nosilec vitaminov. Med sestavljajo naslednji vitamini: aneurin (B 1), riboflavin (B 2), pantotenska kislina (B 3), folna kislina (B 4), piridoksin (B 5), biotin (H), filohinon (K), askorbinska kislina (C), tokoferol (E) in provitamin A (karotin).

Med vsebuje narvni konzervans inhibin. Inhibin so torej snovi, ki zavirajo razvoj in razmnoževanje bakterij, podobno kot zdravila bakteriostatiki, ki se uporabljajo za zdravljenje različnih okužb. Pred več kot tisoč leti je Ibn Sina opozoril, da ima med posebno lastnost, ki preprečuje gnitje in kvarjenje mesa. To lastnost so poznali že tudi stari Grki in Rimljani. Med so uporabljali za konzerviranje mesa. Telo vojskovodje Aleksandra Makedonskega, ki je umrl naravne smrti, so prepoznali z medom. Le tako so preprečili, da na dolgi poti ni razpadlo. To lastnost medu sodokazali arheologi, ki so čistili ruševine starega antičnega mesta Pastrum, južno od Neaplja.

V njem so našli osem glinastih vrčev medu, ki je ostal kemično nespremenjen in docela užiten pa čeprav je bil star dvatisoč let.

Zanesljivo je, da med povečuje količino hemoglobina v krvi in število rdečih krvnih teles. Normalizira kislost v želodcu, zmanjšuje razdražljivost osrednjega živčnega sistema ter preprečuje okužbe. Med daje človeku življenjsko moč in pomaga premagovati mnoge bolezni. Vedno pa je med pomagal organizmu, da premagava bolezen.

Med zmanjšuje stopnjo kislosti v želodcu. To lastnost izkoriščamo za zdravljenje vnetja želodčne sluznice (gastritisa) in čirov (ulkusov) na želodcu in v tankem črevesju. Zatorej je med dober prijatelj želodca.

Med redči želodčno sluz in tako zmanjšuje razdraženost črevesja. Pri želodčnih težavah zaradi slabe prebave in zaprtja je priporočljivo uživati med z mrzlo vodo. To hitro poveča kislost v želodcu in vzdraži črevo, oboje pa pospešuje gibanje mišičevja v črevesju (peristaltika) ter zmanjša težave.

Med zdravi boleznijo jeter. Jetera so osrednji laboratorij človekovega organizma.

Ca-executive

Tako kot vsi usmerjenci imamo tudi naravoslovci proizvodno delo oziroma delovno prakso. Ker smo razdeljeni v tri skupine, matematika + računalništvo, fizika in biologija + kemija, smo delali na različnih krajih. Matematiki smo bili v Železnari Jesenice, kjer smo »okupirali« OTK, ERC, RO, oddelke za finance in oddelke za statistiko. Kemiki in fiziki pa so delali v kemijskem laboratoriju jeseniške Železarne, v osnovnih šolah na Jesenicah, Koroški Beli, v Bohinju in na Bledu. Dva pa sta »garala« v LIP - u in ISKRI Lipnica. Jožica Faletič, Ivko Gregori in moja malenkost smo spoznali življenje in delo v ERC - u.

Od 26. maja do 13. junija smo bili stalni gostje sobe 206 v elektronskem računalnem centru na Jesenicah. Delo v pisarni, se boste nasmehili, tri tedne so bili brez dela. Pa ni bilo tako. Res se vrata št. 206 odpirajo v običajno pisarno z nekaj mizami, omaro, obešalniki in nekaj rožami na okenski polici. Pogled pa se ti takoj ustavi na elektronski opremitvi: SISTEM HERO, dva PC - ja in dva tiskalnika. Mize so polne literature. Naključni obiskovalec se lahko nasmehne ob karikaturi, ki visi na steni. Okoli računalnika so narisane svinje, zraven pa piše: SVINJE VSEH DEŽEL, S PC - JEM JE LEPŠE. I LIKE PORK! Kot dobri naravoslovci pa se nismo dolgo razgledovali po pisarni. Na PC - ju nas je čakal nov softverski paket: CA - EXECUTIVE. V roke so nam porinili šest debelih knjig v angleščini in nas prepustili usodi (stvar ni bila tako črna: ves čas so nas nadzirali). Človek je iznajdljivo bitje in se hitro uči. Spomnim se primitivnih poljedelcev. Recimo, da so že znali zakuriti ogenj. Nekaj jim je pravilo, da bi bil

pečen zajec kar okusen, toda kako ga ujeti? Naredili so zanke, pasti, loke in zajcev je bilo vedno manj. Ljudje pa so postali najbolj izbirični mesojedci.

Tudi mi smo že znali precej računalništva, a CA - EXECUTIVA nismo poznali. Po treh tednih raziskovanja smo ga deloma razumeli. Ostaja pa še veliko neznanega. CA - EXECUTIVE je softverski paket, uporabljen za delo s podatki. Uporabnik paket zelo olajša delo. Z njim oblikuje tabele, piše dokumente, poročila, sortiraš, računaš in operiraš s podatki. CA - EXECUTIVE je sestavljen iz desetih oken (windows). Srce paketa je gotovo DBMS (Data Base Management Sstem). Vse delo se praktično odvija v njem: tu oblikuje tabele, jih polniš s podatki, delaš računske in logične operacije. Ostala okna so ti le v pomoč pri delu v DBMS - JU. V CALC - u so podatki organizirani v polju, uporabljaj pa aritmetične operacije in specifične ukaze za oblikovanje tega polja. V FORM - u izoblikuješ tabele: naslove in formate polj, ki sestavlja-

jo te tabele. V EDIT - u pišeš podprograme, s katerimi krmiliš delo računalnika, v REPORT - u oblikuješ izpisne tabele. GRAPH uporabljaš za grafično prikazovanje izoblikovanih tabel, TUTOR razlaga delovanje paketa CA - EXECUTIVE, HELP pa ti pomaga v kritičnih trenutkih. WRITER služi za oblikovanje in izpis raznih dokumentov. Preko NONE PAD - a pa posegaš v osnovni softwer paketa.

CA - EXECUTIVE je zelo koristen softverski paket. Praktičanti smo obdelovali statistiko redovalnice in cenik izdelkov SOZD - a SLOVENSKIH ŽELEZARN. S paketom lahko programer neposredno ob naročilu uporabnika oblikuje potrebne tabele in zgradi posamično bazo podatkov. Tako odpade dolgotrajno programiranje vhodnih in izhodnih ekranov in posegov v IMS. Programer v nekaj urah oblikuje nekakšen prototip željenega izdelka. Ostaja le še dokončno izoblikovanje.

Trije tedni so hitro minili. Spoznali smo novi način programiranja: programiranje s pomočjo tabel. Naučili smo se iskanja željenih informacij iz debelih knjig, po glavi nam rojijo zapleteni angleški izrazi, spoznali smo raziskovalno delo. Za nekaj časa smo se vključili v imenitno vzdušje, ki vlada na ERC - u. Zahvaljujemo se Janezu, Danilu, Ivi, Riku, Nedi in vsem ostalim, ki so nam pomagali pri delu. Andrej Leban

SLAVKO TARMAN

NARAVOSLOVCI IN KIRURGI SKOZI STOLETJA

16

Ne iz znanstvenega zanosa, temveč da bi lahko živel. Noč za nočjo je bedel in sedel v sobici in se pripravljati na predavanja. Napočila je noč 30. oktobra 1920. To noč ga je prevzela misel, da bi morali vsi umreti za sladkorno boleznijo, če ne bi imeli trebušne slinavke. In ta misel mu je zlezla pod kožo. Trebušna slinavka je prava tovarna fermentov. V tanko črevo izloča skrivnostni sok, ki presnavlja škrob v sladkor in razgrajuje maščobe ter beljakovine, da jih koristno prebavimo. Misel o tem je navezala na poskus profesorja Minkowskega, ki je psu v celoti izrezal slinavko. Pes je nenavadno hitro hujšal, obenem pa je bil vedno lačen ter žejen. Čim se je pes napil, je hitro izločil moko, ki je vsebovala mnogo sladkorja. V petih dneh je poginil za diabetesom.

Banting je bil do konca vznemirjen. Kot je pozneje sam opisal, je bilo potrebno zgraditi most čez prepad, ki loči dvojce zamisli, ki sta daleč vsakebi. Napejal je možgane in delal sklepe. Ob treh zjutraj se je otresel fiksne ideje in zapisal v beležnico tri kratke stavke: »Podveži psu trebušno slinavko. Počakaj šest do osem tednov, da bo žleza odmrla. Nato vzemi ostanek in pripravi iz njega izvleček.« Legel je in zgodaj zjutraj ugotovil, da mu ni usojena kirurška kariera. Tedaj se je dr. Banting znanstveno zaupal svojemu starejšemu kolegu profesorju dr. Macleodu, fiziologu na univerzi v Torontu. Bil je njegovo pravo nasprotje: na eni strani podeželski praktični zdravnik in na drugi svetovno znani specialist za presnovo sladkorja. Skoraj ganljivo je bilo to srečanje. Profesor Macleod je spraševal Ban-

tinga o tehtnih dokazih njegove teorije. Ta mu je v zadregi zaupal, da sluti veliko odkritje ter zaprosil za deset psov ter asistenta za dva meseca. In res, profesor Macleod mu je ugodil. Ponudil mu je nič več in nič manj, kot za kar ga je zaprosil Banting. Asistent, ki mu je bil dodeljen, je določeval množino sladkorja v krvi in vodi. Dr. Banting in Best sta žrtvovala dva zdrava psa oziroma sok dveh trebušnih slinavk, da sta obdržala enega obolelega psa. Spoznala sta, da so njuni poskusi nesmišljivi. Toda odnehala nista. Druga dne, ko jima je primanjkovalo tiste čudežne tvarine, sta šele popolnoma pričela z injiciranjem soka pasjih trebušnih slinavk. Vsako uro sta vbrizgala v veno poginjajočega psa ta sok. Pes se je opomogel od injekcije do injekcije. Zjutraj pes v vodi ni več izločal sladkorja. Toda opoldne naslednjega dne je pes poginil. Drugo jutro je Banting na operacijsko mizo položil popolnoma zdravega psa, kateremu odvodilo ni bilo podvezano. Narkotiziral ga je. Iz tankega črevesa te zdrave živali je dobil poseben sok. S kislino je izlužil tvarino, ki nastaja v celicah tankega črevesja, prehaja v kri in z njo v trebušno slinavko. Tam povzroči izločanje prebavnega soka. Psu je vbrizgal njegov lastni izvleček. dušični ni pasje odvodilo popolnoma usahnilo. Potem je hitro izrezal trebušno sli-

navko, jo ohladil in stisnil. Sok je vbrizgal v veno drugemu poginjajočemu psu. Čez dve uri je bil poginjajoči pes spet na nogah. Toda to je bedasto in nemogoče! Saj ni mogoče neskončno dolgo črpati sok iz trebušnih žlez živih psov, goved ali svinj, da bi dobil isletin (insulin) za milijone bolnikov, ki jim odteka življenje v potokih sladkorja. Zmagoslavje za znanost, toda za praktično uporabo brez pomena. Toda dr. Banting ni klonil.

Odkril je, da je mogoče tudi velike trebušne žleze pravkar pobitih govedi uporabiti za odrešujoči isletin, kot je sprva imenoval insulin. Osvojil je nov postopek pridobivanja:

— namesto s slano vodo je insulin izločal z okisanim špiritom. Okisani alkohol je uničeval škodljivost (stranske učinke) prebavnega soka in mu omogočil pridobivanje isletina. Sola preprosto, ko je končno rešeno! Dobil je čisto učinkovito: insulin. Bilo je meseca januarja 1922. Črnobela psica številka 33 je še živel, čeprav že sedemdeset dni ni imela trebušne slinavke. Morala bi že poginila pred šestdesetimi dnevi.

ZELEZAR

5

Sprememba prispevnih stopenj

V program samoupravnih aktivnosti za maj smo uvrstili tudi Informacijo o spremembah prispevnih stopenj za SIS družbenih dejavnosti. V povzetku smo omenili, da je lani poprečna obremenitev bruto OD znašala 19,70, od 1. januarja letos 19,57, od 1. maja pa naj bi znašala 19,71 odstotka. Strokovna podlaga za to spremembo je bila. Analiza izvajanja programov SIS družbenih dejavnosti v občini Jesenice, ki je bila objavljena tudi v Železaruju, 17. aprila.

Sestavni del te informacije so bili tudi varčevalni predlogi (racionalizacije programov).

Javno razpravo prek SDS smo organizirali z namenom, da o teh vprašanih zvemo stališča delavcev, saj o eni strani ugotavljamo, da so delegati preveč odtrgani od baze pri avzemanju stališč v delegatskih skupščinah, po drugi pa tudi, da so celo konference delegacij na ravni železarske pogostokrat nesklepčne, da je torej prekinjena vez celo med delegacijo iz posamezne temeljne organizacije (delovne skupnosti) in konferenco delegacij. Ker dnevnega reda delavskih svetov — le-ti namreč povzamejo razpravo po SDS — nismo hoteli obremenjevati še s to zadevo, smo se odločili, da bomo na CPSI povzeli pripombe in jih posredovali konferencam delegacij.

Pripombe je imelo 55 SDS. Strnili smo jih v sedem problemskih sklopov.

1. KJE VZETI DENAR (REZERVE)

Čeprav gre le za malenkostno povečanje prispevne stopnje oziroma za vračanje na lanske leto, raven, ponekod delavci čutijo to kot obremenjevanje združenega dela (gospodarstva), kar je v nasprotju z deklariranim zavzemanjem za njegovo razbremenjevanje. Prispevne stopnje se zvišujejo, predvidevajo pa se celo posebni dogovori za združevanje sredstev mimo rednih programov SIS. Opozarjajo, da tudi v gospodarstvu manjka sredstev za kritje lastnih potreb. Zato priporočajo, naj v SIS koristijo notranje rezerve, racionalno porabljajo sredstva, zmanjša naj se administracija in »papirnata vojna«, z organizacijskimi spremembami bi lahko zmanjšali nadgradnjo, SIS naj bi se reorganizirale. Nekateri vidijo možnost tudi v ustreznejši prerazdelitvi sredstev med SIS oziroma v možnosti, da bi prerazporedili sredstva tistih SIS, ki jim denar ostaja. Kot primer navajajo raziskovalno skupnost in stanovanjsko skupnost. Ena izmed SDS na primer pravi: »Na SIS v TOZD smo bili seznanjeni, da je denar za stanovanjsko gospodarstvo ostal iz lanskega leta; kaj s tem denarjem, saj nam brez obresti (ali z minimalnimi) leži v banki, njegova dnevna vrednost pada (inflacija); vsaj stanovanja bi uredili.« Ne zdi se jim prav, da se slab ekonomski položaj rešuje s povečanjem prispevne stopnje in zviševanjem cen storitev (npr. prehrane v šoli). So proti zmanjševanju sredstev za vzdrževanje objektov (Dom dr. F. Berglja), proti zmanjšanju zdraviliškega zdravljenja za neborce, proti zmanjšanju sredstev za delavnice pod posebnimi pogoji. SIS očitajo, da v zadnjih letih bremena prelagajo na združeno delo, ki plačuje stroške (nezgode pri delu, obračun bolniških dopustov, invalidnine itd.). Očitajo tudi, da se večkrat govori o zmanjšanju programov in števila zaposlenih v družbenih dejavnostih, obenem pa se kljub povečanim prispevnim stopnjam zmanjšujejo le pravice uporabnikov (največkrat se sredstva uporabijo za izplačilo osebnih dohodkov). Skratka, so proti varčevalnim ukrepom in racionalizacijam, ki pomenijo prelaganje bremena na uporabnike storitev. Nekaj SDS kategorično (brez pojasnila) predlaga, naj se denar dobi drugje. Izražena pa je bila tudi pripomba, da strokovna služba SIS ni naredila temeljitih analize o možnostih boljšega gospodarjenja in priporočilo, naj bi temeljitje pregledali programe in ocenili, kaj je iz njih mogoče izločiti.

2. PLANIRANJE

V razpravi je prišel do izraza tudi problem planiranja. Ponekod se vprašujejo, če tega (malenkostnega) povišanja ni bilo mogoče predvideti pri planiranju prispevne stopnje in zakaj SIS delajo programe, ki jih niso sposobne uresničiti. Vsako povečanje naj se izvede v začetku kolesarskega leta, pravijo. Prispevne stopnje se ne smejo poviševati med letom, ker je treba planirati v začetku leta, ne pa nekaj stalno spreminjati. Že pred tremi meseci, ko so bili obravnavani plani SIS, bi lahko uskladili prispevne stopnje, ne pa da ponavljamo razpravo. Temelji pla-

nov morajo biti bolj pripravljeni in upoštevati realne možnosti razvoja, tako da bodo planske obveznosti lahko realizirane, ne pa, da kadar se kdo spomni, posegamo v delavski žep. Stopenj, ki so potrjene z letnim planom, ne bomo spreminjali že po štirih mesecih. Če je v kaki SIS kritično, je treba to utemeljiti s primerjavami osebnih dohodkov med SIS. Samo načelno za vse SIS pa delavci ne potrjujejo povišanja prispevne stopnje.

3. ZBRANA SREDSTVA BI MORALA ZADOSTOVATI

Tudi to tezo zagovarja več SDS. Mislijo, predvsem na to, da osebni dohodki, iz katerih se financirajo programi SIS, bolj ali manj sledijo inflacijskim gibanjem: ko se povišajo osebni dohodki, se avtomatično poviša tudi prispevna stopnja, zato ni potrebno, da se še naknadno zvišuje. Sredstva se dovolj povečajo že z rastjo osebnih dohodkov. Člani sprašujejo, ali ni dovolj že to, da so se v Železarni povečali osebni dohodki za 13,6 odstotka, v kratkem pa se bodo še za 20 odstotkov. Prispevne stopnje naj ostanejo, kakršne so; s povečanjem dohodka že tako dobijo več denarja. Družbeni prispevki od osebnih dohodkov so se letos v primerjavi z lani povišali za 1,9 odstotka, kdo jih je in zakaj jih je povečal, pa ni važno. Ena od SDS pa meni, da je zaradi velike inflacije nesmiselno zmanjševati prispevno stopnjo na začetku leta.

4. VIŠJA PRISPEVNA STOPNJA — VEČJA KVALITETA STORITEV?

Delavci se sprašujejo, če zvišanje obremenitve bruto OD pomeni tudi izboljšanje storitev, ali pa je to le način povišanja osebnih dohodkov teh delavcev (izvajalcev programov). Drugi povišanje sprejemajo s pogoji, da se bo kakovost storitev izboljšala. Tretji menijo, da so zaradi povišanja upravičeni do boljših storitev (zlasti v zobozdravstvu). Četrti pa predlagajo, da naj se ne poveča stopnja, pač pa naj se izboljšajo storitve.

5. OSEBNI DOHODEK V GOSPODARSTVU IN INTERESNIH SKUPNOSTIH

Tudi o tem vprašanju je bilo več različnih mnenj. Tako na primer, da imajo v SIS že tako dovolj visoke osebne dohodke, ki so večji kot v gospodarstvu. Drugi menijo, da je povišanje prispevne stopnje upravičeno, če osebni dohodki izvajalcev v SIS res znatno zaostajajo za dohodki delavcev v gospodarstvu. Tretji trdijo, da zahteva po izenačevanju osebnih dohodkov v SIS z gospodarstvom ni

upravičena, ker se z dvigom osebnih dohodkov v gospodarstvu in drugod avtomatično povišajo tudi sredstva za SIS. SDS Oddelek za študij dela, časa in nagajevanje pa sprejema že uveljavljeno informacijo, ki, kot pravijo, pomeni, da je bil aprilski OD, izplačan 15. maja, zaradi sprememb prispevne stopnje nižji za približno 600 dinarjev. Pravijo tudi, da mora primerjava osebnih dohodkov zajemati tudi ostale kriterije, kot na primer delovne razmere, časovne dodatke ipd. Primerjava bi morala biti objavljena in služiti za odločitve o spremembah prispevnih stopenj, ker je 7 odstotkov sredstev namenjenih za usklajevanje osebnih dohodkov.

6. INFORMIRANJE

Ena izmed SDS, ki se ne strinja s povečanjem prispevne stopnje, pripominja, da informacije niso popolne. Da informacije nepopolno utemeljujejo upravičenost zvišanja prispevne stopnje, je sicer razvidno že iz več zgoraj navedenih trditve, dodajmo pa še nekaj stališč. Na primer: V programu samoupravnih aktivnosti je bilo zapisano, da programov ne bodo mogli uresničevati, če ne bomo povečali prispevne stopnje od bruto OD. Nato pa, da bodo s tem zbrali sredstva predvsem za usklajevanje osebnih izvajalcev v SIS. Torej programi ne bodo uresničeni, plače pa povišane. Tako bo verjetno tudi prihodnje leto. Ali pa: SDS meni, da je povišanje prispevne stopnje upravičeno, če osebni dohodki izvajalcev res znatno zaostajajo za dohodki delavcev v gospodarstvu. Dokončno se o tem ne morejo odločiti, ker ne poznajo dejanskih razmer. Moti jih navajanje dokončnih vsot, ki bi jih prihranili z zmanjšanjem storitev pri posameznih dejavnostih, predvsem pri zdravstvu za neborce, saj nihče ne more nikomur predpisati, koliko naj bo zdrav. V poročilu samoupravnih aktivnosti je obširno napisano, koliko sredstev bo prihranjenih pri posameznih dejavnostih, nikjer pa ni omenjeno, ali socialno skrbstvo potrebuje sredstva za podporo. Če jih, vprašujejo: ali je mogoče kaj prihraniti pri zaposlovanju zdravih ljudi, ki so morda deležni socialne podpore? Ali pa: če je v kaki SIS kritično, je to treba prikazati z argumenti in primerjavami osebnih dohodkov med SIS. Vprašuje tudi, kako bodo predlagane racionalizacije uspele.

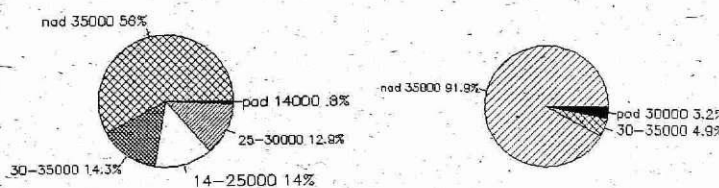
7. SAMOUPRAVLJANJE

Ena izmed SDS opozarja, da bi morali o prispevnih stopnjah odločati delavci z glasovanjem. Samo informacija ni dovolj, saj gre do sredstva iz njihovih osebnih dohodkov. Neka druga SDS pa ob tem predlogu, ki je bolj informacija kot predlog, še bolj resignirano ugotavlja, da nimajo nobenega vpliva. Delegatske povezave že na informativni ravni šepajo, kar dokazuje tudi pripomba, da je bila SDS le pri prispevnih stopnjah za SIS seznanjena z vsebino zapisnika seje delegacije za kulturo in da se s pripombami SIS v ETN v celoti strinja.

CPSI — Božidar Lakota

Statistika in inflacija

Uradna statistika spremlja, poleg vsega ostalega, tudi strukturo delavcev glede na višino osebnega dohodka. Podatki so podani v odstotkih po skupinah od najnižjega zneska 12.000 din do skupine z osebnimi dohodki preko 35.000 din. Ker pa sta v Jugoslaviji osebni dohodek in inflacija naraščala hitreje kot statistična metodologija, se je večina delavcev znašla v zadnji statistični skupini, torej v tisti z najvišjimi prejemki.

Tako je v septembru 1985, kar je zelo blizu poprečju za celotno lansko leto, prejemalo osebne dohodke pod 12.000 din le 0,4 odstotka zaposlenih. Toliko jih je bilo tudi v skupini od 12.000 do 14.000 din. V naslednjih štirih skupinah v skupnem razponu od 14.000 do 25.000 din je bilo 14 odstotkov zaposlenih, v skupini »25.000 do 30.000« 12,9 odstotka zaposlenih, v skupini med 30.000 in 35.000 din 14,3 odstotka in preko 35.000 din 58 odstotkov delavcev.

Se bolj pa so »zanimivi« podatki v tistih predelih, kjer so že tako nadpoprečni osebni dohodki v primerjavi z jugoslovanskim poprečjem. V Sloveniji v prvih štirih statističnih skupinah, do 18.000 din, ni bilo niti enega delavca; v naslednjih dveh skupinah, od 18.000 do 25.000 din, le en odstotek zaposlenih, v skupini »25.000 do 30.000 din« 2,2 odstotka zaposlenih, med 30.000 in 35.000 din 4,9 odstotka in v zadnji skupini, z osebnimi dohodki preko 35.000 din, 92 odstotkov zaposlenih.

(Iz Ekonomske politike, 23. junija 1986)

Gradnja lužilnice — varstvo okolja

V aprilu je bila na delegatski skupščini krajevne skupnosti Podmežaklja ob obravnavi Samoupravnega sporazuma o temeljih plana KS Podmežaklja za obdobje od leta 1986 — 1990 dana pobuda, da se v zvezi s predvideno investicijo v novo lužilnico v TOZD Žičarna Železarske Jesenice, zagotovi ustrezna zaščita okolja in varstvo zraka.

Pri tem je bilo mišljeno izhajanje kislinških hlapov v bližnjo okolico, kar škodljivo vpliva tako na vegetacijo kot na življenje ljudi. S posebnim dopisom smo se obrnili na Železarno s prošnjo, da se že pri izdelavi investicijskega programa, predvsem pa pri realizaciji projekta, posveti posebno pozornost problemu onesnaževanja zraka.

Pred kratkim smo dobili pismeno informacijo s sektorja novogradenj, s katero nam podrobno predstavljajo namen gradnje nove lužilnice, s posebnim ozirom na obratovalne pogoje, ki bodo imeli vpliv na okolico. Lužilna naprava bo kompletno prenešana iz Borovelj v Avstriji, kjer je skoraj šest let obratovala brezhibno. Tunelski tip lužilnice predstavlja zaprt sistem, tako da že v sami hali lužilnice ni kislinških hlapov. V posebnem pralnem stolpu se vsesani zrak iz naprave očisti in odplake nevtralizirajo v posebnem delu, ki je namenjen nevtralizaciji, ki z avtomatskim nadzorom zagotavlja absolutno nevtralnost odpadnih voda. Po podatkih od dosedanjih uporabnikov lužilne naprave, so koncentracije kislin in ostalih lužilnih snovi 5 do 30 -krat manjše od maksimalno dovoljenih koncentracij. Z napravo za regeneracijo kislin se bo zmanjšala

poraba kisline za 4 do 7 -krat, kar pomeni manjšo količino kisline v odplakah. V pogledu hrupa zaprt sistem zagotavlja minimalno širjenje hrupa v okolico, vsekakor pa bistveno manj od dovoljenega.

Sodeč po podatkih iz informacije, bo z novo lužilno napravo, ki vključuje regeneracijo kisline in nevtralizacijo odplak, bistveno zmanjšano onesnaževanje okolja in izboljšani pogoji bivanja v ožjem in širšem okolišu.

Za odgovor se sodelavcem sektorja novogradenj Železarske Jesenice zahvaljujemo z željo, da bi uspešno obratovanje nove lužilne naprave dejansko predstavljalo prispevek k izboljšanju bivalnih pogojev prebivalcev krajevne skupnosti Podmežaklja.

Krajevna skupnost Podmežaklja

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD ŽEBLJARNA

Na 8. seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, bila je 19. maja, so 5.000 dinarjev namenili za Trubarjevo spominsko hišo v Rašici pri Velikih Laščah, na osnovi dopisa disciplinske komisije pa so razpravljali o dveh sodelavcih.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Nekateri sklepi prejšnje seje še niso bili uresničeni, na primer sklep o naročilu transportnega voza, plačilu za čiščenje tirov odpreme, pospiti na Beli do valjarne na Javorniku, naročnini za razne časopise. To so člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata ugotovili na peti seji 13. maja.

Govorili so tudi o turnirju v malem nogometu, na katerega jih je povabila TOZD Nabava iz Maribora, in predlagali enodnevni izlet v Benetke. V prvem četrtletju so dobro poslovali, je pokazalo poslovno poročilo. Obravnavali so problematiko osebnih dohodkov in ugotovili, da je stanje najslabše v tistih temeljnih organizacijah, ki morajo dosegati normo. Tam, kjer norm ni, »je lažje priti do boljših osebnih dohodkov.« V zadnji točki so med drugim petim sodelavcem odobrili po 7.000 dinarjev pomoči.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata so na šesti seji 28. maja menili, da mora tudi sindikat obravnavati proizvodne probleme, zato so to tudi storili. Ugotovili so, da priprave na četverboj potekajo po programu. Komisija za šport pa je poročala, da je bila udeležba na športnih prireditvah dobra, uvrstitve pa prav tako. Sodelavcem so dodelili 20 tisoč dinarjev pomoči, ob tem pa pripomnili, da denarna pomoč za nekatere primere ni najboljša, saj jih le kratkotrajno rešuje. Za-

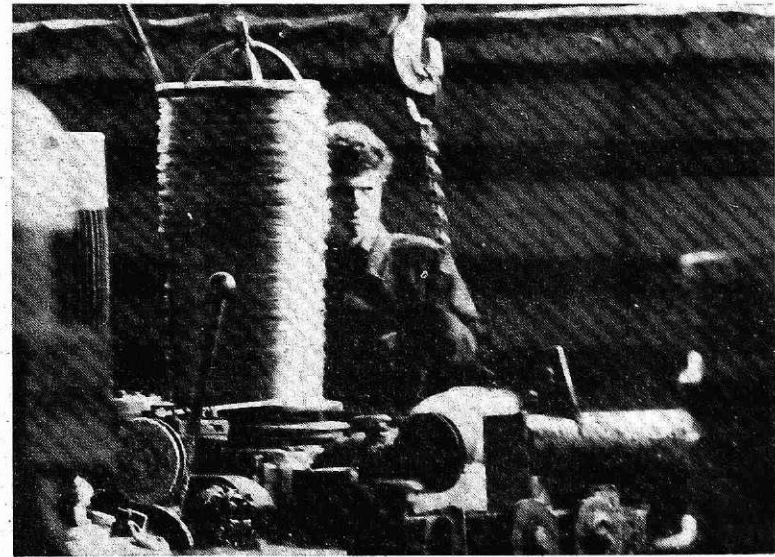
to bi morala komisija za socialna vprašanja premisliti, kako bolje pomagati pri takih problemih.

TOZD JEKLOVLEK

Na peti seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata 29. maja so udeleženci najprej govorili o poslovanju v prvem četrtletju. Menili so, da morajo bolj paziti tudi na količino in bolj vzdrževati delovne naprave. K predlogu doslednega uresničevanja samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov so pripomnili, da je osnova še vedno prenizka, dvigne naj se delež premije za izjemne dosežke, osebna ocena pa prenese v osnovo. Dvema sodelavcema so dodelili po 3.500 dinarjev pomoči in govorili še o planinskem pohodu na Golico, prednostni listi pričakovalcev stanovanj, dobitnikov medalj dela, disciplinskih prekrškov in odgovoru vodje splošnega sektorja v zvezi z vratarskim mestom na Beli I. S slednjim niso bili zadovoljni.

TOZD VRATNI PODBOJI

Pri obravnavi poslovnega poročila za tromesečje so člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata na šesti seji 3. junija ugotovili, da imajo v temeljni organizaciji stalne težave z doseganjem plana. O volitvah so menili, da so v »bazi« dobro potekale, »v višjih forumih« pa se je zapletalo (kandidat za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine). Povečati se mora aktivnost delegatov, skriti pa »obseg delegatskega sistema«. Podprli so napore za reorganizacijo v Železarni in govorili o informaciji v zvezi z uresničevanjem zakona o javnem obveščanju. Katalog delovnih nalog naj se ponovno pregleda in dopolni ter posreduje skupni komisiji Železarske. Ker imajo bolj malo denarja, ne bodo ničesar prispevali za obnovo Trubarjeve hiše. Bolnemu sodelavcu bodo pomagali z 10 tisoč dinarji.

Žičar (foto I. Kučina)

Vizija odnosov do tujine

Skladno s programom razprav o osnutkih dokumentov za 13. kongres ZKJ je sekretar MS ZKS za Gorenjsko Boris Bavdek sklical v Kranju razširjeno sejo komisije za mednarodna ekonomska in politična vprašanja. To je bil uvod v predkongresne razprave, ki so potekale tudi v drugih komisijah pri MS ZKS in v občinah; nazadnje pa tudi v vseh osnovnih organizacijah ZKJ.

V uvodnih besedah je gorenjski delegat za 13. kongres ZKJ Branko Čop najprej posredoval nekatera stališča komisije za mednarodna ekonomska in politična vprašanja pri CK ZKS, katere član je. V razpravi pa so svoja mnenja o osnutku resolucije o nalogah ZKJ v boju za mir, enakopravno mednarodno sodelovanje, napredek in socializem v svetu, povedali tudi delegati iz občinskih komisij. Če strnemo ta mnenja, ki temeljijo tudi že na nekaterih predhodnih razpravah po občinah, ta del osnutka resolucije lahko oecimo kot dokument z vrsto opaznih pomanjkljivosti, predvsem pa je poln visokodonečih besed in parolstva, zato je potreben še temeljit dopolnil in popravkov — tudi načelnih. Zdi se, da je napisan tako, kot bi bil namenjen delegatom v zvezni skupščini, ne pa komunistom za kongres. Zveza komunistov se preveč identificira z državo, so menili razpravljalci. To je prav tista slabost na katero so še posebno opozarjali že delegati 10. kongresa ZKS in tudi predsednik Milan Kučan; partija ne more biti državna, ali obratno! Iz osnutka resolucije ni razvidna jasna

strategija ZKJ v nadaljnjem razvoju naše družbe. Številne politične in gospodarske probleme pa skuša razreševati z dvomljivimi, nerealnimi in težko sprejemljivimi izhodišči. V osnutku ni prikazana analiza stanja v svetu, kot bi se ne zavedali prestrukturiranja ekonomskih sil in hitrega tehnološkega razvoja in znanstvenega napredka, ki mu že dalj časa ne moremo več slediti. Nobena skrivnost namreč ni, da v Jugoslaviji obstajajo različna gledanja na mednarodne, zlasti ekonomske odnose, prav tako pa tudi na naš razvoj in politični sistem. Zavoljo tega moramo v kongresnih dokumentih jasno izpostaviti, da ne pristajamo na nobeno popuščanje, ne v prizadevanjih za utrjevanje socialističnega samoupravljanja in za dosledno izvajanje politike neuvrčenosti.

Razpravljalci so ocenili, da so družbenopolitične in ekonomske razmere v Jugoslaviji med 12. in 13. kongresom slabše kot v prejšnjih obdobjih. Zato terjajo jasnejše opredelitve do nadaljnjega razvoja in večjo mobilizacijo vseh jugoslovanskih komunistov. Predvsem ne bi smeli zanemarjati pomena evropskega pro-

stora in izničevati smeri političnega, še posebno pa ne gospodarskega povezovanja z drugimi deli sveta. Iz osnutka resolucije je premalo razvidno kakšne odnose s sosednimi deželami bomo gradili in kako si zamišljamo našo politiko odprtosti? Pri tem so opomnili, da še vedno ni na voljo nobenih ocen o posledicah depozita in drugih omejitvenih ukrepov ZIS; že pa se z vso ostrino kažejo naravnost pogubne posledice (zlasti za izvoz) letošnjih deviznih predpisov. In kaj je z obveznostmi iz Osimskega sporazuma? Že utečeno sodelovanje Alpe — Jadran bi moralo najti prav tako ustrezno mesto v resoluciji, kot tudi naš odnos do brezatomske cone na Balkanu. Vizija naše prihodnosti mora biti jasneje označena tudi odnosih do naših upnikov in Mednarodnega denarnega sklada. Jasnejše pa naj bo napisana naša opredelitev do terorizma in osvobodilnih gibanj. Kongres jugoslovanskih komunistov bo moral dati v resoluciji odgovor tudi na politično neprijetna vprašanja, ki zaradi očitno pomanjkljivih informacij niso jasna komunistom v bazi. Razpravljalci so med drugim omenili nedavne procese v Beogradu in Sarajevu, polemiko o človekovih pravicah in nekatera druga vprašanja, ki kažejo na nedoslednost naše politike in ki jih bolj ali manj upravičeno pogosto postavljajo v tujini.

JR

Kranjska gora z okolico

V soboto, 14. junija, so v Larixu v Kranjski gori na nekakšni intimni tiskovni konferenci predstavili zares dobro novo geografsko karto KRAJNSKA GORA Z OKOLICO.

Izdelali so jo v ljubljanskem Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo. Direktor inštituta inž. Miroslav Črtnivec je bil ob razlagi zemljevida presneto previden. Da karta ni še nič dokončnega, je med drugim rekel. Zanimivo ga je bilo poslušati, ko je pripovedoval, kako so njegovi sodelavci ubirali skrivne steze; lovske poti, merjaščeve sledi — ubirali stopinje po krajih, ki jih le še redki Borovci znajo pomenovati.

Zaradi take prizadevnosti je karta KRAJNSKA GORA Z OKOLICO med vsemi zemljevidi, kar jih že imamo, svojevrsten dosežek. Čeprav sem svet, ki ga prikazuje karta, prehodil večkrat po dolgem in počez, splezal skozi navpične stene na ničkoliko vrhov, se svoj čas s pisano besedo bojeval za to, da bi kranjskogorski hotel PRISANK postal PRISOJNIK, sem ob natančnem pregledu KRAJNSKE GORE Z OKOLICO snel kapo pred našimi geodeti.

Še bolj pred njihovo skromnostjo.

Najbolj pa pred njihovim spoštljivim odnosom do jezika.

Jasno: Najprej sem pogledal, kako so zapisali domačo Pišnico in Prisank. Komaj sem verjel svojem očem:

Mala Pišnica, Velika Pišnica, Suha Pišnica. Prisojnik (v oklepaju spodaj: **Prisank**). Seveda je še nekaj spodrseljavev, ki jih bo treba na karti popraviti, toda inženir Črtnivec mi je zagotovil, da bodo karto do drugega natisa nenehno izpopolnjevali.

Karta uvaja pomembno novost, ki bi jo bilo treba negovati: Ob nekaterih knjižnih ledinskih imenih ima spodaj v narekovaju zapisano tudi narečno ime (MEDVEDJEK — MEDVEJK). Tu bi bilo treba še veliko pristoriti, posebno ob načrtovani karti naselij od Rut do Rateč.

Kaj naj bi rekel človek delavcem pri turističnem društvu v Kranjski gori? Fantje od fare so. Izdali in založili so karto, ki se bo z njo v roki tudi Kitajec lahko sprehajal do zgornjega martuljskega slapa ali pa čez Brloge (ne Brvoje) na Voščico (ne Voščco) od Jureževga slapa.

Prepričan sem, da bodo naslednje izdaje KRAJNSKE GORE Z OKOLICO bolj dodelane, še bolj popolne. In da bo prihodnjič ob GOZD — MARTULJEK vsaj v oklepaju spodaj pisalo tudi RUTE.

Protokol na tiskovni konferenci me sicer ni kaj prida zanimal, vendarle pa se mi je zdelo lepo, da je tudi inženir Jakob Medja, jeseniški župan, ukradel svojemu strogo odmerjenemu času dve urici ter s

svojo navzočnostjo pokazal, da izdaja takšne karte ni le pomemben dogodek za Kranjsko goro, temveč za vso jeseniško občino.

Da bi ne bil preveč pozabljen: DELO IN GLAS sta poslala na tiskovno konferenco Vlasto Felčev in Darinko Sedejevo. ŽELEZAR in RADIO TRIGLAV nikogar... Zaradi tega sem se odločil za tale zapozneli zapis.

Janez Svolljšak

Večja varnost pešcev na Hrušici

V krajevni skupnosti Hrušica se vsak dan soočajo z večjim prometom, ki poteka po glavni magistralni cesti. Gre predvsem za večji promet s tovornjaki, saj okolica Hrušice postaja vse večje gradbišče. Obsežna dela potekajo pri gradnji Karavanškega predora, poleg tega pa tovornjaki tudi vozijo smeti na začasno odlagališče, na tem območju pa je tudi separacija peska.

Na pragu je poletna turistična sezona, v tem velikem prometnem navalu pa so najbolj ogroženi pešci, še posebno pa otroci. Komite za urejanje prostora in varstva okolja Skupščine občine Jesenice je na pobudo sveta krajevnih skupnosti Hrušica sklical sestanek z vsemi odgovornimi, ki naj s skupnimi moči skušajo rešiti probleme. Člani sveta krajevnih skupnosti so razložili probleme, ob tem pa odločno zahtevali rešitve, za katere prosijo že vrsto let. Gre predvsem za ureditev pločnikov ob cesti, kjer je to mogoče, in za ureditev ceste od bolnice ob Savi do gradbišča na Belem polju oziroma do odlagališča smeti. Vsi tovornjaki bi

potem vozili po tej cesti, s tem pa bi zelo razbremenili glavno magistralno cesto skozi Hrušico.

Udeleženci sestanka so si na Hrušici ogledali vse najbolj nevarne in kritične točke ter se dogovorili vsaj za nekaj rešitev. Mimogrede naj dodamo, da so odgovorni vse odločne zahteve predstavnikov sveta krajevnih skupnosti Hrušica skušali razumeti, slišati pa je bilo že dvome, kdo bo financiral ureditev teh kritičnih točk. Upati je seveda le, da bodo zagotovili denar za najnujnejša dela, kajti treba je upoštevati, da je prebivalcev na Hrušici vedno več, s tem pa je bolj ogrožena njihova varnost. J.R.

Protiustavno pobiranje prispevka

Vsi se še dobro spominjamo pobiranja 60 odstotnega prispevka elektropodjetij. Nekaj podobnega je sedaj uvedel Kovinar Jesenice. Podjetje se, kot kaže ne zaveda, da ne more pobirati denarnih sredstev, za katere ni opravilo ustreznih uslug. 57 odstotni prispevek za razširjeno produkcijo je izvedljiv le v obliki posojila, ki ga mora podjetje v določenem roku vrniti, z obrestmi seveda.

Način, ki ga je podjetje uvedlo sedaj, pa je protiustaven in podoben temu primeru: vsak delavec, ki bi si želel zgraditi lastno hišo, bi enostavno zahteval od delodajalca, da mu

poleg plače izplača še dodaten prispevek za gradnjo hiše, seveda brez obveznosti za vrnitev le-tega.

Poleg tega je to čisti dohodek za neizvršeno uslugo, ki pa ni v skladu z ustavo, ki določa, da je izkoriščanje človeka po človeku nedopustno. Poleg tega pa kaže ta primer na slabo gospodarjenje, ker je že v ceni vkalkulirano vse, kar pripada podjetju!

Iz tega sledi, da je 57odstotni prispevek le mogoče kot posojilo za obrestovanje, nikakor pa ne enostaven prispevek!

RAK

Franc Sluga razstavlja v Radovljici

V petek, 20. junija, so v pasaži radovljiške graščine odprli razstavo fotografij Franca SLUGA, člana foto kluba Andrej Prešeren Jesenice. To je že njegova druga samostojna razstava v Radovljici, na kateri se predstavlja s kolekcijo črno belih fotografij na temo »Človek in jeklo«, v velikem formatu 50 x 60 cm, kar je prvič v radovljiški galeriji.

Franc Sluga, ki je od leta 1964 zaposlen v jeseniški železarni kot topilec na električni peči v jeklarni, je bil rojen 28. septembra 1941 v Slovenskih goricah. Od leta 1966 je član foto kluba Andrej Prešeren Jesenice in eden najaktivnejših razstavjalcev, saj redno sodeluje na številnih razstavah v Sloveniji in Jugoslaviji, pa tudi v zamejstvu. Je fotoamater I. razreda in je doslej za svoje fotografije prejel že več kot 50 nagrad in priznanj. Najpomembnejši sta mu vsekakor GRAND PRIX v Sisku leta 1978 in GRAND PRIX v Novem Sadu leta 1983.

Kljub težkemu in večizmenskemu delu najde Franc Sluga kot strasten fotoamater dovolj časa in moči za razmišljanje in ustvarjanje fotografij s tematiko iz svojega vsakdanjega okolja. Svoje motive išče ob delu, v jeklu in ljudeh, ki delajo z njim, pa tudi v okoliških gorah in pri spremljanju športnih dogodkov. Največkrat se predstavlja z motivi v črno beli tehniki, zelo uspešen pa je tudi pri barvnem fotografiranju.

Ivan Pipan je v zloženki ob razstavi zapisal, da fotografije Franca Sluge predstavljajo natančen posnetek človeka in njegovega izraza v različnih razpoložljivih situacijah, običajno zbranega v napetem trenutku pri težkem delu v Železarni. Ali pa išče nenavadne like v jeklu, bodisi dele konstrukcij, detajle ali pa skupine predmetov z zanimivimi oblikami.

Njegove fotografije so oblikovane z izrednim občutkom za kompozicijo, v kateri spretno uporabi harmonijo svetlobnih otenkov in senc. V svojih fotografijah kaže tehnično popolnost in domiselnost z visoko stopnjo profesionalnosti. Zato njegove slike niso samo vizualna informacija in dokument, ampak se v njih odraža tudi umetniška vredost.

Poleg sodelovanja na številnih skupinskih razstavah je to njegova že sedma samostojna razstava. V Radovljici predstavlja 19 svojih fotografij. Razstava bo v pasaži radovljiške graščine na ogled en mesec.

Jeseniški upokojeenci v Trbovljah

Že do'goletne predvojne revolucionarne tradicije povezujejo Jesenice s Trbovljami. V povojnem obdobju se je ta povezanost odražala še v kulturnih in drugih tovariških srečanjih. Tudi upokojeenci niso hoteli zaostajati, saj so prav v teh vrstah številni tisti, ki so doživljali predvojna leta, ko sta se jeseniški kovinar in trboveljski rudar morala boriti proti tedanjima oblastnikom in kapitalistom za svoje pravice.

Povezujejo nas tudi Čebine, kjer se je ustvarjala slovenska Komunistična partija in je tudi naš jeseniški delegat Vencelj Perko sodeloval na ustanovnem kongresu ter bil izvoljen v Centralni Komitej KPS. Tako smo se v četrtek, 15. junija jeseniški upokojeenci z dvema avtobusi podali na že tradicionalno srečanje v Trbovlje. Večina prevoznih stroškov smo tudi sami poravnali.

V Trbovljah so nas pred Dómom upokojeencev pričakali trboveljski upokojeenci. Lep kulturni nastop trboveljskih mažoret v prikupnih rudarskih uniformah pa nas je sprostil in še posebno navdušil. V Kulturnem domu so nam pripravili bogat kulturni program. Nastopila sta ženska in moški pevski zbor trboveljskih upokojeencev. Za nas je bilo to nepozabno doživetje. Ubrana narodna in partizanska pesem sta nas navdušila in lahko smo se prepričali, da trboveljski upokojeenci verjetno prednjačijo pri vključevanju v trboveljsko kulturno življenje.

S skromnim darilom smo se oddolžili za lep sprejem. Tudi predsednik trboveljskih upokojeencev se nam je za naš obisk oddolžil z lepim darilom. Oba predsednika upokojeencev sta v svojih govorih izrazila željo po še nadaljnjem utrjevanju občasnih in tovariških stikov.

Po ogledu hrastniške steklarne, kjer smo si lahko ogledali težko delo

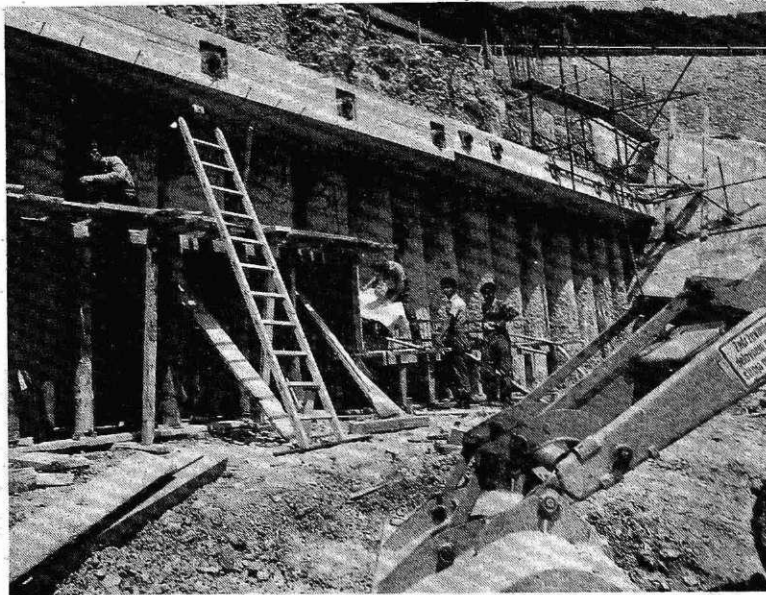
steklarjev in videli kako trdo zaslužen je njihov kruh, smo se podali še v Rudarski planinski dom na Partizanskem vrhu, ki je visok 985 metrov. Od tu je tudi lep razgled na Trbovlje in zasavske hribe. Tudi tu so nas Trboveljčani prijetno presenetili. Lep nastop tamburaškega zbora in ženskega tria je ustvaril to popoldne prijetno in tovariško vzdušje. Z nami je bil tudi predsednik trboveljskih sindikatov, ki nas je že v Trbovljah seznanil z gospodarskimi dosežki Trbovelj. Za obogatitev programa sta poskrbela še naš harmonikar in pevka Karla.

Popoldne je tako potekalo v prijetnem in tovariškem vzdušju in polni lepih spominov ter zadovoljni zaradi posebne pozornosti smo se proti večeru vrnili na Jesenice.

Tako smo jeseniški upokojeenci primaknili še en kamenček k utrjevanju tovarištva in prijateljstva med prebivalstvom delavskih središč. Spoznavamo tudi nove kraje naše lepe domovine, saj so bili med nami tudi taki, ki so prvič videli naše Zaslave.

Še več takih srečanj naj bi bilo tudi med mladimi, saj bi le tako lahko ugotovili, da smo svetle tradicije naše revolucionarne preteklosti prenesli na mlade.

Slovenko

Gradnja karavanškega predora (foto I. Kučina)

JULIJAN O

D. C. je bil, podobno kot Julijan, v težkem položaju, vendar je samemu sebi prisodil drugo in drugačno vlogo od te, ki se mu je ta hip ponujala po nekakšnih borbovskih zvezah. Nemara si je takrat mislil, da so vloge pač zamenljive: zamenljive, hkrati pa na svoj način vnaprej določene. Povedal je Julijanu ime osebe, pri kateri bi se sam lahko zgasil (pa se ni nameraval). Povedal mu je tudi glede uradovalega časa in glede drugih upoštevanja vrednih okoliščin, kar se je pač povedati dalo.

Samo na tak način si lahko namerč razložimo dejstvo, da Julijan že več kot dve desetletji živi v našem mestu.

Julijan je nosil (nekega aprilskega dne v poznih petdesetih letih) v žepu izrezek iz časopisa: tam je bil objavljen določen razpis. Lahko bi se bil zgasil v neki veliki hiši skupaj z ducatom mladih ljudi hitrih refleksov zaradi nekakšnega preizkusa; in to je kasneje tudi storil. Izkazalo se je, da ima Julijan med vsemi najbolj odziven živčni sestav, čeprav na bliskovitost treh ali štirih med tistimi apostoli uspeha tudi ne kaže gledati zviška. Prepričan je bil, da bo dobil to službo — službo sprotnega prevajalca — iz česar pa je sledilo, da bi še nekaj časa ali pa kar do konca dni stanoval pri Henčkovih materi, krotki temnolaski, ki je takrat kazala prva znamenja nosečnosti.

Julijan takrat še ni mogel vedeti, da bo imel dvajset let kasneje za prijatelja nekakšnega zavoženega kulturnika, po imenu Alfonz Jelovšek; da bo v istem kasnejšem času prebiral spomine neke znamenite pesniške vdove Nadežde Mandelštam; prav tako ni mogel vedeti, da bo vse to — svoja lastna doživetja, skrivno gravitacijsko polje, v katerem živi, usodo Alfonza Jelovška, usodo zakonskega para Mandelštam — da bo vse to povezoval v nekakšno celoto. Mogoče pa je v tistem čudnem občutku nerazložljive sreče in vesplošne razpoložljivosti sveta, ki ga je v tistem davnem aprilu prevzemalo, na svoj način zapopadeno prav to *vesplošno povezovanje*? Slutnja, da bo nekoč svojo lastno rezultanto v nevidnem polju silnic zarisoval v tekstu, ki naj bi bil nekakšno ovinkarsko uresničevanje lastne usode, v famoznem *Julijanovem romanu*?

Vsekakor je za občutek mistične sreče in mistične razpoložljivosti, ki ga je vsekoli skušal ohraniti, značilno prav to: da lahko vselej preigravaš sto in sto možnih variant: tudi vse tiste, ki so bile v mitičnih časih, ob srečavanju z germanističnim kolegom na neki način — pa zares samo na neki način — zaobidene.

Henčkova mati je v naslednjih letih zašla v mrtev kot, njen sin Henček pa se je občasno pojavljal v vidnem prostoru in spet izginjal; ostala je garsonjera. Ni bila sicer v isti hiši, niti v isti ulici kot nekdanja sobica Henčkovih mater, bila pa je v isti četrtni.

D. C.-ja je Julijan kasneje srečeval; ne preveč pogosto, pa vendar. Naneslo je, da sta bila v istem prostoru, pa se nista spoznala. Kot da oba zanikujeta obstoj ene izmed variant, tiste izbrane. Tako nekako. Če bi Julijan priznal obstoj (živega in resničnega) D. C.-ja, bi s tem izbrisal realnost svobodne razpoložljivosti: s tem bi se prikoval na tisto edino varianto! Tak strah je morda bedast, vendar pa je razumljiv. V njem ni ničesar presunljivega. Pač pa je presunljiv tisti trajni občutek razpoložljivosti.

Bolj zanimivo je nemara to, da je tudi D. C. s svoje strani izbrisal Julijanov obstoj: tudi on ga nikakor ni hotel ogovoriti, gledal je vanj kot v popolnega neznanca. O C. D.-jevih motivih pa ne moremo ničesar vedeti. Da bi lahko o tem zapisali kaj verodostojnega, bi morali prej anketrirati D. C.-ja. Tekst, ki ga pišemo, pa ne temelji na anketnih postopkih: ves, kar ga je, se podreja Julijanovemu »svobodnemu« svetlu.

Kaj ima s tem opraviti znamenita vdova po znamenitem pesniku iz Stalinskih časov: Nadežda Mandelštam? Nadežda je v svojih spominih zapisala anekdoto o malem policijskem agentu, o mladeniču, ki mu je bila zaupana pomembna vloga: noč za nočjo, v mrazu in v dežju je moral podpirati kandelaber pred hišo, v kateri je stanoval določen starec, nekdanji menjševik. Mladi mož je moral oprezovati za ljudmi, ki so prihajali k menjševiku v goste. No, ki bi prihajali, nihče namreč ni zares prišel. In tako je mladi agent prišel na misel, ki, če gledamo čisto realno, ni iz trte zvita: posvetilo se mu je, da v resnici ne oprezujejo za starij

menjševikom, pač pa preskušajo njegovo lastno — agentovo — zvestobo in zanesljivost. Stari (nekdanji!) menjševik preži nanj iz zažaluzij, čaka, da bo mladi agent (agent na poskušnji) zapustil mesto, ki mu je zaupano: mesto ob kandelabru. In če ga bo zapustil, bo stari menjševik (»starkelja«, kot o njem pravi srbohrvaški prevod *Spominov*) pri priči stopil k telefonu in ga ovadil skupnemu predstojniku.

Taka so izhodišča, ki v tem romanu povezujejo D. C.-ja in tovariša Jelovška z Julijanovimi lastnimi resničnimi in umišljenimi variantami; ki povezujejo Franza Kafko in Nadeždo Mandelštam, realistično in nadrealistično varianto pisanja, fiksiranje in fantaziranje. Zakaj smo tako na vsem lepem privlekli sem nesrečnega in zloglasnega Kafko? Zato, ker je Nadežda Mandelštam svojo anekdoto o mlademu agentu očitno prepisala iz neobjavljenega Kafkovega spisa, ki ji je po skrivnem kanalu prišel v roke. Mandelštamova v načelu upesnjuje resničnost, Kafka pa je, kot je znano, pisal v koordinatnem sistemu svojih mračnejših sanj. Vendar so sanje in resničnost za Julijanov občutek kakor dvoje zrcal, ki se ogledujeta drugo v drugem. Tako se njegov lastni (od tovariša Jelovška prevzeti) občutek, da živi v stalinskih časih, zrcali v spisih Franza Kafke, v spominih Nadežde Mandelštam (ki jih Julijan v poletju 1978. leta obsedeno prebira), v usodi Jelovškovega *Šopana*, v dejstvu, da se je leta en tisoč devetdeset petdeset in toliko srečal na Miklošičevi cesti z D. C.-jem, kasnejšim uglednim lingvistom.

Končno gre tu le za občutek, da živi Julijan (leta 1978) v našem mestu kot »izgnanec«, pa čeprav to niso stalinski časi. Gre za tisti poseben občutek, ki ga ima, ko se napoti v glavno mesto in prebije od srede zvečer do petka zjutraj v Henčkovem stanovanju; ko se mu zdi, da biva v glavnem mestu inkognito. Kaj ni v tem pogledu nekako podoben Mandelštamovi družini, ki je leta 1935 preživela nekaj tednov v svojem moskovskem stanovanju kakor trop divjadi, ki ne ve, da je divjad, še manj, da je divjad, namenjena za odstrel?

Direktiva, ki se je nanašala na življenjskega sopotnika Nadežde Mandelštam, se je glasila: izolirati, vendar prizanesti. V srbohrvaškem prevodu: izolirati, ali poštejdati. Tu je tista komaj opazna, pa vendar razločna vzporednica z Julijanovo usodo: tudi on je izoliran; tudi njemu je prizaneseno z najhujšim. Kadar Julijan v letu 1978 o tem razsoja, si z obsejenjaškim nasmeškom, prižigajoč si cigareto in sklanjajoč se nad pisalnim strojem znamke Olimpija zastavlja ugovor, ki ga bo za hip za tem uničujoče zavrgel: Ti si se vendar izoliral sam, si pravi; in: tudi Osip in njegovi so se izolirali sami. Kdor ni sledil pravemu toku, si je v tistih časih, podobno kot Cankarjev narod, »pisal sodbo sam«.

Čudna potreba, živeti v naših časih dvojno življenje: pa tako značilna za Julijana v zadnjih dvajsetih letih! Sedeti za receptorskim pultom, v nočnih urah brati knjige, ki si si jih sposodil v mestni knjižnici; zraven pa občasno hoditi v druga mesta (zlasti v glavno mesto), imeti tam ključ od garsonjere, ki sicer sploh ni tvoja, pač pa je zapisana na ime nekoga, ki po naključju nosi tvoj priimek! Ves čas si delati utvare, kokeirati z mislijo, da živiš v tisti garsonjeri inkognito. (Kdo si torej?) Zraven pa o vsem tem pisati dnevnike, zapiske, poskusna poglavja! Šaljivo imenovati samega sebe Julijan Pixatelli!

Občutek, da si divjad, hkrati pa občutek, da živiš v izgnanstvu, da je tvoja eksistenca blazno ogrožena: to se je v Julijanu že dolgo kuhalo, udarilo je na dan, ko se je začel zanimati za Jelovškovo usodo. Praznina ima to nenavadno (v resnici povsem naravno) lastnost, da hrepeni po izpolnitvi, zato tako rada vsrka vase, kar najde v sosesčini. S čim naj Julijan polni strani svojega romana, odkar je tu spet Jasna in z njo organizmična zadoščenost in z njo popolno zaščito v vsakršnih sanjarijah? Zdaj, ko ne snuje več neštetih nevarnih variant o tem, kako se bo podal na spolzko pot prešustva s Svetlano Mrakovo; in njenimi psoglavci, levimi skrajneži, ki se skrivajo v Svetlanini senci? Zdaj, ko mu Mateja, zaveznica Svetega goslača, na cesti že od daleč mežika kot dobremu znanecu, zaročenčevemu prijatelju, ko se z očmi nedolžno zataplja v njegove, češ, kaj more biti med nama drugega kot to, da na cesti pokramljava o skupni skrbi za skupnega prijatelja? Julijan torej pozablja na lastno osebnost in beži pred lastnimi problemi: take direktive je dal pesnikom že neki T. S. Eliot, v eseju, pre-

vedenem v slovenščino in natisnjen tam in tam. Julijan, ki je ta esej le preletel s pogledom, stavek o osebnosti in o problemih pa prebral zelo pazljivo, mu v mislih pritrjuje: pred lastno osebnostjo — če jo sploh imaš — je treba bežati; na probleme, ki te tarejo, je treba pozabljati. Zlasti če pišeš pesmi, eseje — ali pa takle roman.

Tako se torej Julijan v prostem času vživlja v osebnosti in probleme sosed, moža, ki živi tam onkraj parkirišča. Simulantsko posnema zmedene reflekse tovariša Jelovška. Kakšni zmedeni refleksi pa so to? Jelovšek se odziva na igro kulturnih politikov, manipulatorjev s fliperji. Fliper, to ti je taka igračka, v kateri je Jelovšek bodisi raketa bodisi letiči krožnik: prej letiči krožnik kot raketa — pa čeprav, če smo odkriti, ob točnem zadetku propadeta oba.

Julijan Podbevšek pa je pri tem gledalec, žal ne povsem neprizadet; vidi, da je Jelovšek v tej igri zgolj nekakšen rekvizit: pravi igralci so bolj ali manj nevidni. Julijan je medtem le na videz ob strani: ves čas igre miha z ramenom in živčno trza z nadlaktjo.

Recimo, da nismo v minikazinu, da nismo v lunaparku: pač pa v hokejski areni. So tisti, ki se na ledu ženejo za *pakom*, res bolj pri stvari kot mi, ki vse skupaj sprejemamo z golimi živci?

(Konec tega poglavja.)

O ROJSTVU določene ideje. Zamisel o sebi kot o *izgancu* je Julijan pobral pri K. T.-ju, »resničnem pisatelju«, udu pisateljskega združenja, dobitniku nagrad. K. T., imenovan tudi Kete, je v našem mestu prebil nekaj žalostnih tednov, ko je bila njegova garnitura začasno potegnjena z ledu in posajena na klop. Delo mu je pomagal dobiti Julijan, nihče drug. Opozoril ga je na prazno delovno mesto, takó, kot je D. C. pred leti opozoril njega. Razlik seveda ne kaže zanemarjati: Julijan je Keteju ponudil stolček poleg sebe, njemu pa je D. C. v predgovorini ponudil stolček »tam daleč za gorami«.

Kete je za receptorskim pultom prebil samo nekaj tednov, no ja, nekaj mesecev. Ko je prebil nekaj tednov z Julijanom ramo ob rami, je do njega prišel glas iz glavnega mesta: na visokem mestu so ga omenili kot izgnanca, kot nekakšnega Ovida današnjih dni. »Hkrati pa dovolimo, da si K. T. služi skorjice kruha nekje v provinci,« se je glasil stavek, ki je prišel iz visokih ust. Kete ga je potem, ta stavek, prenesel Julijanu: takó, kot ga je nekdo prenesel njemu.

Keteju seveda nikoli ni prišlo na misel, da bi bilo mogoče taisti stavek uporabiti tudi za Julijana Podbevška. V tej zadevi se je Julijan izkazal za bolj domiselnega: glede na to, da je že tedaj snoval nekakšno romane, je tudi sebe videl v tej vlogi. V mislih je izrek »visokih ust« hipotetično takó prenesel nase, dejansko pa ga je uporabil šele leta 1978, ko je pisal eno izmed opomb za roman: prav to opombo, h kateri bomo zdajci ta hip postavili sklepno piko.

SPET opomba k opombi. Keteja, »resničnega pisatelja« so skupaj z njegovo garnituro pošiljali z ledu na klop za kaznovane igralce — in obratno. Povedati bi bilo treba še, od kod izvira ta pripodoba. Uporabil jo je K. T. (Kete) sam, ko je na cesti (nekoč v zgodnjih sedemdesetih letih) komentiral »našo politično folkloro«. In Julijan je bil seveda zraven in je poslušal; in si je zapomnil.

(Se nadaljuje)

Opertane postave se niso ustavile. To jih je še podžgalo, kajti poziv brez streljanja je pomenil, da jih kanijo dobiti žive ali pa se jih boje. Že je okolično napolnilo streljanje, ki je zaradi tihe noči odmevalo med hribi huje kakor ponavadi. Preden so prve rakete zatonile, so krogle že spodnesle tri fante. Obležal je Ris, blizu njega Miki in po nekaj korakov še Perun.

Tudi vodnik Medved je klecnil, kot bi se spotaknil, vendar se je spet pobral in se po vseh štirih vlekel naprej. Majski pa je še vedno tekel. Tedaj je Medved, ki je že čutil slabost, stisnil skozi zobe:

— Ranjen!

Majski ga je slišal in videl, ko je klecnil. Vmes je še vedno pokalo, prve rakete so dogorevale, nove še niso bile zadosti razsvetljene. Filipa ni bilo videti nikjer. Zaradi pokanja je bilo razumljivo, vendar sta nehote iskala pomoč pri njem. Poznal je kraj in razmere. Tedaj se je Majski hitro pogljal k Medvedu in izkoristil somrak. Vodnik je že čepel na tleh, zato mu je pomagal sneti in odvreči nahrtnik, nato mu je še hitro odvzel brzostrelko, ga zgrabil pod pazduho in mu pomagal naprej.

Preden so nove rakete spet razsvetlile vrt in breg nad njim, sta utonila za vogalom.

Majski se je z ranjenecem rešil iz nevarnega kraja, toda Medved je naglo slabel. Iz rane na nogi je močno krvavel. To bo treba ustviti, če se bo le dalo.

Pred seboj sta zagledala obrise starega kozolca. Medved ni mogel več naprej, njegove moči pa so bile preslabe, da bi ga nesel. Bal se je tudi, da mu bo izkrmavel v rokah.

Zavlekel ga je h kozolcu, vendar tam nista ostala, skrila sta se v prvi grm. Majski je moral videti rano, če more ranjenca še rešiti. Rana na stegnu je bila grda in obvezal jo je z rutami in kosi blaga, kar je pač imel pri rokah.

Spodaj pri gostilni so spet streljali.

Kaj se je moglo zgoditi? So našli one tri? se je zdaj domislil Majski, ki doslej ni utegnil ugibati, kje so še drugi. Dva je sicer videl pasti, to pa še ni pomenilo, da sta smrtno zadeta. Medved je tudi vlekel na ušesa, toda zaradi rane je bil čudno otopel. Čakala sta, da bi se vse pomirilo. Ko je odjeknil le še kak posamezni strel, je Majski odstopil ra-

IVAN JAN

71

MRTVI NE LAŽEJO

povest

njencu vso obleko, kolikor je le mogel, kajti bila je že jesen. Potem je ugibal, kaj bi bilo bolje. Ali čakati še na koga izmed onih treh, ali se vrniti z druge strani v vas po pomoč ali pa odriniti čim hitreje proti taborišču?

Še bolj kot Majskega so ista vprašanja mučila ranjenega vodnika. Ta je zdaj, za silo obvezan, tiho, a zelo prisebno svetoval:

— V vas ne hodi! Zaseda tako blizu ni mogla biti naključna!

— Tudi jaz sem že pomislil na to, je pritrdil Majski. Toda kaj je z onimi tremi? Bi jih čakala?

Medved ni hotel lagati ne sebi ne Majskemu, kajti to bi lahko samo še bolj škodovalo. Ni prvič doživel in videl, kako pade in obleži tisti, ki se ne pobere nikoli več. Zato je z muko iztisnil:

— Videl sem jih, kako so padli. Ne verjamem, da je kdo ostal živ!

— Majski je še ves zbehan od nenadnega dogodka in še posebej v skrbah za ranjenega vodnika, dojel njegovo misel, zato ga je potem previdno vprašal:

— Kako se počutiš? Če ti pomagam, bova prišla do bataljona?

Vodnik je hotel pokazati voljo, in bil je dolžan poskusiti vse, da bi se rešil. Tu ostati, je pomenilo prepustiti se zasledovalcem, ki bodo zanesljivo, če ne prej, zjutraj gotovo stikali za njima.

Majski je nekaj časa, ogledoval okolično in vlekel na ušesa, če se kje kaj premika, kajti zdaj je moral bolj zaupati sluhu. Poskusila sta...

Oba sta kmalu videla, kako je, toda Majski ni hotel odnehati. Zato je to moral storiti Medved. Težko je naročal:

— Ne bo šlo. Tu me boš moral skriti, sam se pa hitro vrni. Povej komandantu Tigru, kaj se je zgodilo. Raziščite!

Tedaj je v bližini spet počilo.

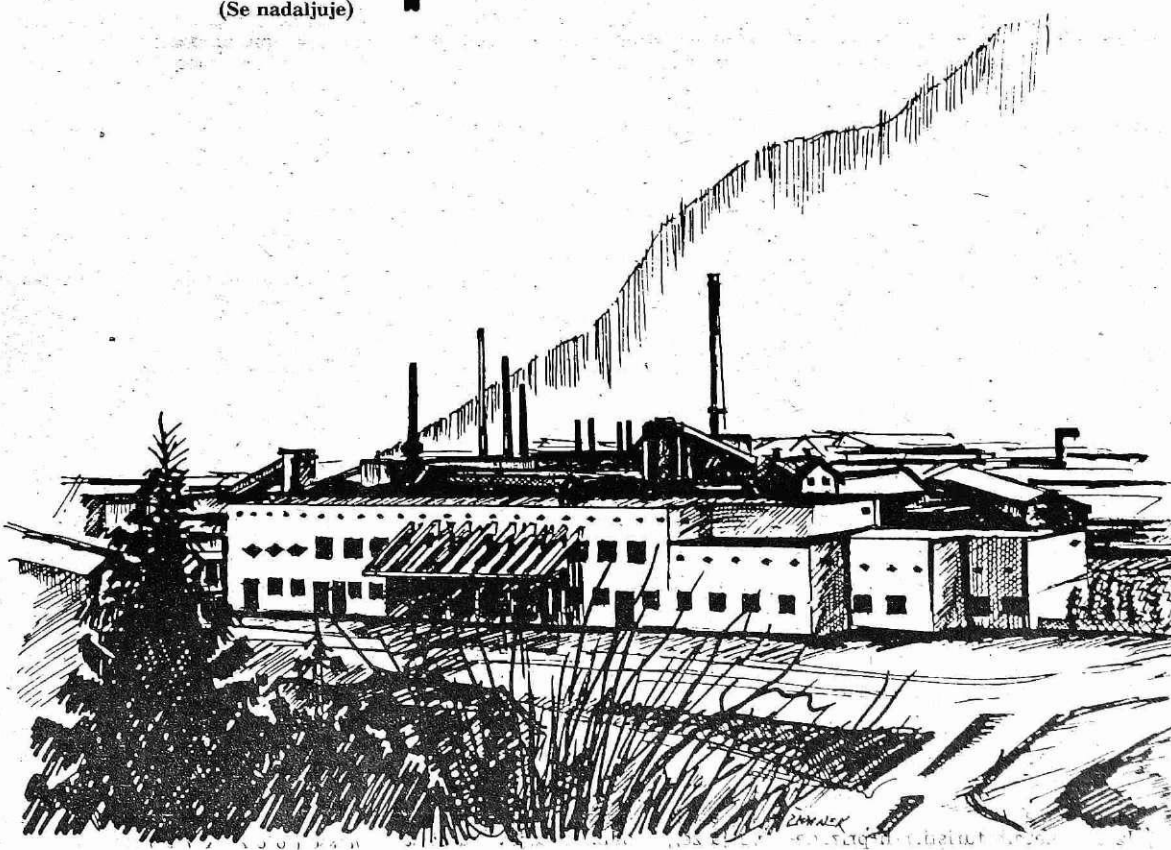
Ranjenega vodnika je spravil nazaj v grm, se dogovoril z njim še o nekaterih stvareh in poravnal šibje, da je bilo čim manj sledov. Tudi Majski se je zbal, da ju iščejo. Vodnik ga je, ne da bi govoril o nevarnosti, priganjal:

— Pojdi že in pazi se!

Majski se je odtrgal od grmovja kakor duh in hitel, obložen bolj kot popre, a le še v srajci, v nasprotno smer. Že daleč od Medvedovega skrivališča je legel in nekajkrat ustrelil v smer, kjer je računal, da se potikajo Nemci. Potem je naglo skočil drugam in spet večkrat ustrelil proti vasi. Spodaj se je streljanje pomnožilo, on pa je še enkrat napolnil puško in v temo oddal še tri strele. Nemci niso mogli biti daleč, to je ugotovil po njihovem streljanju. Da bi jih zmedel, je skočil spet nekaj korakov naprej in še iz Medvedove brzostrelke, ki mu jo je odnesel, spustil kratek rafal. A le nekaj nabojev, kajti s strelivom je moral varčevati.

Na nogi je otipal nekaj mokrega. Kri! Ugotovil je, da je zadelo tudi njega. A kroglja ga je samo oplazila. Toliko, da ga je peklo in da je krvavel.

(se nadaljuje)

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Člani izvršnega sveta OS Radovljica so na 6. seji pregledali dinamiko proračunskih prihodkov in odhodkov. Sprejeli so sklep o sezonski zapor prometa v središču Bleda in Radovljice in pravilnik o službeni opremi komunalnega redarja. Soglašali so z imenovanjem inšpektorjev v Upravi inšpekcijskih služb za Gorenjsko, soglašali pa so tudi z novimi (višjimi) cenami objav v Uradnem vestniku Gorenjske. Za preučitev razmer v DO Komunalno gospodarstvo Radovljica so imenovali petčlansko delovno skupino. Izrekli so soglasje tudi h kandidaturi ALC Lesce za organizacijo 20. svetovnega padalskega prvenstva leta 1990 v Lescah. Razen tega so sklepali tudi o mobilizacijskih potrebah za vojaško enoto TO in o nekaterih kadrovskih vprašanjih v občini Radovljica.

Na skupni seji občinskega sveta ZS in OK SZDL Radovljica, 16. junija, so po živahni in kritični razpravi udeležencev sprejeli poročilo volilne komisije o poteku in izidih volitev in oceno predvolilnih in volilnih postopkov, ki jo je v imenu predsedstva podal predsednik OK SZDL Anton Toman. Na seji so soglasno potrdili predlog za imenovanje Janeza Konca za občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Na ločeni seji OK SZDL Radovljica so delegati soglasno podprli kandidirano listo za predsednika, podpredsednika in članke predsedstva RK SZDL Slovenije ter za članke delegacije RK SZDL Slovenije v Zvezni konferenci SZDL Jugoslavije.

Predsedstvo OK ZKS Radovljica je v začetku junija poslalo vsem sekretariatom osnovnih organizacij ZK v občini smernice o aktivnostih v zvezi z oceno gospodarjenja in dohodkovnimi odnosi ter zlasti z varovanjem in upravljanjem družbene lastnine, s posebnim poudarkom na opiranje na lastne moči. O tem naj bi v OO ZK razpravljali še pred letnimi dopusti, kar pa bo očitno težko izvedljivo, zato pričakujejo, da bodo razprave lahko sklenili šele v začetku septembra.

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica je na 5. seji potrdilo poročilo predsednika Cirila Ažmana o aktivnostih med obema sejama in sprejelo stališča do delegatskega gradiva za 3. sejo občinske skupščine. Člani predsedstva so se seznanili s predlogi stanovanjske skupnosti za povišanje stanarin in z uresničevanjem resolucijskih usmeritev za razporejanje dohodka, čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke v prvem četrtletju 1986. Ocenili so tudi potek in uspešnost usposabljanja članov sindikata.

Na osnovi sprejetega programa Kulturne skupnosti Radovljica bodo v občini v naslednjih dveh letih združevali denar za prizidek k matični knjižnici A.T. Linhartu v Radovljici. Na 1. seji odbora za pripravo te investicije so za predsednika izbrali Staneta Rotarja. Dogovorili so se o izdelavi potrebne dokumentacije in določili 1. julij kot skrajni rok za realizacijo tega sklepa.

V gosteh pri občinskem odboru ZZB NOV Radovljica so bili v soboto, 14. junija, člani mešanega pevskega zbora, nekdanji borci štajerskih enot NOV iz občine Slovenske Konjice. Ogledali so si spomenik in grobišče borcev 3. bataljona Prešernove brigade na Goreljaku. V nedeljo, 15. junija, pa je prispela skupina štiridesetih beneških in rezijanskih partizanov, borcev IX. korpusa. Obiskali so muzej in grobišče talcev v Begunjah in si ogledali Bled.

V počastitev krajevnega praznika KS Ribno so krajevne DPO in svet KS 19. junija zvečer pripravili svečano proslavo s podelitvijo priznanj in kulturnim programom. Nastopili so člani DPD Svoboda Rudi Jedretič, kvintet bratov Zupan in učenci podružnične šole iz Ribnega. V tamkajšnjem Lovskem domu pa so lovci od 15. do 22. junija razstavljali svoje trofeje.

Iz poročila občinske volilne komisije je razvidno, da se je v radovljiški občini 13. marca letos v TOZD in OZD od 14.786

delavcev udeležilo volitev delegatov za zbor združenega dela občinske skupščine in skupščine SIS skupaj 12.762, ali 86,3 odstotka volilnih upravičencev. Neveljavnih je bilo 952 glasovnic za delegate zbora združenega dela in 967 glasovnic za delegacije za SIS družbenih dejavnosti.

Na volitvah v krajevnih skupnostih radovljiške občine, 16. marca letos, je od 24.787 vpisanih volilcev glasovalo za članke delegacij v zbor KS občinske skupščine 21.852, ali 88,2 odstotka upravičencev. Neveljavnih je bilo 1.529 glasovnic. Za delegate družbenopolitičnega zbora občinske skupščine je od istega števila volilcev za kandidatno listo glasovalo 18.042, proti pa 2.218 upravičencev. Neveljavnih glasovnic so našli 1.592.

V prvi polovici junija so se zvrstile ustanovne seje novoizvoljenih predsedstev in koordinacijskih odborov skupščin SIS družbenih dejavnosti v občini Radovljica. Opravili so konstituantno za vsa delovna telesa SIS in pregledali volilne seje skupščin SIS inuuresničevanje njihovih sklepov.

Bruto OD v radovljiški občini so v prvem tromesečju 1986 narasli za 116,1 odstotka v primerjavi z enakim obdobjem lani. Neto OD so bili višji za 111,8 odstotka, kar je za dobrih 5 odstotkov manj kot je bilo slovensko povprečje. Povprečni mesečni čisti OD v gospodarstvu občine so bili 81.745, v negospodarstvu pa 92.334 din.

V času od januarja do aprila letos so OZD iz radovljiške občine izvozile za 3.462.496 tisoč din blaga in storitev. To je 10,6 odstotka več kot lani v tem času. Na konvertibilni trg so izvozile 85 odstotkov, kar je za 15,7 odstotka več kot lani. Plan skupnega izvoza je bil v štirih mesecih 1986 izpolnjen 26,8 odstotno, na konvertibilni trg pa 33,1 odstotno. Količnik pokrivanja uvoza z izvozom je 1,96, za konvertibilno področje pa 2,1.

V turističnih krajih občine Radovljica je bilo v prvih štirih mesecih 1986 za skoraj 14 odstotkov več gostov kot lani, od teh domačih za 12,7 in tujih za 17,4 odstotkov več. V tem času je bilo 307.443 nočitev ali 15,6 odstotka več kot lani. V hotelih so našli za skoraj 15 odstotkov več nočitev, največ v Radovljici in na Bledu, nekaj manj pa v Bohinju.

V humani akciji »Dražba za Nikaragvo«, ki jo je pred nedavnim organiziral slovenski koroški pisatelj prof. Janko Messner iz Celovca, se je razen številnih uglednih slovenskih umetnikov iz domovine in zamejstva odzvala tudi blejska rojakinja akademska slikarka Melita Vovk, ki je podarila v ta sklad svoja dela.

Medtem, ko je razmeroma dobro razvit zasebni sektor drobnega gospodarstva, v radovljiški občini ne bi mogli tako dobro oceniti tudi družbenega sektorja. O tem priča podatek, da je zasebni sektor udeležen v družbenem proizvodu občine z nad 10 odstotki, družbeni pa po podatkih za leto 1985 s komaj 2,5 odstotka. Družbeni sektor zajema za zdaj le šest enot, ki pa zavoljo nizke akumulativne sposobnosti, slabe kvalifikacijske sestave zaposlenih in prešibkega interesa usposobljenih kadrov za ta sektor, ne more izpolnjevati potreb in pričakovanj.

Za nabavo agregata v ŽITO — TOZD Triglav Gorenjka v Lescah, je izvršni svet občinske skupščine Radovljica priporočil Skladu za intervencije v proizvodnji hrane in blagovne rezerve ter sekretariatu za ljudsko obrambo občine Radovljica, da bi v dogovorjenem sorazmerju skupaj z občinami, ki jih leški ŽITO oskrbuje s kruhom, zagotovili potrebni denar. Na občino Radovljico po tem predlogu odpade delež v višini 8.323.000 din, na občino Jesenice 6.589.000 din in na občino Trzin 2.428.000 din.

V domu starejših občanov »Dom Janka Benedika« v Radovljici, ki premore 198 ležišč, je bila lanskega leta povprečna zasedenost njegovih zmogljivosti 84 odstotna. Število skrbancev se je povečalo na povprečje 172. Dom je lani nudil 60.829 oskrbnih dni; največ v enoposteljnih sobah — kar 37,6 odstotkov, v dvoposteljnih sobah 35 in na negovalnem oddelku za bolnike 27,4 odstotka.

V obdobju januar — marec 1986 je bilo po zadnjih podatkih skupnosti za zaposlovanje v radovljiški občini zaposlenih v združenem delu povprečno 12.745 delavcev, ali 2,5 odstot-

ka več kot lani v tem času. 52,4 odstotka vseh zaposlenih v občini so ženske, ki jih je v gospodarstvu od vseh zaposlenih 49,5, v negospodarstvu pa celo 75,4 odstotkov. V primerjavi z marcem lani je bilo letos zaposlenih v občini 2,13 odstotka več delavcev. Povprečno je v evidenci okoli 250 nezaposlenih.

Po programu letošnjih naložb v največjem delovnem kolektivu v občini Radovljica — DO VERIGA Lesce, bodo obnovili proizvodne obrate kovačnice, osrednje skladišče za jeklenke s tehničnimi plini, vodno postajo in prepotrebno obratno ambulanto.

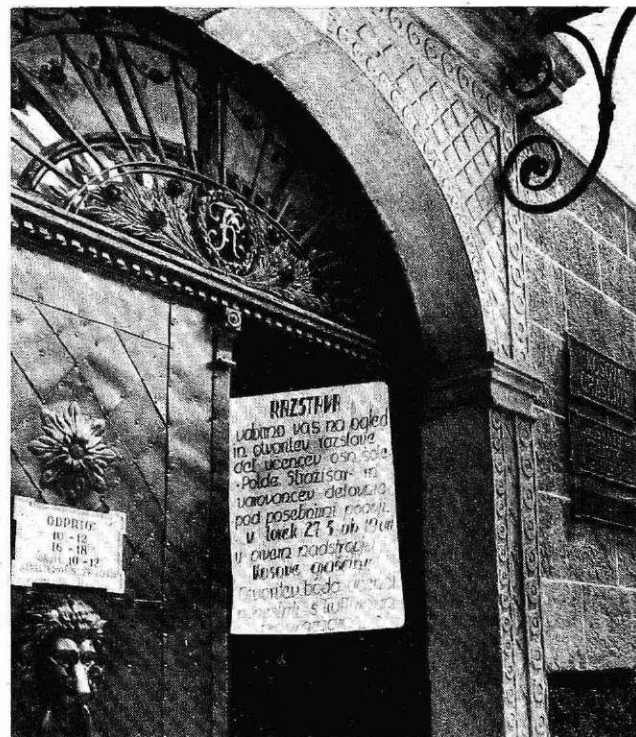
V galeriji Šivčeva hiša v Radovljici je od 13. junija na ogled zanimiva razstava akademske kiparke Milene Braniselj. Predstavlja se z zbirko sodobnih mobilnih plastik, risb in kolažev. Razstava bo odprta do 6. julija.

Pred dnevi so v avli skupščine občine Radovljica, ki so jo po zaslugi prizadevanja amaterskega kulturnega delavca in slikarja Miroslava Pengala uredili v galerijo, odprli razstavo del (akvarelov) Franca Berceta, člana jeseniškega Dolika.

Foto kino klub Radovljica je v svoji fotogaleriji Pasaža v radovljiški graščini 20. junija odprl šesto letošnjo razstavo fotografij. Z 19 umetniškimi fotografijami se predstavljajo znani avtor Franc Sluga, član Fotokluba Andrej Prešeren z Jesenic. To je že njegova druga razstava v Radovljici.

O sporedu filmskih predstav v kinematografiji v radovljiški občini so kritično spregovorili že delegati DPZ občinske skupščine na zadnjem zasedanju. Ponovno pa so spregovorili o tem na skupščini Kulturne skupnosti Radovljica. Z istim problemom pa so se spoprijeli tudi delegati na republiški kulturni skupnosti, vendar doslej ni videti kaj prida izboljšav. Zato so delegati predlagali, da bi se ustanovil poseben organ, ki bi v sodelovanju z upravitelji teh podjetij skupaj s predstavniki kulturnih institucij skušal najti ustrezno rešitev.

Po velikem uspehu jadrarnih pilotov ALC Lesce, ki so na državnem prvenstvu spet osvojili prva mesta in ko so se izjemno izkazali z odličnimi in zmagovalnimi dosežki veslači Bleda, so nas upravičeno, vendar pa ne nepričakovano, razveselile tudi mlade odbojkarice Bleda, ki so suvereno osvojile naslov državnih prvakinj.

Kosova graščina (foto I. Kučina)

Delovni turistični podmladek

V letošnjem šolskem letu je turistični podmladek v osnovni šoli 16. december Mojstrana prav gotovo dosegel svojevrsten rekord. Skrb za ohranjanje okolja in čistejši in bolj urejeni vasi sta ob prizadevanjih mentorjev vzpodbudila izredno zanimanje in aktivnosti v vseh razrednih skupnostih, ki so se kar kazale med seboj v opravljenih nalogah ter idejah. Učenci so v letošnji pomladi opravili več kot 2000 delovnih ur pri urejanju šolskega vrta, veliko ur so namenili spomladanskim očistevalnim akcijam v vasi, izvedli so dve zbiralni akciji starega papirja, lotili so se košnje, grabljenja, gnojenja in zasaditve gredic okrog šole, prebarvali so lesene skulpture in korita in še nekoliko drobnih stvari so postorili.

Med najbolj prizadevne turistične podmladkarje prav gotovo sodijo učenci 7. razreda, ki so pokazali veliko samoiniciativnosti in spontane navdušenja, da nekaj storijo za svojo vas. Med drugim delom so pobrali tudi članarino TD in pridobili precej novih članov. Skupaj z učenci 8. razreda so v maju izdali posebno številko glasila GLAS PERIČNIKA s tematskim naslovom »Za lepšo vas«. V glasilu so pokazali na svoja prizadevanja, na drobne probleme, ki kazi-jo vas, skušali pa so tudi opisati vse lepe skrite koticke vasi pod Triglavom, ki še vedno ostajajo neokrnjeni in jih je treba ohraniti. Glasilo je nalletelo na topel sprejem in je bilo v Kranju pri LB nagrajeno s posebno finančno nagrado.

Iz dolgoletnih turističnih prizade-

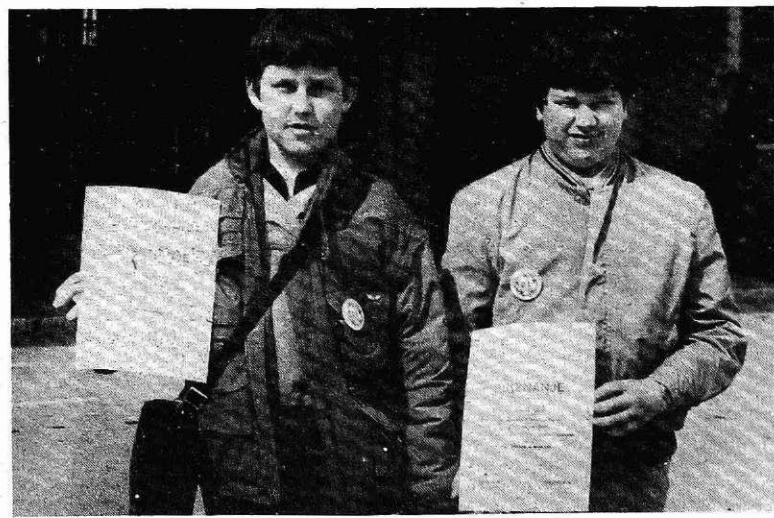
vanj na šoli je zrasel tudi geografski krožek, ki predstavlja bogato strokovno dopolnilo delovanju podmladka. Posebnost kluba je v tem, da ga izredno uspešno in vestno vodi bivši podmladkar naše šole Tomaž Pšenica, dijak pedagoške gimnazije v Kranju. Vsebinska dela kluba je bila proučevanje in spoznavanje geografskih problemov doma in v svetu, kartografiranje Mojstrane, izvedli so geografsko raziskovalno nalogo v dolini Prešušnika v Karavankah, posvetili so se turističnim problemom v vasi, največ veselja in razgibanosti pa je nudilo učenecem dopisovanje z veleposlaništvom držav Evrope, Afrike, Azije in Amerike. Skoraj vse države so poslale informativno-propagandno gradivo, oglasili so se celo iz tihomorskih Salomonskih otokov, izredno navdušenje je poželo pismo Margaret Thatcher, ki je odgovorila klubu.

Razmišljanja o ekologiji, turizmu, čistemu okolju, o ožjem in širšem delu naše dežele se dopolnjujejo z učnovzgojnimi procesom od najmlajših do starejših učencev, pa naj bo to razstava poljskega cvetja v šolski avli ali oblikovanje turističnega spominka. Posebno likovne dejavnosti se v delovanje podmladka uspešno vključujejo, saj že nekaj let dobivajo priznanja Gorenjske turistične zveze, letos pa so likovniki uspešno sodelovali tudi na zamejskem likovnem natečaju Moja vas v beneškem študijskem centru Nedizja.

Z drobnimi rokami in dobro voljo se da veliko narediti, vendar je največja želja podmladkarjev, da bi za-

vest in ljubezen do čiste urejene dežele vtisnili tudi starejšim, ki na to mnogokrat pozabljajo. Upamo, da »smetarske« akcije kmalu ne bodo več potrebne in bomo svoje dejavnosti lahko preusmerili v izobraževanje, v spoznavanje lepote naše dežele, v proučevanje in negovanje bogate tradicije naših dedov, ki so še kako skrbno znali ravnati s prostorom, arhitekturo in okoljem.

M.K.
(Turistični podmladek OŠ Mojstrana)

Mlada fotografa Damijan Hrovat in Fredi Grlic na tretjem regijskem srečanju mladih tehnikov Gorenjske na Jesenicah, kjer sta si prislužila prvo mesto (foto A. Kerštan)

S FOTOAPARATOM NA VSEH PRIREDITVAH

Na celodnevni osnovni šoli Jeseniško - bohinjskega odreda v Kranjski gori že nekaj let uspešno deluje foto krožek, ki je tudi član šolskega kulturnega društva Josip Vandot. Fotografski krožek je pokazal izredno delavnost.

Člani so le tisti učenci, ki jih ta umetnostna in tehniška dejavnost zanima, pri tem pa ne sme izostati uspeh pri rednem pouku. Že vsa leta mladi fotografi pod vodstvom mentorja s fotoaparatom spremljajo vsa dogajanja na območju šole, v krajevni skupnosti Kranjska gora in vse, kar se pomembnega zgodi v jeseniški občini. Stalna fotografska razsta-

va v avli šole je bila do sedaj že velikokrat obnovljena; posebno z reportažami ob dnevu republike, dedku Mrazu, o športnih in kulturnih prireditvah ter dogodkih v šoli in kraju, ob sprejemih in obiskih raznih delegacij, pesnikov in pisateljev. Zadnje čase pa svoje izdelke pošiljajo tudi časopisom, kot sta Železar in Pionirski list.

Letošnje leto pa je za mlade kranjskogorske fotografe sploh uspešno. Čeprav se niso najbolje odrezali na občinski pionirski foto razstavi na Jesenicah, pa sta bila toliko bolj uspešna mlada fotografa Damijan Hrovat in Fredi Grlic na občinskem pionirskem foto tekmovanju na Jesenicah, kjer sta dosegla prvo mesto. Tako sta se uvrstila na tretje regijsko srečanje mladih tehnikov Gorenjske, ki je bilo ravno tako majna na Jesenicah. Tudi na tem tekmovanju sta pokazala svoje zmogljivosti in se ponovno med gorenjskimi najmlajšimi fotografi uvrstila na prvo mesto. Poleg Damijana in Fredija v foto krožku pridno delajo še Jani Pristavec, Andrej in Dušan Lavtinar ter Matjaž Arih. Vsi ti učenci pa so si zaslužili nagrado, in tako so pred dnevi obiskali novi RTV center v Ljubljani. Ogledali so si predvajanje prvega in drugega programa, produkcijske magnetoskope, režijo in sklope studia 4, režijo za podnapise ter mednarodno režijo. Še najbolj pa so jih razveselili v uredništvu Teleteksta, kjer so si lahko sami izpisali svoja imena, ves postopek delovanja Teleteksta pa jim je razložil urednik Ludvik Škoberne.

Na šoli pa skrbijo tudi za podmladek in uspešno fotografirajo tudi že najmlajši. Tako se ni treba bati, da bo fotografija izumrla.

A. Kerštan

Koncert dveh ženskih zborov na Hrušici

DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice v sodelovanju z DPD Svoboda Ivan Krivec Hrušica vabi v soboto, 28. junija ob 19.30 v dom družbenih organizacij na Hrušici na koncert ženskega učiteljskega pevskega zbora Tolmin in ženskega pevskega zbora Milko Škoberne Jesenice.

Spored

ženski učiteljski pevski zbor Tolmin — zborovodkinja Vera Clemente-Kojičeva

1. J. Gallus PUERI CONCINITE
2. R. Simoniti DOPOLNIL DAN JE BOLEČINO
3. C. Pregelj ČRIČEK
4. U. Vrabec USPAVANKA
5. M. Pirnik JESEN
6. E. Adamič DREŽNIŠKA
7. Matečič — Ronjgov USPAVANKA
8. J. Fleischman POD OKNOM
9. J. Leskovar NMAU CRIEZ IZARO
10. J. Jež IGRAJ KOLCE

ženski pevski zbor Milko Škoberne DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice — zborovodja Anton Cimperman

1. J. Gallus REGNUM MUNDI
2. G. R. da Palestrina O BONE JESU
3. M. Kogoj METULJČEK
4. P. Šivic V POZNI NOČI
5. A. Lavrin TELOH
6. M. Tomc ENA SAMA RIEČ ME GRIVA
7. F. Marolt SLOVES
8. M. Tomc VSI SO PRIHAJALI
9. J. Aljaž OJ, TRIGLAV

Ženski učiteljski pevski zbor Tolmin deluje že od leta 1977 in ga vsa ta leta vodi zborovodkinja Vera Clemente Kojičeva. Zbor je najpomembnejši nosilec in soustvarjalec pevske kulture v Tolminu. Poleg samostojnih koncertov zbor vsa zadnja leta redno sodeluje na reviji Primorska poje, dvakrat je sodeloval na slovenskem tekmovanju Naša pesem v Mariboru, od koder je prinesel bronasto plaketo, na tekmovanju Radia Ljubljana pa je leta 1979 v svoji kategoriji osvojil prvo mesto. Veliko pa je prepeval tudi v sosednji Italiji.

Jeseniški ženski pevski zbor deluje že osemnajst let in se ponaša s številnimi domačimi in tujimi priznanji, med drugim je zbor letos osvojil na slovenskem tekmovanju pevskih zborov srebrno plaketo mesta Maribor.

SMERI RAZVOJA SATELITSKE RADIODIFUZIJE KABELSKE DISTRIBUCIJE IN KABELSKE RADIODIFUZIJE PRI NAS

Nadaljevanje

— in sočasno v okviru skupnosti JPIT, ki je na podlagi frekvenčnega plana v okviru fiksne satelitske službe edina pristojna in pooblaščenca za distribucijo TV signalov iz vesolja proti zemlji sprožiti aktivnosti, da skupnost JPIT sklene z lastniki satelitov, prek katerih se distribuirajo v državi pa direktno sprejemajo TV signali oz. programi, pogodbo o tehnični uporabi satelitov (v smislu zvez) oz. pogodbo o takojmenovani »sestopni zvezi«. JPIT v skladu s pooblastilom zveznega izvršnega sveta sklene takšno pogodbo, za vso državo;

— Obenem s tem bo potrebno sprožiti akcijo, predvsem v okviru zvezne uprave za radijske zveze, za ustrezno spremembo jugoslovanskega frekvenčnega plana, kar je pogojeno s poprejšnjim soglasjem drugih služb, ki uporabljajo s planom jim dodeljeni frekvenčni obseg za svoje radijske zveze.

6. v novem zveznem zakonu o temeljnih sistema zvez, ki je v pripravi in republiških zakonih o sistemu zvez bo potrebno izoblikovati ustrezne rešitve glede kabelsko-distribucijskih omrežij, skupinskih sprejemnih anten, pristojnosti, odgovornosti glede distribucije signalov prek satelitov in določila, ki bodo v tehničnem smislu urejala cel kompleks vprašanj v zvezi z direktno satelitsko televizijo.

Zavzemati se bo potrebno za takšna določila, ki bodo podlaga in okvir za vzpostavljane enotnega sistema zvez v državi in republiki in ki bo pomenil radikalno preseganje sedanjih sektorsko odvojenih in razdrobljenih sistemov zvez na posameznih področjih kar je povzročilo mnoga podvajanja in neusklajenosti v izvajanju opravil in izgradnji objektov zvez.

Na področju prihajajoče neposredne satelitske radiodifuzije, ki bo v ačonačelu omogočila neposreden, individualni in kolektivni sprejem nekaterih tujih programov, se odpirajo nekatera podobna vprašanja, kot so odprta pri sedanjem distribuiranju radiodifuznih signalov prek satelitov. Tudi tu se nakazujejo rešitve skupinskih antenskih sprejemnih centrov in kabelskega prenosa oz. razširjanja sprejetih signalov v sklenjenih naseljih ali delih naselij. Obstajajo pa mnogi povsem nerešeni problemi tako mednarodno-pravne kot strokovne in splošne družbene narave in to ne samo v zvezi z domotom in sprejemom tujih satelitsko oddajanih radiodifuznih programov, ampak tudi v zvezi z realizacijo načrtov o izstrelitvi in delovanju jugoslovanskega radiodifuznega satelita, kar izhaja tudi iz informacije o uvajanju satelitske radiotelevizije, pripravljene na zvezni izvršni svet

in stališč, ki jih je v zvezi s tem izoblikovala delovna skupina za satelitsko radiodifuzijo pri RK za informiranje. Za ureditev najpomembnejših vprašanj na področju direktne satelitske televizije bi bilo predvsem potrebno ukreniti naslednje:

1. V času, ko se šele pripravljajo realizacija Smeri razvoja telekomunikacij jugoslovanskih PTT do leta 2000, ki bi bile izključni prenosnik satelitsko oddajnih radiodifuznih programov in v tem okviru izgradnja ustreznega kabelskega omrežja v vsej Jugoslaviji, velja vsekakor podpreti bodoče iniciative organiziranih občanov in družbeno-političnih skupnosti za izgradnjo skupinsko-sprejemnih in kabelsko-prenosnih omrežij za sprejem in prenos programov iz radiodifuznih satelitov, tako kot je praksa že danes, in to na podlagi družbeno sprejetih kriterijev in zakonskih pogojev. Pri tem je evidentna nedvoumna odgovornost radiodifuznih organizacij za projektiranje in izgradnjo omrežja in programe, ki se po teh omrežjih razširjajo.

2. Za celovito globalno ureditev direktne satelitske radiodifuzije naj se nadaljujejo aktivnosti SFRJ v okviru teles in organov OZN za mednarodno-pravno reguliranje tega področja, tako, da bo skupni dogovor držav članic zavaroval nacionalne, družbene, politične, kulturne in gospodarske interese in vrednote posameznih držav, zagotavljal njihovo tudi informacijsko suverenost in vzpostavil neogibne pogoje za obojestranski pretok informacij čez državne meje prek satelitskih medijev. Ti pogoji naj bi na eni strani omogočili ta pretok informacij, vsestransko bogatitev programske ponudbe in informacijsko povezanost sodobnega sveta, na drugi strani pa preprečili informacijske monopole, informacijski imperializem nekaterih najrazvitejših in najbogatejših svetovnih informacijskih in državnih sistemov.

3. SFRJ naj čimprej vzpostavi kontakte s tistimi državami, katerih radiodifuzni sateliti bodo začeli delovati v bližnji prihodnosti in na osnovi programov in ocen strukture in bodoče vsebine lansiranih programov izda eventualno soglasje, za pokrivanje našega ozemlja s programi, ki niso rezultat neogibnega tehničnega prekrivanja.

— Predvsem pa naj v okviru teh pogovorov doseže s temi državami oz. organizacijami sporazume o uporabi teh satelitov njihovih kanalov za oddajanje programov jugoslovanske radiodifuzije za naše delavce in Jugoslovane na tujem ter tujo javnost.

— V ta namen je potrebno pospešiti pripravo vsebinskega koncepta jugoslovanskih programov v okviru JRT, ki bi jih lahko oddajali v okviru tuje satelitske programske ponudbe

oz. zakupljenih kanalov ali ur na teh kanalih.

4. Glede na nekatere nasprotujoče si poglede v državi glede kapacitete prihodnjega jugoslovanskega radiodifuznega satelita je potrebno v tej fazi še naprej vztrajati pri dodeljenih 10 (8 TV, 2 RA) kanalih jugoslovanskega radiodifuznega satelita oz. prvotni koncepciji, vendar pa glede na sedanje in prihodnje ocenjene programske zmožnosti jugoslovanskih radiodifuznih organizacij resno strokovno proučiti in obelati možnosti uporabe dodeljenih kanalov tudi za druge službe oz. potrebe informatike.

5. V tem trenutku tudi ni nobenih resnih in logičnih nasprotnih argumentov, ki bi utemeljevali prisotna omahovanja, da bi se začeli že predlagani dogovori z Egiptom, ki mu je dodeljena ista geostacionarna satelitska pozicija kot naši državi, za skupni projekt lansiranja in delovanja radiodifuznega satelita in ustrezne razdelitve oz. uporabe kanalov na njem. Tudi v tem krogu se je potrebno zavzeti za čimprejšnjo pravico koncepta za tak skupni projekt in začetek bilateralnih programov v zvezi s tem.

6. Tako kot je bilo pri uvedbi barvne televizije v Evropi tudi danes potekajo razprave o tem, za kakšno strukturo satelitskega radiodifuznega signala se bodo odločile posamezne države ali skupine držav. Za našo državo je v tem trenutku pomembno ali se odločiti za tako imenovani D2-MAC ali C-MAC sistem. Prvi bo strokovnih ugotovitev omogočal 4-tonske kanale in manjši obseg za podatkovne in druge informacije (recimo teletekst). Glede na mnogojezičnost naše države in ustavne pravice državljanov, narodov in narodnosti je videti ustreznejši C-MAC sistem. Vendar pa je sprejetje takšne rešitve povezano tudi z drugačno strukturo kabelsko-distribucijskega omrežja oz. večjim frekvenčnim obsegom omrežja, kakršno se razvija in gradi danes.

Zeto bo čimprej potrebno pretehtati obstoječe možnosti in perspektive in sprejeti jugoslovansko odločitev glede izbire strukture signala, ki pa zaradi vseh omenjenih razlogov ne more biti odločitev zgolj strokovnih in tehničnih krogov, ampak najširša, v okviru SZDL verificirana družbena odločitev.

hm, hm...

Vse kaže, da bo SR Hrvatska postala obljubljena dežela mladinskih funkcionarjev. S spremembami statuta mladinske organizacije so ukinili zgornjo starostno mejo, ki je bila doslej pogoj za članstvo (27 let).

micro

Staro in novo (foto: B. Grce)

ZDENKA TORKAR-TAHIR

17

Razvoj delavskega naselja v Podmežakli

Vinska trgatev v Delavskem domu leta 1931

Se večkrat so se zbirali ob nedeljah in sobotah in zapeli ob zvokih kitare. Preprirov med soseda mi ni bilo dosti. Enkrat sta se dve stegli in prišli pred sodnika, ki ju je dal za en dan zapreti.

Bolj revni otroci so ob nedeljah lačni prosili sosede za kos kruha.

Pri sami ureditvi stanovanj so se zgedovali eden pri drugem. Če je kdo umrl, so prišli sosede »vahtati« (čuvati) in ostali vsa noč. Kuhinja in soba jih je bila polna. Proti jutru so peli žalostne pesmi. Ves čas pa so jim razdeljevali »šnops« (žganje).

Fantje so si med sabo nagajali. Enkrat so na vseh vratih zavezali kljuko, da so jih zjutraj, ko je bilo treba »na šhte« (na delo) le s težavo odprli. Letali so za žandarji in jih zbadali z žaljivim petjem. Zagodili pa so tudi Ciganom, ki so v naselju kradli drva in crknje kure, katere so pred pečenjem zakopali v zemljo. Na dvorišču so fucali in igrali karte. Radi so se ukvarjali s športom. Smuči so si sami izdelali z ukrivljenimi dilcami sodov in usnja, ki so jim ga očete prethotapili iz železarne. Sankali so se na stari pločevini. »Posmuklje« ali »ššine« (drsalke) so naredili iz obrocev soda, žice in žeblice. Dosti so kolesarili. Kolesa jim je iz »fabriškega« (tovarniškega) železja izdelal kar sosed. Skupina petnajstih do štiridesetih fantov se je kar po sredi ceste odpeljala na izlete v bližnje kraje (na Poljane, Katarino, Bohinj, Hrušico in Rateče). Kolesarji so bili takrat upoštevani in vključeni v kolesarsko društvo Zarja, ki je priredilo večino izletov.

Punce in fantje so se sestajali skrivoma. Če so ju odkrili, so s prstom kazali za dekletom. In če je dekle zvečer predolgo ostala zunaj, ji mati ni odprla vrat. Dekleta so bila med sabo prijatelje, ostajala bolj doma, kjer so skupaj »štikala« (vezla) in »klekljala« (izdelovale čipke). Ob večerih so jih obiskovali fantje, da so plesali enkrat pri eni in drugič pri drugi. Plesat so se naučile, ko jim je bilo petnajst, šestnajst let, v pralnici ob spremljavi harmonike in kitare. Ker je bil kino predrag (2 din), so si njegove predstave le redko ogledali.

Prvi gramofon so v barakah imeli leta 1930 in prvi radio leta 1933.

Vsi, tako fantje kot dekleta, so telovadili pri Sokolu ali pri Jeleni. Ena od mam je hčer pustila k telovadbi šele, ko

je ta iz nekaj kilometrov oddaljene njive prinesla peso — krmno za prašiča. Večina fantinov je igrala nogomet, nekatera od deklet pa »hazeno« (rokomet). Otroci so se poleti kopali v Savi.

Moški so ga dosti pili, predvsem v bližnjih gostilnah (pri Hermanu in pri Merkot na Savi) in pijani pretepali žene. Če očeta dolgo ni bilo domov, so morali večji otroci obratiti vse gostilne in pijanega pripeljati. Pili so predvsem »šnops« (žganje) in pir, na katerega so se zaradi hude vročine navadili že v železarni. Pijačo so dobili tudi na »puf« (na upanje). Ob sobotah so v gostilni prirejali ples. Cigani so igrali na citre, violino in kitaro. In ko je mama poslala hčer po očeta, je to fant zagrabil okoli pasu, da sta plesala. Ker nobenega ni bilo domov, je poslala ponju še drugo in tretjo hčer. Nazadnje je morala oditi še sama in nespodobnice kar za lase odvreči iz gostilne.

Za birmo je boter, če je imel kaj pod palcem, oblekel birmanca. Včasih je birmanec dobil kako knjigo, največkrat pa le štruco kruha in malo boljše kosilo.

Očet je bila zmeraj, pa če je bila še taka revščina. Ženin je moral po nevesto na njen dom. Preden je hčer odšla od domačih, je pokleknila pred mamo, da ji je oprostila vse, kar je napak storila. Do poroke so si dekleta pripravile balo. Velika sramota je bila, če je ni imela. Tako deklet je veljalo za zanikrno. Bala je vsebovala rjuhe (za trikrat preobleč), blazine z monogrami, kovrte in »naštikane« (izvezene) prte. Ženin je kupil opravo. Za slavo je v »cimrus« (sobi) pripravil mize in jih založil s potico, krofi, pečenko, suhim mesom in vinom, ki ga je nabavil ženin. Plesali so v kuhinji. Ob polnoči pa so ukradli in skrili nevesto, da jo je moral ženin odkupiti.

Oče osmih hčera je bil tako jezen in užaljen, ko so se lete poročale, da je prebil čas poroke skrit v hlevu ali na senu. V predvojnem času so praznovali božič in veliko noč. Ob pustu in na silvestra pa so se pri Jeleni udeležili veselice, imenovane vinske in pekovske trgateve. Ob vinski trgatevi je s stropa viselo »okraceljano« (okrašeno) grozdje, ki so ga morali fantje na skrivaj sneti in dati dekletom, s katerimi so želeli zaplesati. Pri pekovski trgatevi so s stropa viseli žolodčki in klobase. Fantje so se oblekli v peke, dekleta pa so si zavezala bele predpasnike. Nato so plesali ob zvokih basa in harmonike.

PRVI PORAZ ...

V torek, 17. junija, sta se v predčasnem osmem kolu gorenjske (rekreacijske) košarkarske lige srečali trenutno vodeči ekipi Elana iz Begunj in Železjarja z Jesenice. Domača ekipa Elana, ki je v prvem delu tekmovalja izgubila z Železjarjem, se je tokrat želela oddolžiti za edini poraz v ligi; železjarji, ki so bili do tega kola še nepremagani, so seveda hoteli dokazati, da so letos boljši od elanovcev. Ves prvi polčas je bila tekma izredno zanimiva, enakovredna pa tudi kvalitetna. Elan ga je dobil s točko prednosti (37:36). V ekipi Elana je bil tokrat izredno razpoložen Vauhnik, pri Železjarju pa je bil nezgrešljiv Pirih. Drugi polčas so železjarji začeli izredno borbeno in v peti minuti tudi prešli v vodstvo. Jeseniška ekipa je imela v enajsti minuti že sedem točk prednosti. Toda, kot da so se gostje visokega vodstva ustrašili, izgubili so nekaj žog in domačini so v petnajsti minuti zopet izenačili. Železjarji potem kar tri minute niso zadeli koša in dve minuti pred koncem je imel Elan že pet točk prednosti. Kljub temu, da je Železjar v zadnji minuti še poskušal rezultat izenačiti, sta sreča in nespretni sodnik Andrej Piric iz Lesc tokrat železjarjem obrnila hrbet. Končni rezultat je bil 76:73 za ekipo Elana, ki je s to zmago tudi dohitela Železjarja na prvem mestu. Obe ekipi pa sta si že tri kola pred koncem zagotovili sodelovanje na finalnem turnirju šestih najboljših gorenjskih ekip, ki bo jeseni.

V jeseniški ekipi so bili tokrat najboljši Pirih (25 košev), Domevšek (15), Rizvanović (11), Smid (10), Grlic (9) in Vezzosi (3). Igrali pa so še Varl, Konobelj, Logar in Sredanovič. Pri Elanu pa je bil daleč najboljši Vauhnik (22 košev).

... IN NOVA ZMAGA ŽELEZJARJA

V petek, 20. junija, je Železjar odigral še zadnjo tekmo (sedmo kolo) v spomladanskem delu gorenjske košarkarske (rekreacijske) lige. V goste so prišli košarkarji Plamena iz Kroppe. Po torkovem porazu so železjarji zaigrali preveč lagodno, da bi lahko Kroparje izdatneje premagali. Ves prvi polčas je bil rezultat povsem izenačen, gostje pa so bili celo nekoliko boljši in so v šestnajsti minuti vodili z devetimi točkami. S hitrejšo igro so domačini v zadnji minuti izenačili, odlični Vezzosi pa je prav ob koncu zadel še trojko. Prvi polčas se je končal z rezultatom 34:31 za železjarje. Tudi v drugem polčaju je bil rezultat ves čas izenačen. Šele v trinaesti minuti, ko je moral na klop gostujoči center Erzen, so domačini povedli in na koncu zmagali z rezultatom 72:64. Za Železjarja so koše dosegli: Vezzosi (17), Pirih (15), Grlic (12), Grzetič in Varl (6), Rizvanović in Smid (4), Kolman, Konobelj, Glogovšek in Bizalž (2).

V devetem kolu gosti Železjar ekipo Asparagusa iz Radovljice. Tekma bo 5. septembra ob 18. uri Podmežaklo, ko bo tudi nadaljevanje tekmovalja v skupinah in finale, v katerega sta se že dve koli pred koncem iz skupine sever uvrstila Železjar in Elan.

LESTVICA po 7. kolu: 1. Železjar (Jesenice) 14 točk, 2. Elan (Begunje) 12 točk, 3. Mojstrana 6 točk, 4. Asparagus (Radovljica) 4 točke, 5. Plamen (Kropa) 4 točke in 6. Veriga (Lesc) 2 točki.

Pari 8. kola: Mojstrana : Asparagus, Plamen : Veriga in Elan : Železjar (tekma je bila že odigrana); Asparagus in Elan sta preloščeno tekmo 7. kola odigrala v torek, 24. junija.

TK

VISOKA ZMAGA MOJSTRANE

V sedmem kolu gorenjske košarkarske (rekreacijske) lige je Mojstrana v campu Šobec visoko premagala ekipo Verige iz Lesc z rezultatom 81:49. Bolj ko se tekmovalje bliža koncu, bolj so Mojstrančani, kar so dokazali na nekaj zadnjih tekmah. Trenutno imajo poleg Asparagusa iz Radovljice največ možnosti za osvojitve tretjega mesta. Kljub visoki zmagi proti Verigi, pa je treba napisati, da so Leščani nastopili le s štirimi igralci.

V osmem kolu gostijo Mojstrančani ekipo Asparagusa iz Radovljice. Tekma, ki odloča o tretjem mestu, bo v četrtek, 26. junija ob 18.30 na igrišču v Mojstrani.

TK

ČLANICE

KK JESENICE : KK SAVA — 32:50 (17:34)

JESENICE, igrišče Podmežaklo, sodnika Tomšič in Pavlič (Lj) Jesenice: Rozman, Deretič 4, Smitran 4, Felc 8, Bartelj 4, Lah, Stražisar 5, Berus, Azman 1, Smolej 4, Zrnčič 2.

Članice so se s porazom na tekmi z ekipo KK Sava, ki igra v drugi zvezni ligi, poslovile od pokalnega tekmovalja.

Za Jeseničanke je bil usoden začetek tekme, v prvih petih minutah so prejele 18 košev, dosegle pa le štiri. V teh minutah se je videlo, koliko za ekipo Sava pomeni igralca Baligačeva, ki igra na mestu centra. Baligačeva v sezoni 1985/86 zaradi poškodbe ni igrala, zdaj pa je poškodbo pozdravila in ponovno postaja nosilka igre. Prav ona je s svojo igro v na-

padu in obrambi zagotovila gostjam zanesljivo zmago.

Po peti minuti so domače igralke uspele vzpostaviti ravnotežje na igrišču, odločneje so zaigrale v obrambi, žal pa so bile izredno neučinkovite v napadu, za kar ima zaslugu predvsem odlična obramba igralke Save. O dobri obrambi obeh ekip priča tudi izredno nizek rezultat.

S to tekmo je članska ekipa KK Jesenice zaključila tekmovalno sezono 1985/86. Članska ekipa se bo ponovno zbrala prve dni avgusta, ko bodo igralke pričele s pripravami za naslednjo sezono.

T

MLADINKE

KK CIMOS : KK JESENICE 65 : 98 (32 : 49)

DIVAČA, igrišče osnovne šole, sodnika Majce (Kr) in Piric (Lesc).

JESENICE: Smitran 23 (2:1), Felc 34 (16:13), Deretič 23 (2:1), Smolej 6, Berus 4, Zrnčič 8, Hadžimuratović.

Mladinke KK Jesenice so z izredno igro na tekmi z vrstnicami KK Cimos zaključile prvi del mladinskega prvenstva. Po tem delu presenetljivo vodi ekipa KK Sava, ki je v Kranju premagala oslabiljeno ekipo Jesenic in s točko razlike tudi ekipo KK Cimos, druga je ekipa Jesenic, 3. Cimos, 4. Kladivar in 5. Cerknica.

Igralke Jesenic so z ekipo Cimos prikazale najboljšo igro v letošnji sezoni. Pri tem pa je treba vedeti, da je bila ekipa Cimos glavni kandidat za prvaka v tej skupini, saj ekipo sestavljajo igralke, ki so bile pred leti republiške prvakinje v kategoriji pionirk. Hkrati pa je to članska ekipa, ki je v tej sezoni že premagala Jeseničanke na Jesenicah v Slovenski ligi.

Po visokem porazu Jeseničank s Savo v Kranju in ne preveč blesteči igri na tekmi s Kladivarjem kaj več kot častnega poraza v Divači ni bilo mogoče pričakovati. Res so se za tekmo dobro pripravile, vedele so kako igrati gostiteljske in to so na tekmi znale izkoristiti. Na tej tekmi so igralke predvsem same sebi dokazale kje so meje njihove sposobnosti. V obrambi so igrale odlično cono, izredno hitro so prehajale v napad, tako da domačinke skorajda niso mogle organizirati obrambe. To je bilo najbolj presenetljivo, saj je domača ekipa znana kot izredno hitra in agresivna v obrambi. Trener Cimos je skušal z različnimi taktičnimi potezami ustaviti razigrane Jeseničanke, vendar mu to ni uspelo. Mladinke Jesenic so bile izredno natančne pri metih na koš, met so imele 76 odstoten, kar tej generaciji na prvenstveni tekmi še ni uspelo. Felčeva je odlično vodila igro na igrišču, poleg tega, da je dosegla 34 košev, je imela neverjetnih 16 asistenc, kar pomeni še dodatnih 32 košev, hkrati pa je bila z desetimi dobljenimi žogami najboljša obrambna igralka. Poleg nje sta odlično igrali tudi Deretičeva in Smitranova, pa tudi vse ostale zaslužijo pohvale za prikazano igro.

T

PIONIRJI — TRIGLAV : JESENICE 40 : 25 (24 : 11)

Proti prvouvrščenemu Triglavu so Jeseničani zaigrali boljše kot v prvem kolu na Jesenicah, toda Kranjčani so vendarle dokazali da so boljši. Glavni razlog za to je uigranost, saj trenirajo od 4. razreda osnovne šole po trikrat na teden skupaj, na Jesenicah pa pozimi zaradi stiske v telovadnicah skupni treningi pionirjev z vseh šol v občini niso mogli.

JESENICE : RADOVLJICA 41 : 44 (30 : 17, 38 : 38)

Po porazu v Radovljici (s petimi točkami razlike) so tokrat najmlajši Jeseničani zaigrali odlično in povedli s 33 : 17 v začetku drugega polčasa. Agresivna in borbeno obramba pa je bila vzrok številnim osebnim napakom. Ko so trije igralci prve peterke šli iz igre zaradi petih osebnih napak, ostali niso zdržali pritiska Radovljčanov, ki so jih ujeli in po podaljškju tudi premagali.

JESENICE: Črv, Gasar, Košir, Koranč, Bertonec, Mujčič, Adrovič, Fajkovič, Kačarevič, Klarič, Karadžič, Berden.

KADETI JESENICE A : TRIGLAV 56 : 113 (31 : 65)

V daleč najboljši tekmi doslej se oslabiljeni Jeseničani niso mogli enakopravno kosati s kranjskimi košarkarji, saj so zaigrali zelo plašno in napadu in počasi ter neborbeno v obrambi. Nasprotnika so se ustrašili in se že v naprej predali, saj jim očitno manjka samozavesti, ker se ne zavedajo svojih sposobnosti.

JESENICE: Grahovac, Čatač, Petač, Blagne, Jovanović, Todorovič, Milaković, Samar, Rebol.

RADOVLJICA : JESENICE A 36 : 59 (22 : 33)

Za ekipo Radovljice, ki nastopa izven konkurence, igrajo razen enega kadeta sami mladinci, igral pa je tudi en igralec

članskega moštva. Kljub temu so jeseniški kadeti že takoj na začetku pokazali, kdo je gospodar na igrišču in povedli z 12 : 0 in 31 : 10. Do konca tekme so razliko le še večali.

JESENICE: Grahovac, Blagne, Jovanović, Todorovič, Samar, Milaković, Petercel, Rebol.

JESENICE B : KLADIVAR (Žiri) 47 : 70 (23 : 34)

Po slabi igri so Jeseničani, ki so igrali brez nekaterih ključnih igralcev, visoko, a povsem zasluženo, izgubili.

JESENICE: Bizjak, Jovičič, P. Šučur, Humar, Serafimov, Robič, Mulej, Ulčar.

GORENJA VAS : JESENICE 44 : 39 (22 : 18)

2. Jeseniški »B kadeti« so zaradi slabih šolskih uspehov in neresnosti nekaterih odpotovali v Gorenjo vas samo s šestimi igralci, ki so se res srčno borili, a kljub temu se jim več kot tesno izgubiti ni posrečilo.

JESENICE: Bizjak, P. Šučur, Serafimov, Mulej, Humar, Robič.

MLADINCI DOMŽALE : JESENICE 109 : 67 (56 : 34)

Zaradi šolskih obveznosti (tekma je bila v sredo) je odšlo na tekmo v Domžale le devet igralcev, od tega štirje mladinci in pet kadetov. Proti prvouvrščeni ekipi so začeli zelo dobro in nekaj minut celo vodili, potem pa so se hitro utrudili in domači so do konca polčasa že visoko vodili. Jeseničane, ki že dva meseca trenirajo na zunanjem igrišču, je zelo zdelala soprova v dvorani, za Domžalčani pa so zaoostajali predvsem po moči in teži, tako da se niso mogli enakovredno boriti pod košema. Kljub temu lahko večino igralcev pohvalimo za borbeno igro.

JESENICE: Grahovac, Jovanović, Kováč, Praskalo, Blagne, Košir, Todorovič, Šučur, Milaković.

JESENICE : NOVOLES (Novo mesto) 81 : 74 (50 : 34)

Jeseničani so silovito začeli in po petnajstih minutah vodili že z 42 : 18, potem pa so zaigrali bolj lagodno in dovolili gostom, da so rezultat znizali. V drugem polčaju so bili gostje nekoliko boljši, toda razlika iz prvega je Jeseničanom zadostovala za zmago, ki pa bi morala biti precej višja, da bi bili lahko zadovoljni, saj je Novoles zelo povprečno moštvo.

JESENICE: Grahovac, Jovanović, Kováč, Praskalo, Košir, Todorovič, Šučur, Petercel, Naumovski.

M.

NOGOMET

DRAGOMER : JESENICE 1 : 2 (0 : 1)

Strelca: Bešič (23), Pihler (69) Jesenice: Tokič, Zubanovič (Trkulja), Radič, M. Omanović, Troha, N. Omanović, Bešič, Džamastagič, Mitrovič, Pihler, Čatač.

Z zmago v Dragomeru so se Jeseničani verjetno že uvrstili v finale kvalifikacij za vstop v II. slovensko ligo. Povratna tekma je bila včeraj (sreda) na Jesenicah in glede na kvaliteto obeh moštev bi bila zmaga Dragomera senzacija. Jeseničani so igrali taktično odlično in povsem nadgrajali domače nogometaše. Z okrepljeno igro v sredini so držali igro v svojih rokah in s hitrimi protinapadi nevarno ogrožali gol, obenem pa domačinom niso pustili, da bi razvili svojo igro in je bil vratar Tokič večji del tekme le gledalec. Najlepsi gol je dosegel Bešič. Z lepim strelom z dvajsetih metrov je zadel desni zgornji kot domačega vratarja. Lepe prilike sta napravila Pihler in Čatač, v 79. minuti pa so domačini zmanjšali na 1 : 2, čeprav žoga, ki se je odbila od vratnice ni bila v голу. V zadnji minuti so imeli Jeseničani priliko povišati rezultat, vendar je strel Radiča ustavila vratnica. Domačini, ki niso pokazali dosti nogometnega znanja, so igrali grobo; tako da bodo Jeseničani v povratni tekmi nastopili brez M. Omanoviča in Zubanoviča. Prihodnji teden bosta na vrsti še finalni tekmi na katerih se bo odločilo, kdo bo prihodnjo sezono igral v II. slovenski ligi, nasprotnik Jesenic pa bo zmagovalac dvoboja Slavija (Ljubljana) — Adria (Miren).

N.O.

VZDRŽEVALCI NAJBOLJŠI

Zaključeno je prvenstvo Železarne v malem nogometu za letošnje leto. Vrstni red sodelujočih ekip po končanem prvenstvu: 1. Vzdrževanje, 2. Transport, 3. Ličvarna, 4. ETN, 5. Valjarna bluming - štel, 6. Strojne delavnice, 7. HV Jesenice, 8. Valjarna debele pločevine, 9. Jeklarna, 10. Remontne delavnice, 11. Valjarna žice, 12. Žičarna, 13. Plavž, 14. HV Bela, 15. Jeklovlek, 16. Žebjarna.

ŠTEVILNA TEKMOVANJA

V krajevnih skupnostih Staneta Bokala, Mirka Roglja - Petka in Cirila Tavčarja je od petka, 20. junija, potekalo tekmovalje v počastitev praznika vseh treh krajevnih skupnosti.

V petek, 20. junija, ob 18. uri so se zbrale v šahovskem domu na Jesenicah naslednje šahovske ekipe: Svoboda Javornik I. in II. ekipa, Osnovna šola Tone Čufar Jesenice, Osnovna šola Prežihov Voranc Jesenice, Krajevna skupnost Staneta Bokala in Krajevna skupnost Mirka Roglja - Petka, ki so v medsebojnem merjenju moči dosegli naslednje rezultate:

1. mesto ekipa KS Mirka Roglja - Petka, 2. ekipa KS Staneta Bokala, 3. ekipa Svobode Javornik I., 4., 5. in 6. mesto so osvojile ekipa Svobode Javornik II., OŠ Prežihov Voranc Jesenice in OŠ Tone Čufar Jesenice.

V soboto, 21. junija, pa so svoje moči pomerili kolesarji na tradicionalnem krosu Karla Kozarja - Romija ter v posameznih skupinah dosegli naslednje rezultate:

V drugi skupini v starosti od 11 do 15 let je bil prvi Matej MRAVLJE, drugi Uroš NOVAK, tretji pa Srdan RIBAČ.

V tretji skupini v starosti od 16 do 27 let je bil prvi Andrej DOLOŽIČ, drugo in tretje mesto pa sta osvojila Janez in Andrej BEDEN.

V zadnji skupini je prvo mesto osvojil Daniel MORIČ, drugi pa je bil Leon MESARIČ.

Istočasno kot kolesarski kros je potekalo tudi prvo tekmovalje članov Zveze rezervnih vojaških starešin, ki so se pomerili v streljanju s pištolo v kamnolomu Podmežaklo. Od 50 možnih krogov je dosegel Zvonimir JURKOVIČ 44 krogov, Igor BRIC 42 krogov in Anton SOLAR 35 krogov. Ekipno je bila najboljša ekipa postaje Mejne milice Jesenice, ki je od 150 možnih krogov dosegla 90 krogov, druga

je bila ekipa KO ZRVS Staneta Bokala, ki je dosegla 50 krogov, tretja pa ekipa krajevnega odbora ZRVS Mirka Roglja - Petka z 42 krogi.

V nedeljo, 22. junija, pa so se v prostori NTK Jesenice v TVD Partizan pomerili namiznoteniški igralci.

REZULTATI:

PIONIRKE EKIPNO: 1. KS SAVA I. (Barbara MARKEŽ, Mojca SMOLEJ), 2. KS SAVA II. (Urška SAMAR, Tina ZUPANČIČ), 3. KS Mirka Roglja - Petka (Saša in Sabina KOSELJ).

PIONIRKE POSAMEZNO: 1. Barbara MARKEŽ — KS SAVA, 2. Mojca SMOLEJ — KS SAVA, 3. do 4. Urška SAMAR — KS SAVA in Sabina KOSELJ — KS M. Roglja - Petka.

PIONIRJI EKIPNO: 1. KS M. Roglja - Petka (Zmago PEM, Matej KRIZNAR), 2. KS SAVA (Klemen MARKEŽ, Grega ROŽIČ), 3. KS M. Roglja - Petka II. (Dušan HAFNER, Uroš JOKIČ).

ČLANI POSAMEZNO: 1. Robert FERBEŽAR — KS SAVA, 2. Zmago PEM — KS M. Roglja - Petka, 3. do 4. Dušan HAFNER — KS M. Roglja - Petka.

Prehodni pokal je osvojila KS Mirka Roglja - Petka, druga je bila KS SAVA, tretja KS Podmežakla, četrta KS Cirila Tavčarja.

NAMIZNI TENIS

PO ZAKLJUČKU USPEŠNE SEZONE

Devet mesecev trajajoča sezona, ki se sedaj zaključuje, je za igralce namiznega tenisa precej utrujajoča. Poleg petih treningov, ki jih imajo igralci vsak teden, skoraj ni prostih sobot ali nedelj zanje, saj je koledar tekmovalja izredno natripan. Kljub temu so mladi držali vse napore z veliko volje in prizadevanostjo po napredku. To velja predvsem za mlade igralke, ki so ob zaključku sezone kronale svoj trud z lepim uspehom na državnem prvenstvu, saj je ekipa pionirk osvojila četrto mesto!

V letošnji sezoni so imeli jeseniški igralci okrog devetdeset nastopov. Pri tem so osvojili kar 18 prvih mest. Članska ekipa je nastopila v I. B. ligi SRS in ob zaključku osvojila četrto mesto, ekipa članic pa je bila v I. A. ligi SRS peta.

Namiznoteniški klub Jesenice je v tej sezoni poleg ostalega organiziral tudi vr-

humsko prireditve za člansko prvenstvo Slovenije. Prireditelju so pri organizaciji priskočile na pomoč nekatere delovne organizacije, predvsem pa Železarna Jesenice, ki je podprla tudi nastop jeseniške ekipe na republiškem in državnem prvenstvu z znatno dotacijo, za kar se ji odbor namiznoteniškega kluba javno zahvaljuje.

V počastitev krajevnega praznika je NTK Ljubno organiziral turnir za najmlajše. Naše zastopstvo se je tudi to pot odrezalo dobro, saj je Peter Rožič osvojil prvo mesto, Matej Eniko je bil četrty, Matije Fabijan sedmi in Marko Stare osmi.

/S/

SMUČARSKI SKOKI

GAŠPERIN PRVI V MOSTECU

V okviru letnih priprav smučarjev skakalcev je bila ob koncu preteklega tedna v Ljubljani prva večja prireditev, na kateri je sodelovalo blizu 250 skakalcev iz vseh slovenskih klubov. Ekipa Žirovnice — Jesenice je bila to pot skromnejša tako po številu, kot tudi po tekmovalnih dosegkih, saj se je vadba na plastiki v Glenici komaj dobro začela.

Pionirji do devet let so v soboto merili moči na desetmetrski skakalnici, najmlajši Žirovnčan pa še niso bili zreli za to preizkušnjo. Med pionirji do enajst let, ki so skakali na 20 metrski skakalnici, je bil Kokalj 17., Zupan pa 21. Med mlajšimi pionirji (do 13 let) je bil Ravnik 20., Török pa 24.

V nedeljo so najprej nastopili starejši pionirji in mlajši mladinci na 40 metrski skakalnici. Med pionirji je od Žirovnčanov nastopil samo Matej Kaltenekar in se uvrstil na 26. mesto.

Popoldne so na veliki skakalnici skakali še mladinci in člani. Med mladinci, kjer je zmagal Pušnik iz Titovega Velenja, je še enkrat nastopil Gašperin in se uvrstil na sedmo mesto, Petek je bil deseti, Denis Kaltenekar pa 21. Med člani je ob odsotnosti Tepeša in padcu Ulage zmagal Matjaž Debelak iz Elektrotehne Ilirije. Od Žirovnčanov je ob odsotnosti Peljhana, ki je pri vojakih, nastopil samo Lotrič, ki se je uvrstil na skromno 19. mesto.

— A —

Klasika (foto B. Grce)